

Projecte de tesi doctoral

La implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana

Primera aproximació

M. Amor Montané March

Projecte de tesi doctoral

Dirigit per: M. Teresa Cabré Castellví

Índex

1 Introducció	3
1.1 Interès de la recerca	3
1.2 Objecte d'estudi i restriccions	5
1.3. Antecedents	6
1.4 Premisses	7
1.5 Hipòtesis i objectius	8
1.5.1 Per al projecte de tesi	9
1.5.2 Per a la tesi	10
2 La normalització terminològica en llengua catalana	15
2.1 El concepte de normalització	15
2.1.1 Normalització i indústria	15
2.1.2 Normalització i terminologia clàssica	16
2.1.3 Normalització i terminologia actual	18
2.1.4 Normalització i sociolingüística	20
2.1.5 Normalització i intervenció	21
2.2 La normalització terminològica	22
2.3 La normalització terminològica en la llengua catalana	28
2.4 L'objecte de la normalització terminològica en llengua catalana	29
2.5 La implantació de la terminologia normalitzada	31
2.6 Factors d'implantació terminològica	33
2.6.1 Variables d'implantació terminològica (Quirion 2004)	34
2.6.2 Criteris utilitzats en la normalització terminològica en català (Termcat 2006)	37
3 Metodologia	43
3.1 Càlcul del grau d'implantació de la terminologia normalitzada	43
3.2 Descripció dels graus d'implantació	49
a) Grau d'implantació 5: màxim	49
b) Grau d'implantació 4: alt	50
c) Grau d'implantació 3: intermedi	50
d) Grau d'implantació 2: baix	52
e) Grau d'implantació 1: mínim	52
f) Grau d'implantació 0: nul	53

4 Corpus	54
4.2 Corpus textual	54
4.2 Corpus terminològic	56
4.2.1 Selecció de les unitats d'anàlisi	57
5 Anàlisi de les dades	61
5.1 Resultats de l'aplicació de la metodologia en el corpus textual	61
a) Grau d'implantació 5: màxim	64
b) Grau d'implantació 4: alt	65
c) Grau d'implantació 3: intermedi	68
d) Grau d'implantació 2: baix	70
e) Grau d'implantació 1: mínim	72
f) Grau d'implantació 0: nul	74
5.2 Tendències generals observades	75
5.3 Anàlisi de la influència de l'oficialitat del corpus en la implantació	78
5.3.1 Comparació dels corpus oficial i no oficial en el seu conjunt	78
5.3.2 Comparació dels corpus oficial i no oficial en els casos coincidents	80
6 Conclusions preliminars	82
7 Pla de treball	86
8 Bibliografia	87
Annex 1. Resultats del treball de línia: «Estudi preliminar de la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana. Panorama general en l'àmbit de la informàtica i les tecnologies de la informació i la comunicació»	92
Annex 2. Termes normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat en l'àmbit de la informàtica i les TIC	96
Annex 3. Freqüències absolutes per als termes normalitzats i els seus concurrents	110
Annex 4. Classificació formal de la variació denominativa que presenten els concurrents dels termes normalitzats	132
Annex 5. Grau d'implantació de les unitats del corpus terminològic	140
Annex 6. Freqüències absolutes per als termes normalitzats i els seus concurrents, classificats d'acord amb la pertinença al corpus oficial i/o al corpus no oficial	144
Annex 7. Grau d'implantació de les unitats documentades en el corpus oficial	158
Annex 8. Grau d'implantació de les unitats documentades en el corpus no oficial	160
Annex 9. Comparació dels graus d'implantació que assoleixen els casos normalitzats coincidents en els corpus oficial i no oficial	162

1 Introducció

Dediquem aquest capítol introductori a oferir una visió general de la recerca que hem realitzat fins ara en la línia de la implantació terminològica, del treball que duem a terme en aquest projecte de tesi i del que ens proposem per a la futura tesi doctoral. Els aspectes que tractem en aquest capítol introductori són: l'interès de la recerca, l'objecte d'estudi, els antecedents sobre el tema, les premisses de les quals hem partit, les hipòtesis i els objectius que ens plantejem per a aquest treball i, finalment, un apunt dels elements que conformaran la futura tesi doctoral a la qual condueix.

1.1 Interès de la recerca

És un fet reconegut que la terminologia només apareix de manera espontània en el discurs especialitzat quan una llengua s'utilitza de forma natural en els contextos especialitzats, ja siguin de producció de coneixement o de transmissió i ensenyança. En l'àmbit catalanoparlant, la producció espontània de terminologia per part de científics i tècnics és molt irregular, a causa de la dependència històrica del castellà, la llengua oficial de l'Estat, i la dependència científica i tecnològica de l'anglès.

Tanmateix, en els últims anys han aparegut factors nous que condicionen l'evolució de totes les llengües, i especialment la de les llengües minoritàries i/o minoritzades: s'ha produït una generalització dels contactes culturals internacionals, ha augmentat el caràcter multilingüe dels intercanvis d'informació en àmbits especialitzats i s'ha consolidat el fet que la majoria de novetats, tant materials com conceptuals (i, per tant, també denominatives), provenen d'uns pocs països, més desenvolupats científicament i tecnològicament i amb més capacitat productiva. Aquest fet fa que la gran majoria de conceptes i termes nous provinguin del món anglosaxó, i concretament dels EUA, i es vehiculin majoritàriament en anglès, la qual cosa provoca que l'allau de manlleus que arriba a tots els sistemes lingüístics sigui ingent. Les llengües que tradicionalment s'anomenen grans o majoritàries –en referència al nombre de parlants– sembla que tenen més capacitat per engolir aquesta gran quantitat de manlleus sense que això representi un problema, per exemple, en el sentit que el fet que tinguin molts parlants redueix el perill de substitució lingüística per la llengua d'origen dels manlleus acceptats i introduïts en el sistema lingüístic. Per tant, en les llengües grans o majoritàries, la incidència d'una altra llengua queda neutralitzada per l'elevat nombre de parlants, de manera que no perilla de desaparèixer. En canvi, les llengües minoritàries –d'àmbit geogràfic restringit– i/o minoritzades –d'ús social restringit– han de controlar l'entrada de la nova terminologia manllevada, si no volen córrer el risc de

transformar-se en llengües d'ús únicament informal, que han de recórrer a les llengües de comunicació internacional per als intercanvis d'informació en els àmbits especialitzats, ja que no gaudeixen de l'avantatge de tenir un gran nombre de parlants que neutralitzi la incidència dels manlleus.

En la situació d'aquestes llengües minoritàries i/o minoritzades, que han de maldar per sobreviure i esmerçar molts esforços per no desaparèixer engolides per les altres llengües majoritàries, hi ha un consens generalitzat sobre la legitimitat d'una intervenció en la llengua orientada a crear una terminologia pròpia, adequada a cada temàtica i d'acord amb la viabilitat en cada context, que pugui guiar els científics i els tecnòlegs en l'adaptació de manlleus i en la formació o la creació de noves propostes. Aquestes situacions estan impulsades pel fet que s'ha reforçat la voluntat política de promoure les llengües pròpies en tots els àmbits de comunicació.

Aquest tipus d'intervenció en la llengua és el que trobem en el context català, on un organisme de caràcter institucional, compartit per l'Administració (la Generalitat) i l'Acadèmia (l'Institut d'Estudis Catalans), el Termcat, amb el concurs de científics i tècnics, elabora guies de creació i adaptació de terminologia i, sobre la base d'aquestes guies, aprova i difon terminologia nova.

No obstant això, i com de fet sembla lògic que passi, els recursos terminològics creats per aquest organisme oficial no sempre tenen l'èxit que es podria esperar, sovint perquè els especialistes, quan han incorporat un terme manllevat, es resisteixen a substituir-lo per un altre, a no ser que tinguin una forta consciència de la necessitat de seguir unes directrius en favor del creixement harmònic de la llengua. Tanmateix, els estudis sobre la implantació de les formes en català aprovades pel Termcat són pràcticament inexistents i poc sistemàtics. A més, existeixen poques propostes de metodologies d'anàlisi i de seguiment de la nova terminologia¹, i no n'hi ha cap d'adaptada específicament al context català, i, encara menys, s'han creat mecanismes automàtics que permetin dur-les a terme de manera eficaç.

Fer un seguiment de la implantació de la terminologia normalitzada en els usos especialitzats permetria d'establir graus d'èxit i de fracàs de les unitats terminològiques, fet que podria permetre de conèixer millor els factors que influeixen de manera més decisiva en la implantació o la no-implantació de les formes

¹ Quirion (2003), per exemple, estableix un protocol terminomètric per a mesurar la implantació terminològica en el domini dels transports al Quebec.

neològiques aprovades pel Termcat i, conseqüentment, de recollir un conjunt d'orientacions o criteris a tenir en compte en el procés de normalització per a assegurar-ne l'èxit.

Aquest és, doncs, l'objectiu final al qual volem arribar amb la nostra investigació, que ha de derivar en la tesi doctoral.

1.2 Objecte d'estudi i restriccions

El tema central de la recerca és la implantació de la terminologia explícitament normalitzada en llengua catalana. Per tant, la investigació es restringeix a l'àmbit català i als termes explícitament normalitzats.

En el marc d'aquest treball definirem el *terme explícitament normalitzat* (d'ara endavant, també *terme normalitzat*) exclusivament com aquella unitat, neològica o no, que ha estat explícitament aprovada pel Consell Supervisor² del Termcat. Fem un èmfasi especial en el fet que es tracta de termes explícitament aprovats per aquest organisme perquè considerem que la tasca de normalització terminològica del Termcat també es pot fer extensible a la publicació de diccionaris temàtics, que contenen un recull de la terminologia utilitzada en els diversos àmbits especialitzats, i que per tant d'alguna manera també actuen com a ens normalitzadors.

El conjunt de termes explícitament normalitzats pel Consell Supervisor és, malgrat tot, molt ampli, i ha calgut establir un criteri per a seleccionar-ne una mostra. Concretament, en aquest projecte de tesi hem considerat oportú de restringir l'abast a un àmbit especialitzat concret, que ha estat la informàtica i les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). Hem escollit aquest àmbit perquè considerem que és una de les àrees més afectades per la globalització de coneixements i per la influència del món anglosaxó, pioner en la majoria d'avenços informàtics. A més, considerem que el Consell Supervisor ha intervingut amb profunditat en la normalització de la terminologia en aquest àmbit, arran de la redacció del diccionari *Societat de la informació. Noves tecnologies i Internet. Diccionari terminològic*, de 2000 (revisat i ampliat el 2003), que recull, entre altres, tots els termes de la temàtica explícitament normalitzats pel Consell Supervisor des de 1986.

L'objecte d'exploració del treball seran, per tant, tots els termes explícitament

² El Consell Supervisor és l'òrgan permanent del Termcat que s'encarrega específicament de dur a terme la normalització de la terminologia catalana (vegeu apartat 2.3, pàg. 27).

normalitzats pel Consell Supervisor en aquest camp de la informàtica i les TIC³. També cal precisar que, en aquest estadi de la recerca, ens centrarem exclusivament en l'estudi de les manifestacions escrites, i de moment ajornarem l'estudi de la implantació terminològica en la comunicació oral.

1.3. Antecedents

L'antecedent immediat d'aquest projecte de tesi és el treball de línia (octubre de 2006). Amb l'estudi de caràcter exploratori que hi vam realitzar preteníem confeccionar un primer panorama de la implantació de la terminologia explícitament normalitzada en llengua catalana en general, i més específicament en l'àmbit de la informàtica i les TIC.

Per a fer-ho, en primer lloc, vam haver d'establir una metodologia d'anàlisi dels graus d'implantació, la qual cosa constitueix la major aportació del treball. Aquesta metodologia creada *ad hoc* es basa en una escala d'implantació de la terminologia en l'ús que, en la nostra opinió i sobre la base de l'observació de corpus, conté els comportaments terminològics que podem trobar per a cada cas normalitzat pel Consell Supervisor del Termcat. El mètode consisteix a atorgar un grau d'implantació a cada cas, d'acord amb els comportaments terminològics que presenta en l'ús real.

D'una banda, a partir de l'anàlisi de cada cas normalitzat que apareixia en el corpus, creat específicament, vam poder veure que el grau d'implantació dels termes normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat és divers (vegeu l'annex 1). D'altra banda, la diversitat de graus detectats, que oscil·la entre l'èxit i el fracàs de la implantació, també ens va permetre d'entreveure alguns factors que influeixen en la implantació dels termes, tant positivament com negativament, i vam poder comprovar que la naturalesa d'aquests factors és també diversa, ja que poden ser tant intrínsecs del propi terme com extrínsecs.

El treball de línia, doncs, va ser útil per a confirmar la necessitat de continuar la investigació en el terreny de la implantació terminològica, que ha estat poc explorat fins al moment en l'àmbit del català, però que sembla que ha de tenir molta repercussió en el constant desenvolupament de la llengua.

La confecció del treball de línia també ens va fer adonar de la importància de l'any de

³ Tal com explicarem més endavant, cal tenir en compte que l'anàlisi final es farà sobre el conjunt de termes explícitament normalitzats d'aquest camp que apareguin en el corpus d'exclusió que constituïrem.

normalització de cada cas tractat pel Consell Supervisor i de la tria del corpus. En aquella ocasió, vam escollir la temàtica de la informàtica i les TIC i, a l'atzar, el corpus, amb l'única condició que estigués constituït per textos escrits en llengua catalana. A l'hora d'afrontar el projecte de tesi, ens vam adonar de l'error: l'any d'edició dels documents que constitueixen el corpus és extremament important en relació amb l'any de normalització de cada cas terminològic. És per aquest motiu que aquest projecte de tesi continua la mateixa línia metodològica del treball de línia, però pretén fer una anàlisi de la situació actual de manera més exhaustiva.

1.4 Premisses

Tal com ja hem avançat, arran de l'elaboració del treball de línia i de les conclusions que en vam extreure, sembla que el grau d'implantació dels termes depèn de molts factors, tant intrínsecs de cada terme, com extrínsecs. Aquests factors, que contribuirien a la implantació o l'obstaculitzarien, han estat estudiats en altres llengües que són o han estat objecte d'un procés de planificació lingüística, com ara el francès a Quebec⁴. La tasca de normalització de la terminologia en aquest territori és molt anterior a la que es va començar a dur a terme a Catalunya el 1986, amb l'inici de

⁴ La normalització lingüística al Quebec es va iniciar amb l'aprovació, l'any 1977, de la «Charte de la langue française» (Llei 101). Amb aquesta llei es va crear l'Office québécois de la langue française (que a l'inici es va anomenar simplement Office de la langue française), a la qual es va encarregar la tasca de normalitzar i de difondre la terminologia en llengua francesa al Quebec:

159. L' Office définit et conduit la politique québécoise en matière d'officialisation linguistique, de terminologie ainsi que de francisation de l'Administration et des entreprises.

Il est également chargé d'assurer le respect de la présente loi.

(...)

161. L'Office veille à ce que le français soit la langue normale et habituelle du travail, des communications, du commerce et des affaires dans l'Administration et les entreprises. Il peut notamment prendre toute mesure appropriée pour assurer la promotion du français.

Il aide à définir et à élaborer les programmes de francisation prévus par la présente loi et en suit l'application. (*Charte de la langue française*, actualització de 2006).

Ahora, la «Charte de la langue française» estableix comissions de terminologia, que tenen diverses funcions:

116. Les ministères et organismes de l'Administration peuvent instituer des comités linguistiques, dont ils déterminent la composition et le fonctionnement.

Ces comités relèvent, dans le domaine qui leur est attribué, les lacunes terminologiques ainsi que les termes et expressions qui font difficulté. Ils indiquent au Comité d'officialisation linguistique les termes et expressions qu'ils préconisent. Ce dernier peut les soumettre à l'Office québécois de la langue française pour une normalisation ou une recommandation. (*Charte de la langue française*, actualització de 2006).

l'actuació del Consell Supervisor del Termcat, el centre de terminologia oficial per al català⁵; per aquest motiu, els treballs sobre implantació terminològica que existeixen al Quebec són ja diversos. En un d'aquests treballs s'estudien precisament aquests factors, anomenats *variables d'implantació* (Quirion 2003: 176).

La premissa de la qual partim en la nostra recerca és, doncs, l'existència d'un conjunt de factors o *variables* que influeixen la implantació terminològica, de manera que possiblement en determinen l'èxit o bé el fracàs, entenent l'èxit com la situació en què una forma neològica normalitzada s'acaba implantant en l'ús de la llengua, i com a fracàs, la situació en què una forma neològica normalitzada no s'hi implanta, sinó que cau en desús enfront d'una altra forma alternativa⁶.

1.5 Hipòtesis i objectius

L'objectiu principal de la investigació és analitzar la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana pel Consell Supervisor del Termcat per a identificar el conjunt de factors que la influeixen.

Considerem que cal analitzar la terminologia normalitzada en els contextos reals per veure com es comporten els termes, després d'haver passat pel sedàs de la normalització. Com a pas previ a una anàlisi detallada d'un conjunt representatiu de casos normalitzats per tal d'estudiar les causes de l'èxit o el fracàs de la implantació, creiem que és oportú d'analitzar globalment la implantació dels casos normalitzats, per a comprovar que l'anàlisi detallada és realment necessària; per això, en primer lloc, cal tenir un panorama global de la situació d'implantació real de la terminologia normalitzada.

Aquest projecte de tesi està concebut com una exploració sobre la situació actual en l'ús de la terminologia explícitament normalitzada en català, per a confirmar els resultats preliminars que vam obtenir en el treball de línia previ, ara en un corpus cronològicament controlat, més extens, més variat i, per tant, més representatiu.

⁵ El Centre de Terminologia Termcat fou creat el 1985, però la primera reunió del Consell Supervisor, l'òrgan específic a l'entorn del qual s'organitza el procés de normalització terminològica, va tenir lloc el 5 de febrer de 1986.

⁶ En l'apartat de *Metodologia* (vegeu pàg. 43) veurem amb més detall com es materialitzen en els textos els conceptes d'èxit i fracàs de la implantació terminològica.

1.5.1 Per al projecte de tesi

L'**objectiu principal** d'aquest projecte de tesi és presentar una visió general de la implantació de la terminologia explícitament normalitzada pel Consell Supervisor del Termcat, classificada en graus que oscil·len entre l'èxit i el fracàs de la implantació.

Basada en l'estudi realitzat en el treball de línia, la nostra **idea prèvia principal** és que el grau d'implantació dels termes normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat és divers.

Si prenem com a premissa d'estudi la nostra idea prèvia, i assumim que el grau d'implantació de la terminologia explícitament normalitzada en llengua catalana és divers, sorgeixen immediatament un conjunt de preguntes sobre les causes d'aquesta diversitat. En aquest projecte de tesi, intentarem de resoldre'n una, la qual plantejem com a **pregunta de recerca**:

- Les característiques dels textos que conformen el corpus, en referència a la seva oficialitat, tenen influència en el grau d'implantació de la terminologia explícitament normalitzada que s'hi utilitza?

Sembla evident pensar que la resposta és afirmativa, en el sentit que l'Administració catalana és part integrant de l'organisme que s'encarrega de normalitzar la terminologia en llengua catalana, és a dir, del Termcat⁷, de manera que tots els textos que n'emanen sembla que haurien de ser els primers a incorporar la terminologia normalitzada. A més, per una banda, existeix un decret que obliga l'Administració catalana a utilitzar els termes normalitzats pel Termcat:

2.3 En l'ús del català l'Administració de la Generalitat ha d'emprar els termes normalitzats pel Centre de Terminologia Termcat per designar en aquesta llengua els conceptes a què es refereixen. (Decret 107/1987, de 13 de març (DOGC 827, de 10 d'abril), pel qual es regula l'ús de les llengües oficials per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya).

I, per una altra banda, el Termcat també està obligat, per decret, a «donar suport terminològic a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i coordinar les activitats

⁷ Segons els Estatuts del Consorci del Centre de Terminologia Termcat (Decret 108/2006, article 1):

1.1 El Centre de Terminologia Termcat és un consorci amb personalitat jurídica pròpia, integrat inicialment, amb caràcter voluntari, per la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i el Consorci per a la Normalització Lingüística.

terminològiques dels departaments i els organismes i empreses que en depenen» (Estatuts del Consorci del Centre de Terminologia Termcat (Decret 108/2006), article 5).

Així doncs, preveiem que el grau d'implantació dels casos normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat serà major en els textos que emanen de l'Administració (que d'ara endavant anomenarem *textos oficials*), així com també en tots aquells que en depenguin, com ara els llibres de text de les escoles, les obres produïdes per institucions oficials o que hi estiguin associades (com ara les diverses publicacions de les societats filials de l'IEC), etc.

Per tant, l'**objectiu específic** del projecte, vinculat a aquesta pregunta de recerca, és comprovar la influència de l'oficialitat dels textos en el grau d'implantació que hi assolix la terminologia explícitament normalitzada que hi apareix, i consolidar-la com a factor d'implantació.

Finalment, com a darrer **objectiu específic**, pretenem confirmar l'adequació de la metodologia d'avaluació desenvolupada en el treball de línia per a determinar el grau d'implantació dels termes normalitzats en l'ús.

1.5.2 Per a la tesi

A partir dels resultats que preveiem d'obtenir de l'anàlisi que realitzem en aquest projecte de tesi, ens formulem un conjunt de preguntes de recerca, a partir de les quals construirem la tesi doctoral, a la qual condueix aquesta investigació. Així doncs, presentem a continuació les preguntes que ens plantejem per a la recerca sobre la implantació terminològica per a la tesi, i els objectius que s'hi associen.

Pregunta de recerca 1. Tot cas normalitzat es veu afectat per l'aplicació d'uns determinats criteris d'implantació, que trobem explicitats als dossiers i a les actes de normalització del Consell Supervisor del Termcat. ¿Aquests criteris són determinants en la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana, és a dir, són les causes que n'explicarien l'èxit o bé el fracàs? En altres paraules, ¿els criteris de normalització proposats pel Termcat, i vinculats a un cas normalitzat, constitueixen factors d'implantació⁸ que influeixen en el grau d'implantació en l'ús dels casos

⁸ La denominació *criteris de normalització* fa referència exclusivament als criteris establerts pel Consell Supervisor del Termcat (vegeu l'apartat 2.6, pàg. 33). *Factors d'implantació* és la denominació hiperònima que utilitzem per a referir-nos a tots aquells factors que influeixen,

normalitzats pel Consell Supervisor?

Aquesta pregunta la podem desglossar en altres de més concretes:

¿Existeix una correlació entre els criteris de normalització establerts pel Termcat que constitueixen factors d'implantació i el grau d'implantació dels casos normalitzats? És a dir:

- en alguns casos, l'aplicació d'alguns criteris de normalització podria afavorir la major implantació dels termes aprovats i, per tant, contribuir a l'èxit de la implantació?;
- en altres casos, l'aplicació d'altres criteris l'obstaculitzaria i, per tant, conduiria al fracàs?;
- en altres, els criteris no tindrien una relació directa amb el grau d'implantació, o almenys no l'afectarien de manera decisiva?

Per exemple, hi hauria una correlació positiva entre el grau d'implantació dels termes normalitzats i els criteris de normalització proposats pel Termcat següents⁹?

- Criteris lingüístics:
 - Adequació semàntica:
 - Transparència i motivació de la forma
- Criteris terminològics:
 - Relació unívoca entre noció i denominació; és a dir, el terme ha de designar de manera clara i precisa el concepte a què fa referència, procurant evitar ambigüitats i homonímies
 - Analogia formal amb altres termes de l'àrea
 - Analogia formal amb els equivalents de les llengües de comunicació internacional
 - Adequació a l'àmbit temàtic en què s'insereix el terme
 - L'adequació de la forma a les recomanacions de formació de neologismes dels organismes competents (IEC, TERM-CAT), els

tant positivament com negativament, el grau d'implantació de les unitats normalitzades. Per tant, cal tenir en compte que un criteri de normalització es pot correspondre amb un factor d'implantació, però probablement no tots els criteris de normalització s'hi corresponen.

⁹ Els criteris de normalització els trobareu explicats en l'apartat 2.6.2 (vegeu pàg. 37).

organismes de normalització internacional (ISO, IUPAC, AFNOR), altres organitzacions professionals, etc.

- Criteris sociolingüístics
 - Formació i actituds lingüístiques dels usuaris
 - Eufonia i facilitat de pronunciació: evitar cacofonies, termes amb pronúncia complexa, etc.
 - Brevetat, simplicitat i sintetisme del terme
 - Arrelament d'una forma entre els usuaris (freqüència d'ús, antiguitat en l'ús)

En canvi, l'absència de criteri, és a dir, la no-aplicació d'un criteri de normalització establert pel Termcat actuaria com a factor negatiu per a la implantació dels termes en l'ús?

I, finalment, hi hauria un conjunt de criteris de normalització que no serien decisius pel que fa a la implantació dels termes normalitzats i, per tant, no constituïrien factors d'implantació, com ara els següents?

- Criteris lingüístics
 - Adequació fonètica i ortogràfica
 - Adequació morfològica: les formes proposades s'incorporen, d'una banda, al sistema flexiu regular de la llengua, i de l'altra, als paradigmes de derivació i composició (derivabilitat dels neologismes)
 - Adequació semàntica
 - Precisió en la designació de la noció que representen
 - Adequació sintàctica: utilitzable en tots els contextos i en totes les frases en què els usuaris o especialistes la necessiten habitualment
- Criteris terminològics
 - Acostament formal a l'ètim i tendència a les formes grecolatines
- Criteris sociolingüístics
 - Consens dels especialistes
 - Variació dialectal
 - Necessitat de creació d'un neologisme

- Registre

Objectiu 1.1. Localitzar una sèrie de criteris de normalització utilitzats pel Consell Supervisor del Termcat, dels quals se'n comprovi la influència decisiva, tant positiva com negativa, en la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana i que, per tant, d'acord amb la premissa de la qual partim, en serien les causes de l'èxit o del fracàs. És a dir, localitzar els criteris de normalització del Termcat que actuen efectivament com a factors d'implantació.

Objectiu 1.2. Establir una correlació entre els factors i el grau d'implantació que assolixen els termes normalitzats que hi responen, mesurat a partir d'una escala que oscil·la entre l'èxit i el fracàs de la implantació.

La finalitat de dur a terme l'estudi dels factors que influencien la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana és arribar a determinar si la dinàmica que se segueix en el procés és l'adequada. Les conclusions a les quals s'arribi, per tant, pretenem que contribueixin a una reflexió sobre la feina feta fins ara i sobre els principis i els criteris que s'hi apliquen.

Pregunta de recerca 2. A banda d'aquests criteris de normalització establerts pel Termcat, ¿existeixen altres factors que també poden influenciar la implantació terminològica en llengua catalana? ¿Aquests altres factors estarien relacionats amb altres aspectes dels termes, com ara els següents?

- mesures d'implantació de què ha estat objecte el terme (per exemple, inclusió o no-inclusió del terme en el diccionari normatiu, en un diccionari temàtic, en un tríptic o en un cartell del Termcat, o aparició en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*);
- àmbit temàtic i professional en què s'utilitza el terme; creiem que hi podria haver àmbits molt més permeables a la incorporació d'unitats neològiques catalanes que d'altres, ja sigui perquè els professionals d'alguns àmbits tenen més consciència lingüística sobre la necessitat de l'ús del català en qualsevol intercanvi de comunicació o per altres motius, que ens caldria descobrir;
- mecanisme de formació del neologisme: manlleu, composició culta, etc.; creiem, per exemple, que, per fer referència a un mateix concepte, assoliria un grau d'implantació major un manlleu adaptat que una forma creada per sintagmació;
- forma del terme normalitzat: terme monolèxic, terme polilèxic;
- tipus de situació prèvia a la normalització de la unitat: grau de variació denominativa, forma més documentada i, per tant, més utilitzada pels especialistes, etc.;

- moment en què es produeix la normalització;
- nivell d'especialització del terme normalitzat (i, de retruc, àmbit d'ús de la forma normalitzada, és a dir, si és d'ús restringit o generalitzat entre la població);
- tipus de normalització duta a terme (amb aquest epígraf ens referim a la sortida de la normalització: si el terme ha estat normalitzat com a forma única, si té alguna forma sinònima també normalitzada o si té una forma desestimada, per exemple);
- motiu de la normalització: el terme ha estat normalitzat a petició dels especialistes, arran de la redacció d'un diccionari temàtic, perquè s'ha detectat en la llengua la necessitat de fer-ho, etc.

Objectiu 2. Identificar una sèrie de factors que influeixen de manera significativa en la implantació dels termes normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat (és a dir, *factors d'implantació*) i que, d'acord amb la premissa de la qual partim, en poden determinar l'èxit o el fracàs.

Pregunta de recerca 3. ¿Els factors que juguen un paper significatiu en la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana són compartits per altres llengües? ¿Si no ho són tots, almenys una part, potser els que tenen a veure amb les característiques pròpies del llenguatge i del discurs d'especialitat?

Objectiu 3.1. Comprovar si els factors d'implantació vàlids per a la llengua catalana també ho són per a altres llengües.

Objectiu 3.2. Si la hipòtesi es confirma, establir un protocol de seguiment de la implantació de la terminologia normalitzada vàlid, útil, independent de llengua i desvinculat de l'àmbit temàtic.

2 La normalització terminològica en llengua catalana

Dediquem aquest segon capítol a fer una descripció dels termes clau d'aquest projecte de tesi (*normalització*, *normalització terminològica* i *implantació*), ja que al llarg de la seva història han estat utilitzats per a fer referència a conceptes diversos. Aquest repàs ens serveix per a situar la nostra postura en el marc de la normalització lingüística i per a definir l'objecte de la normalització terminològica en llengua catalana.

2.1 El concepte de normalització

Per començar, considerem que és essencial explicar què entenem per normalització de la terminologia, ja que la denominació *normalització* ha estat utilitzada històricament per a fer referència a diversos conceptes, que tenen significats molt propers, però que no es refereixen pas al mateix.

2.1.1 Normalització i indústria

Originàriament, el concepte de *normalització* prové de l'àmbit industrial. En aquest camp, podríem dir que la normalització va començar ja al segle XVII, quan els intercanvis comercials es van generalitzar a causa dels inicis de la industrialització i algunes empreses van haver d'elaborar reglaments de producció per facilitar les relacions comercials. Més tard, amb la revolució industrial del segle XIX, que va impulsar definitivament la cooperació internacional, els comerciants es van veure obligats a unificar i a regular els processos de producció, les mesures, els pesos i altres elements d'intercanvi per a facilitar les relacions comercials, que cada cop s'internacionalitzaven més. I alhora que es produïa aquesta *normalització industrial* es duia a terme forçosament una *normalització de la terminologia* que s'hi utilitzava.

Amb el boom de la revolució industrial, doncs, la normalització es va fer imprescindible, ja que calia assegurar la comprensió inequívoca en els intercanvis d'informació. Així, en aquest marc, podien ser objecte de normalització, entre d'altres, els elements següents:

- els productes i els processos, fonamentalment (encara que no exclusivament) els industrials;

- les unitats de mesura;

- la seguretat de les persones i dels béns;

- la terminologia i la representació de símbols. (Cabré 1992: 411).

En l'àmbit industrial, la normalització sovint també es designa amb el terme *estandardització*, el qual, segons alguns especialistes, expressa més adequadament la decisió que emana d'un organisme amb autoritat.

D'acord amb els objectius de la normalització industrial, el 1947 va entrar en funcionament l'Organització Internacional per a la Normalització (*International Standards Organisation*, ISO), que tenia com a finalitats principals «facilitar la coordinació internacional i unificar les normes industrials» (ISO 2006).

L'ISO defineix el terme *normalització* de la manera següent:

Process of formulating and applying rules for an orderly approach to a specific activity for the benefit and with the co-operation of all concerned and in particular for the promotion of optimum overall economy taking due account of functional conditions and safety requirements. (ISO 1971).

Així doncs, veiem que des de l'inici la denominació *normalització* s'ha utilitzat per a fer referència a la normalització industrial internacional, com a procés que té com a objectiu fixar les condicions i les característiques que han de complir determinats productes i processos, que s'expressen a través de termes. Per tant, com afirma Humbley, la normalització terminològica, de fet, és una conseqüència de la normalització industrial:

La normalisation industrielle occupe un terrain autrement plus vaste. On sait que son but est avant tout de normaliser des produits et des services, et que la normalisation terminologique n'est qu'un sous-produit. (Humbley 2003: 268).

Per a la normalització terminològica en particular, l'any 1952 l'ISO va crear un comitè tècnic específic per a qüestions terminològiques, el Comitè Tècnic 37 «Terminologia: principis i coordinació» (ISO/TC 37), que a l'inici va ser presidit per E. Wüster i que des d'aquell moment elabora normes relacionades amb la terminologia.

2.1.2 Normalització i terminologia clàssica

E. Wüster va formular la primera teoria terminològica, la Teoria General de la Terminologia (TGT), que es basa essencialment en la normalització. D'acord amb les paraules del mateix Wüster (1979¹⁰), l'activitat terminològica se centra en la recopilació

¹⁰ Ens basem en l'edició castellana de 1998, editada a partir de l'original de Wüster de 1979 (*Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und Terminologische Lexikographie*).

de conceptes i de termes per a la normalització dels termes d'especialitat, és a dir, la fixació de nocions i denominacions estandarditzades, amb la finalitat d'assegurar la univocitat de la comunicació professional, fonamentalment a nivell internacional. Per a Wüster, doncs, l'objectiu principal del treball terminològic és la normalització lingüística de la terminologia, ja que la seva tasca principal és unificar i estabilitzar l'ús lingüístic per evitar els fenòmens d'homonímia, sinonímia i polisèmia.

No obstant això, Wüster reconeix que la normalització lingüística no es podria dur a terme sense un canvi lingüístic (que anomena *intencional*), que té com a objectiu millorar l'estat de la llengua; però també adverteix del perill que representa dur-lo a la pràctica:

[La normalització] no es limita a l'estandardització de les expressions existents, sinó que crea sistemàticament noves denominacions i noves delimitacions conceptuais (...). La normalització dels objectes reals no és només estandardització, sinó que al mateix temps és també millora, és a dir, racionalització. (Wüster 1970: 2, citat a Hoffmann 1987: 25¹¹).

Sin embargo, durante este proceso, hay que comprobar muy atentamente si se trata de una mejora auténtica y necesaria. De hecho, un proceso de normalización lingüística en el que algunos se nieguen a participar llevaría inevitablemente a una escisión lingüística. (Wüster 1998: 155-156).

Wüster explicita que per a dur a terme un procés de normalització cal passar per dues etapes consecutives: la investigació, que es considera un procés lingüístic, i el consens, que és un procés sociològic, molt important per a assegurar l'èxit d'un procés normalitzador.

En definitiva, doncs, podem dir que la teoria terminològica clàssica, iniciada per Wüster, defensa una terminologia basada en el concepte i destinada a la normalització de les unitats especialitzades a fi de garantir una comunicació professional eficaç. Des d'aquesta perspectiva, la normalització consisteix a prioritzar unes formes (considerades estàndard) sobre unes altres (que s'aconsella evitar per assegurar l'eficàcia comunicativa), sobre la base del consens dels especialistes, sense el qual la normalització no seria efectiva.

Tenim un exemple d'aquest tipus de normalització terminològica en els llenguatges

¹¹ Ens basem en l'edició catalana de 1998, editada a partir de l'original de Hoffmann de 1987 («Grundströmungen in der Fachsprachenforschung»).

creats artificialment, com les nomenclatures científiques, en les quals els termes són completament biunívocs.

Així doncs, en la concepció clàssica de la terminologia, *normalitzar* significa *estandarditzar*, per tal d'afavorir la comunicació, la qual cosa representa controlar la llengua a favor d'una major comprensió (evitar la variació de qualsevol tipus i, per tant, reduir el llenguatge). Aquesta vessant normalitzadora descrita per la TGT, però, només afecta els especialistes i els seus discursos (especialitzats) en els àmbits científics i tècnics, i també són ells els encarregats de fer i de gestionar la recerca terminològica i de decidir per consens les denominacions estandarditzades.

2.1.3 Normalització i terminologia actual

Quan relacionem el terme *normalització* amb la terminologia, encara hi trobem dues accepcions més, que recull Cabré (1992: 418):

(...) amb el terme normalització podem referir-nos tant a la fixació d'unes varietats per la via de l'autoregulació, com a la intervenció d'una organització adequada per establir la preferència d'unes formes sobre unes altres. (Cabré 1992: 418).

El primer cas descrit per Cabré correspon a un procés de normalització no interventiu, per mitjà del qual el sistema terminològic d'una llengua s'autoregula per acord dels seus usuaris. El segon cas es relaciona amb els processos de planificació lingüística, encaminats a afavorir el desenvolupament de les llengües minoritàries i/o minoritzades, que sovint no són capaces de crear espontàniament terminologia a partir dels recursos lingüístics propis i han de recórrer a l'ús de formes manllevades d'altres llengües.

És en aquest segon sentit que entenem la normalització terminològica en el marc d'aquest treball. És a dir, la normalització com el procés a través del qual, mitjançant la intervenció d'un organisme oficial competent, s'intenta fornir una llengua en situació minoritària i/o minoritzada dels recursos necessaris perquè es pugui desenvolupar en tots els àmbits de la comunicació.

Aquesta concepció de la normalització va sorgir amb els moviments nacionalistes de la segona meitat del segle XX, que van contribuir a la defensa de la identitat nacional, de la qual la llengua pròpia n'era uns dels símbols més visibles. La defensa de la llengua va ser, doncs, una de les majors lluites dels nacionalismes, i per a demostrar que la llengua pròpia era vàlida per a qualsevol situació comunicativa calia dotar-la dels recursos necessaris perquè es pogués utilitzar en qualsevol situació i per a qualsevol temàtica. I també calia demostrar-ne la vitalitat, és a dir, la capacitat d'adaptar-se a

l'evolució de la ciència i de la tècnica i a les noves realitats, malgrat que no haguessin sorgit a la pròpia comunitat. En aquest context, la intervenció dels governs en qüestions lingüístiques, amb la creació de projectes de planificació lingüística, va ser clau, sobretot en el cas de llengües minoritàries i/o minoritzades, que sofrien una forta pressió en el seu propi territori per part de les llengües històricament dominants.

Les polítiques lingüístiques es van centrar en la intervenció en matèria terminològica, perquè sabien que una llengua es reafirma si és capaç d'adaptar-se a totes les realitats i, sobretot, a les noves realitats que sorgeixen en els camps especialitzats. Així doncs, una de les primeres accions dutes a terme en aquest marc va ser la creació de centres de terminologia per a les llengües en conflicte, centres que depenien de l'administració de l'Estat i que havien de dur a terme treballs terminològics en tots els camps de coneixement, per tal d'assegurar l'existència d'una terminologia vàlida en la llengua pròpia, de gestionar amb precaució la neologia i de garantir la implantació dels nous termes en els usos lingüístics, tant per part dels especialistes com de qualsevol usuari de la llengua que els hagués de menester.

En aquest nou enfocament de la terminologia, tal com assenyala Cabré (1999a: 58), també es parla de *normalització*, però el seu significat és totalment diferent al que tenia per a la terminologia clàssica, per a la TGT. En el nou marc, *normalitzar* significa aconseguir que la llengua d'expressió habitual cobreixi tots els camps d'especialitat necessaris perquè es pugui utilitzar en qualsevol situació comunicativa. En definitiva, la normalització cal que cobreixi, com apunta Cabré, aquests tres aspectes:

el lèxic general, que s'utilitza en qualsevol situació de comunicació, fins i tot en l'especialitzada, barrejat amb els termes;

el lèxic especialitzat de primer grau¹², que s'utilitza sobretot en els textos especialitzats de difusió destinats al públic general, o al públic interessat en la matèria (textos de difusió dels mitjans de comunicació, textos destinats a l'ensenyament, etc.); i

el lèxic especialitzat pròpiament dit, utilitzat per especialistes i destinat a especialistes, des de dos punts de vista, el del productor i el del consumidor. (Cabré 1999^a: 58).

A diferència del que hem vist per a la concepció clàssica de la terminologia, on només els camps pròpiament especialitzats, és a dir, els de la ciència i la tècnica, són objecte

¹² «Les lexiques spécialisés de premier degré ou vocabulaires de tronc común (*lexiques-charnière* ou banalisés)» (Cabré, 1999: 58).

de la recerca terminològica, en aquesta altra perspectiva, tots els camps de coneixement ho són.

Aquestes dues concepcions de la terminologia semblen correspondre a les distintes finalitats que es poden perseguir quan es pretén aconseguir una estandardització dels termes d'un camp d'especialitat, i que, seguint Cabré (1999a: 64), considerem que són dues:

- la normalització d'una disciplina especialitzada (perquè és un camp de coneixement nou o canviant, o és un camp on hi ha una gran confusió conceptual i requereix una reestructuració de continguts, etc.);
- la normalització de l'ús d'una llengua (perquè té buits denominatius a causa de la seva situació de llengua minoritària i/o minoritzada, per exemple, o perquè l'evolució constant de la ciència provoca que hi hagi una manca de denominacions en uns camps determinats de recent aparició o una presència excessiva de manlleus, que desvirtuen la llengua).

Tal com afirma Cabré, la normalització en aquest darrer sentit, aplicada a la comunicació especialitzada en el marc de la planificació lingüística, no deixa de mantenir encara estrets lligams amb la normalització industrial que es va iniciar a finals del segle XIX:

Una terminologia ambigua, fonamentada en la polisèmia, la sinonímia i l'homonímia, posa obstacles evidents al procés de comunicació entre especialistes i malmet inevitablement tots els esforços d'ordenació del pensament. Per aquesta raó, els científics, ja al segle XIX, i els tècnics, a començaments del segle XX, senten la necessitat de regularitzar la terminologia de les seves respectives disciplines; i entren així de ple en el procés de normalització. (Cabré 1992: 406).

2.1.4 Normalització i sociolingüística

Finalment, en el camp de la sociolingüística, el concepte de *normalització* s'ha confós tot sovint amb el de *planificació*. En l'àmbit català, la concurrència d'aquestes dues denominacions ha provocat una necessitat de diferenciació conceptual, que ha donat lloc a dues tendències:

La tendència majoritària ha consistit a veure la planificació com una etapa (políticament dirigida) en el context d'un procés més llarg o més general de normalització lingüística (...).

Contràriament, hi ha qui pensa que la relació que s'hi estableix és la inversa, és a dir, que la normalització fa part de la planificació lingüística. El principal argument que s'hi fa servir és que la planificació és un procés que té com a efecte esperat la normalització. (Montoya

2006: 13-14).

Segons aquestes dues perspectives, la normalització es pot veure com un procés o com un resultat, respectivament. Des del nostre punt de vista, la normalització terminològica concretament és un procés que s'inclou dins d'un procés més ampli de normalització de la llengua catalana en el marc de la planificació lingüística, de caire marcadament polític.

Encara en el marc de la sociolingüística, el terme *estandardització* també ha creat confusió denominativa, ja que s'ha entès, des d'un punt de vista reduccionista, com a sinònim de *normalització* o *planificació*. Segons Montoya (2006: 17), però, en l'àmbit català s'associa més comunament l'*estandardització* amb el procés d'assoliment d'una llengua estàndard de comunicació.

2.1.5 Normalització i intervenció

En aquest repàs del concepte de *normalització*, hem vist que s'acostuma a veure com una activitat prescriptiva, que pot actuar sobre diversos aspectes de les unitats terminològiques i amb objectius diferents. D'acord amb això, Cabré (1999b: 35) distingeix tres tipus de normalització:

- normalització internacional, com a procés mitjançant el qual una organització de caràcter internacional estableix per a cada concepte fixat prèviament la denominació o denominacions corresponents en cada llengua; es tracta, per tant, del tipus de normalització que duu a terme l'ISO;
- normalització sociolingüística, pròpia de països amb polítiques lingüístiques de normalització destinades a impulsar l'ús d'una llengua en una comunitat;
- normalització sociocultural, pròpia de països en procés de desenvolupament econòmic, en els quals el treball terminològic se centra en la reconversió respectuosa de la cultura pròpia per a contribuir al desenvolupament socioeconòmic.

El nostre treball s'emmarca en la normalització sociolingüística, ja que la tasca que duu a terme el Termcat, el centre de terminologia oficial encarregat de la normalització terminològica en llengua catalana, es realitza en el marc d'una política lingüística més àmplia, que té com a objectiu «avançar en la generalització de coneixement complet i de l'ús normal de la llengua catalana» (*Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística*).

El Termcat, en l'àmbit de la terminologia tècnica, científica, socioeconòmica i de les humanitats, entén la normalització de la manera següent:

(...) la normalització s'entén com un procés de fixació de les formes lingüístiques més adequades per a denominar en una determinada llengua els conceptes propis dels diversos àmbits del coneixement. Aquest procés pretén, com qualsevol altra normalització, una reducció de la diversitat, en aquest cas denominativa, per a facilitar la precisió i l'adequació en els intercanvis de comunicació. (...) la normalització, doncs, pretén afavorir no sols la correcció¹³, sinó també l'adequació i la precisió conceptual. (Termcat 2006a: 21).

2.2 La normalització terminològica

Per a situar la normalització terminològica en el seu marc, en primer lloc farem una referència breu a la planificació lingüística, en la qual s'insereix el procés de normalització.

Tal com hem explicat, les denominacions que s'han utilitzat (i que de fet s'utilitzen) per a referir-se a la intervenció per part d'un estat per a modificar els usos lingüístics en una comunitat amb llengua minoritària i/o minoritzada són diverses (*planificació, normalització, estandardització*). Tanmateix, en general es coincideix a plantejar la intervenció en tres línies d'actuació: en l'estructura del codi lingüístic (corpus), en el seu aprenentatge (ensenyament) i en els seus usos socials (estatus). Recollint aquesta idea, Montoya (2006: 17), afirma que les branques d'activitat de la intervenció estatal en la llengua són tres: la planificació del corpus, la planificació de l'ensenyament i la planificació de l'estatus.

La *planificació del corpus* es divideix en dues etapes: una primera optativa, la d'assignació d'un alfabet, que servirà per a transcriure les formes orals, i una segona obligatòria, la de codificació o fixació de les estructures lingüístiques.

Si la llengua ja disposa d'alfabet, la planificació del corpus es basa estrictament en la regularització de la variació per a crear una varietat de referència per a tota la comunitat de parlants, que anomenem varietat estàndard. Segons Montoya (2006: 26), les fases que ha de recórrer el procés per a construir aquesta varietat són les següents:

- 1) *Selecció* de la varietat que ha d'esdevenir estàndard.
- 2) *Codificació* gramatical de la varietat seleccionada.

¹³ La correcció entesa des del punt de vista lingüístic, és a dir, l'adequació a la norma ortogràfica establerta.

3) *Difusió social* de la varietat codificada.

4) *Elaboració estilística i terminològica* de la varietat difosa. (Montoya 2006: 26).

La *planificació de l'ensenyament* té com a objectiu estendre el coneixement de la llengua minoritària i/o minoritzada, després d'un període en què ha estat absent de l'ensenyament reglat i ha anat perdent àmbits d'ús. Aquesta planificació es pot dur a terme per tres mitjans, citats per Montoya:

a) la instrucció directa a l'aula;

b) el subministrament de material autodidàctic o d'autoaprenentatge;

c) la producció de literatura o la inclusió d'espais a la premsa, la ràdio i la televisió en versions simplificades de la llengua en qüestió. (Montoya 2006: 31).

De totes maneres, Montoya (2006: 31) també confirma que el mitjà més comú i més efectiu amb el qual s'assoleix l'extensió del coneixement de la llengua és la presència a l'escola.

Finalment, la *planificació de l'estatus* té com a objectiu arribar a una llengua normalitzada que ocupi una determinada posició en el concert lingüístic mundial, mesurable a partir del que Montoya (2006: 36) anomena *indicadors*, alguns dels quals vénen determinats per llei. Els indicadors principals són l'oficialitat de la llengua (que constitueix l'indicador més complex, perquè es pot materialitzar de diverses formes: oficialitat estatuïda, de treball o simbòlica, oficialitat amb drets de territorialitat i personalitat), el caràcter de llengua internacional, el caràcter de llengua vehicular o llengua com a assignatura (en relació a l'educació), el caràcter de llengua literària, el caràcter de llengua religiosa, el caràcter de llengua dels mitjans de comunicació i el caràcter de llengua laboral.

En la planificació de l'estatus, el dret lingüístic de les llengües minoritàries i/o minoritzades hi juga un paper fonamental, ja que és la llei qui determina una situació de discriminació positiva o d'igualtat, les quals comporten, respectivament, un tractament igualitari de les llengües en contacte o un tractament idèntic, que sovint solament serveix per a reforçar les desigualtats i afavorir la llengua gran enfront de la llengua minoritària i en aquest cas, clarament minoritzada.

Tota planificació lingüística, doncs, es desenvolupa en aquests tres eixos. La planificació de l'ensenyament i de l'estatus actuen primordialment en l'aspecte social de la llengua (extensió del seu coneixement i prestigi), mentre que la planificació del corpus s'efectua a nivell lingüístic i abarca diversos aspectes: lèxic, alfabet, gramàtica,

ortografia, fonologia, etc. El primer d'aquests elements, el lèxic, és l'objecte d'estudi del nostre treball.

La normalització terminològica, per tant, s'integra clarament en una d'aquestes tres branques d'activitat, la planificació del corpus. Concretament, si ens centrem en les etapes que conformen aquesta branca, la planificació del corpus afecta la quarta, que consisteix en la diversificació dels registres de la llengua (col·loquial, culte, etc.) i en l'elaboració de terminologies especialitzades de tots els camps de coneixement, perquè la llengua pugui ser utilitzada en totes les situacions comunicatives.

Per a crear tots aquests registres i terminologies, la llengua objecte de la planificació utilitza tots els recursos al seu abast per a la producció neològica, especialment en el camp lèxic. En funció de la manera com ha estat creada, podem distingir entre la neologia espontània i la neologia planificada. Cabré et al. (2002) les distingeixen de la forma següent:

La neología, según su origen, se puede producir de forma espontánea o de forma planificada. En el primer caso se trata de un acto individual; la neología planificada, aunque también puede ser individual, es básicamente institucional. La neología espontánea se produce por alguna de las dos razones siguientes: denominar un concepto nuevo o introducir una variación estilísticamente marcada o simplemente expresiva en el sistema de denominación. La neología planificada es siempre un acto reflexivo que se propone dotar una lengua de recursos de expresión y comunicación propios; por lo tanto, tiene como objetivo primordial la preservación de una lengua y utiliza como base las nociones de norma y de genuinidad lingüística. (Cabré et al. 2002 : 161).

Així doncs, la neologia espontània és un acte individual, motivat per la necessitat de denominar un concepte nou o introduir una variació estilística o expressiva, mentre que la neologia planificada és un acte institucional, motivat per a contribuir a la preservació de la llengua, dotant-la de recursos d'expressió i de comunicació propis. Per tant, les raons que expliquen l'existència d'aquests dos tipus de creació neològica també són diferents: la raó de ser de la neologia planificada és la necessitat de denominar un nou concepte (neologia referencial) o d'erradicar una denominació no idònia (normalització lèxica o terminològica); la raó de la neologia espontània és la recerca de l'expressivitat o l'originalitat en el discurs. Pel que fa a l'extensió en l'ús de la neologia, sembla que aquesta distinció d'origen també és rellevant, ja que és un fet acceptat que l'èxit de la neologia espontània radica en la difusió, mentre que el de la neologia planificada, en les mesures d'implantació que es duguin a terme (Cabré et al. 2002: 162).

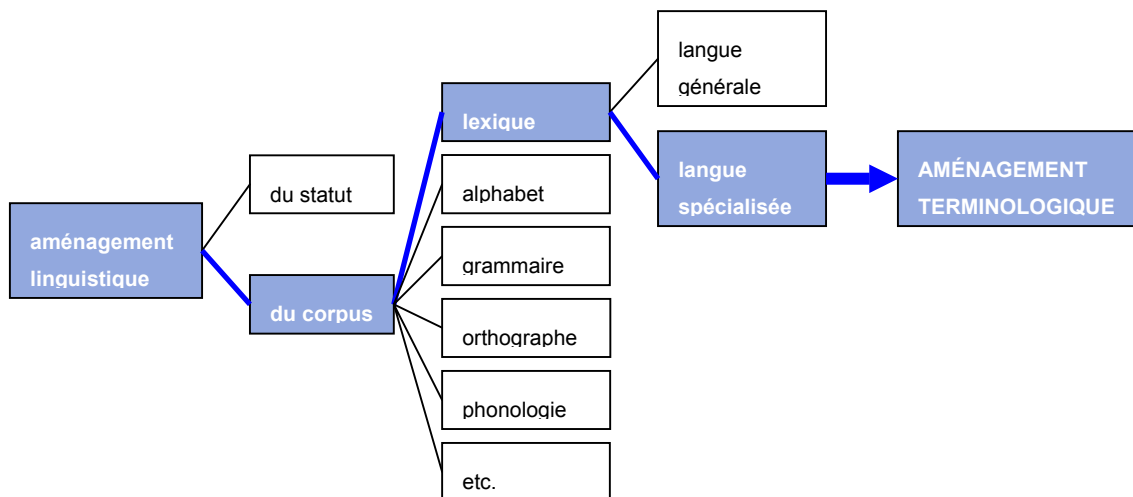
A banda d'aquesta distinció, en el mateix estudi es planteja la diferència entre la

neologia general, pròpia dels usos de tots els parlants, i la neologia especialitzada (també anomenada *neonímia*), pròpia dels usos especialitzats. Malgrat que la frontera entre neologia general i neonímia no és clara, es pressuposa que els que creen neònims són els especialistes, mentre que els creadors de neologia espontània són tots els parlants de la llengua.

Quirion sintetitza la definició de normalització terminològica (*aménagement terminologique*), situant-la també en el marc més ampli de la normalització lingüística (*aménagement linguistique*):

L'aménagement linguistique est une intervention de la part d'un État pour modifier les usages linguistiques sur son territoire. Depuis Kloss (1969), on distingue généralement deux axes d'intervention étatique, soit l'aménagement du statut et l'aménagement du corpus. Le premier cherche à modifier le statut des langues en présence, dans le but de modifier le prestige respectif de ces idiomes. Le second s'effectue potentiellement sur tous les aspects de la langue : lexique, alphabet, grammaire, orthographe, phonologie, etc. Le premier élément, le lexique, (...) peut être traité dans l'optique de la langue générale ou spécialisée. Lorsque l'intervention porte sur la langue spécialisée, on parle alors d'aménagement terminologique. (Quirion 2004: 193).

Podem resumir gràficament aquesta definició:

Esquema 1. Definició de normalització terminològica (*aménagement terminologique*), segons Quirion (2004).

Per la seva banda, Auger (1986) divideix el procés de normalització terminològica (*aménagement terminologique*) en sis funcions que, en un pla dinàmic, corresponen a diverses etapes:

(...) nous caractériserons l'aménagement terminologique par six fonctions fondamentales :
a) fonction recherche, b) fonction normalisation, c) fonction diffusion, d) fonction

implantation, e) fonction évaluation et contrôle et f) fonction mise à jour. Sur un plan dynamique, ces fonctions peuvent correspondre autant de phases ou d'étapes qui vont de la conception initiale d'un produit terminologique jusqu'à son implantation auprès d'un groupement selon une planification rigoureusement établie qui suppose à la fois l'identification d'un objectif à atteindre et le recours à une stratégie globale d'intervention. (Auger 1986: 48-49).

Així doncs, Auger planteja 6 etapes en les quals es desenvolupa la normalització terminològica, que resumim a continuació:

a) RECERCA. És l'etapa de recerca terminològica pròpiament dita. Consisteix en l'aplicació de la metodologia terminogràfica per a l'elaboració de productes terminològics clàssics (lèxics, vocabularis, diccionaris, etc.), de treballs de neologia (recerca de neologismes, terminologies neològiques) i d'actualitzacions de treballs ja existents d'acord amb el progrés científic i tecnològic. També es durien a terme en aquesta primera etapa les activitats de formació en terminologia i terminografia, les consultes terminològiques puntuals (a partir d'un servei personalitzat) i el desenvolupament constant dels mètodes de treball, que cal que s'adaptin a les necessitats de cada moment. Tot plegat implica una participació activa en el desenvolupament i la projecció de la ciència terminològica a nivell internacional.

D'acord amb Auger (1986: 50), tres fases caracteritzen l'etapa de recerca en el procés de normalització terminològica:

1a fase: identificació d'un projecte a partir de l'anàlisi de les necessitats reals; aquesta fase suposa una tria estratègica del pla d'intervenció, és a dir, el projecte terminològic, a partir de la definició del grup meta.

2a fase: definició del treball terminogràfic, adaptat a les necessitats del grup meta (camp de recerca, mida, tipus de producte terminològic resultant, grau d'especialització, etc.).

3a fase: elaboració del treball terminogràfic; és a dir, aquesta fase correspon a l'etapa de recerca pròpiament dita, per a la qual cal una forta implicació del grup per al qual està concebut el treball, perquè el projecte assoleixi el seu objectiu i sigui útil als usuaris.

b) NORMALITZACIÓ. Auger (1986: 50) distingeix la *normalització terminològica* entesa en el marc legal de la planificació lingüística, de la *normalització* que es duu a terme en

aquesta etapa, que ell mateix afirma que es podria anomenar *estandardització*:

(...) il ne faut pas entendre ici la normalisation terminologique avec le sens restrictif que le terme possède dans la loi 101¹⁴ et dans les pouvoirs qui sont donnés à l'Office en cette matière mais avec le sens plus global de processus par lequel un système terminologique donné s'auto-régularise au fur et à mesure que le consensus du milieu concerné est en train de s'effectuer. (Auger 1986: 50).

Aquesta etapa consisteix a arribar a un acord entre l'equip d'elaboració del projecte terminogràfic i els usuaris últims del producte resultant, de manera que totes les tries lèxiques mantinguin coherència interna, funcionalitat i, sobretot, que tinguin potencialitat d'implantació o de rebuig en el grup d'usuaris previst.

c) DIFUSIÓ. Aquesta etapa és fonamental per a assegurar l'èxit de la normalització terminològica, ja que consisteix a donar a conèixer el treball realitzat en les fases anteriors. La difusió es pot dur a terme per la via clàssica, mitjançant repertoris terminològics (lèxics bilingües, vocabularis, diccionaris il·lustrats, etc.); o per la via moderna actual, mitjançant bases de dades terminològiques, que permeten tractar un conjunt més gran d'informació.

d) IMPLANTACIÓ. És la peça fonamental de la normalització terminològica. Comprèn les tècniques d'intervenció que permeten el pas d'un coneixement passiu de la terminologia d'un àmbit específic a la implantació en l'ús lingüístic quotidià d'una comunitat. La intervenció sempre cal que es dugui a terme conjuntament amb els grups meta als quals va dirigida la normalització, per assegurar-ne la implantació, ja que quan el terme normalitzat és el resultat d'un consens entre els especialistes de l'àmbit en el qual s'utilitza, té més possibilitats d'implantació.

e) AVALUACIÓ I CONTROL. Al llarg de tot el procés cal avaluar constantment els resultats obtinguts, és a dir, cal una anàlisi retroactiva per a assegurar que la terminologia s'implanta realment en els grups meta. La situació ideal seria l'existència d'eines de control del grau d'implantació terminològica.

f) ACTUALITZACIÓ. El progrés científic i tecnològic avança ràpidament, i sovint és vehiculat per l'anglès, perquè és de les comunitats anglosaxones d'on emanen els avenços tecnològics. Per aquest motiu, cal que la comunitat objecte de la normalització estigui constantment al dia, perquè s'adapti eficaçment al progrés

¹⁴ «Charte de la langue française».

tecnològic. Tal com afirma Auger (1986: 53) per al francès al Quebec, només una organització sistemàtica de la recerca científica i tècnica pot assegurar el futur de les llengües minoritàries i/o minoritzades com a llengües científiques i tècniques en el món actual.

2.3 La normalització terminològica en la llengua catalana

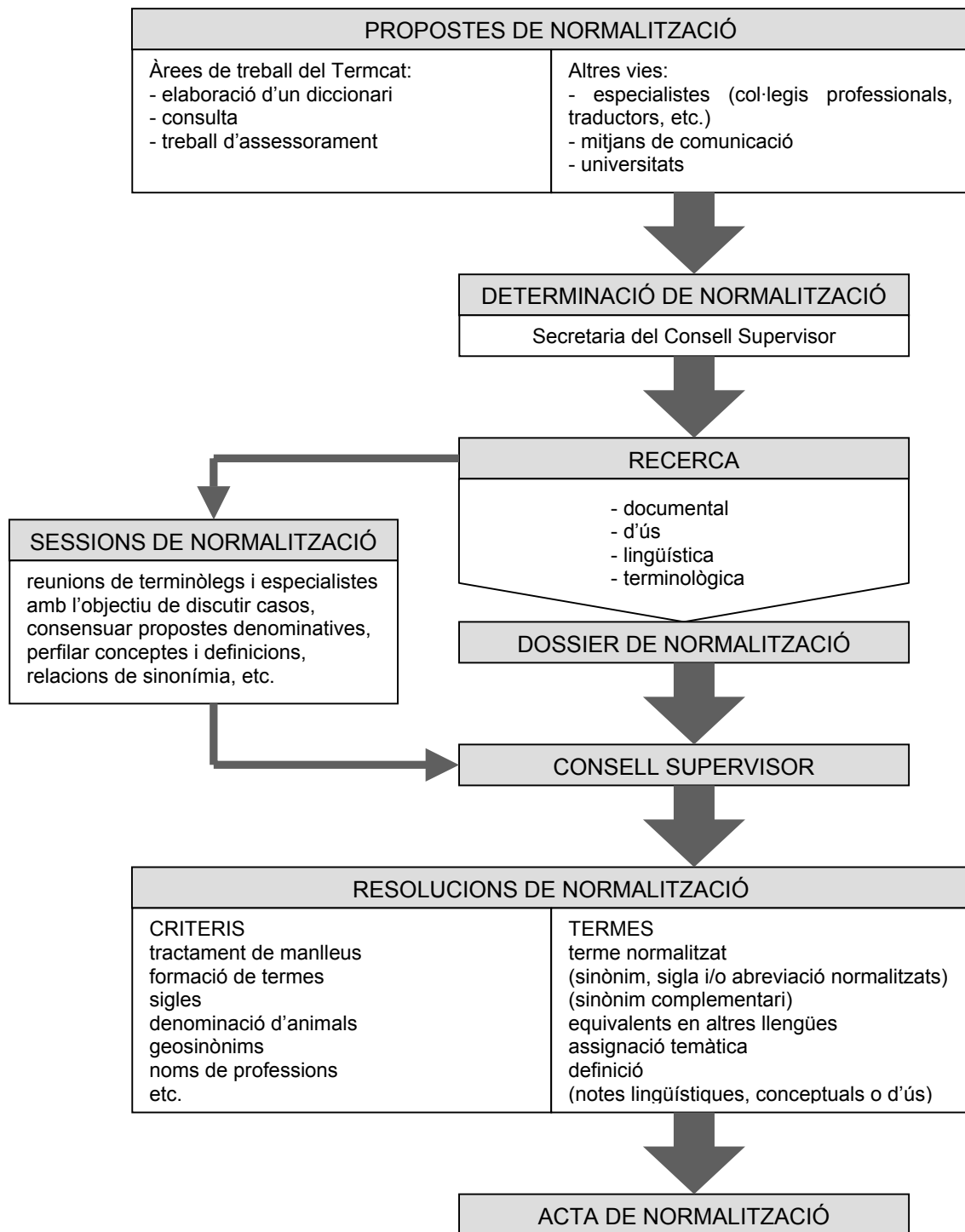
Emmarcada en un procés més ampli de recuperació de l'ús de la llengua catalana, la normalització terminològica té com a objectiu final proporcionar per al català la terminologia i els recursos terminològics necessaris perquè pugui ser utilitzat com a llengua de comunicació en qualsevol intercanvi d'informació especialitzat.

Com hem assenyalat més amunt, és un procés de tipus intervencionista, de manera que hi ha un organisme que depèn de l'Administració que és qui s'encarrega de dur a terme i de controlar el procés. En el cas de la llengua catalana, l'organisme oficial encarregat de la normalització terminològica és el Centre de Terminologia Termcat i, concretament, el Consell Supervisor.

El Consell Supervisor és un òrgan permanent del Termcat en el qual participen representants de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), del mateix Termcat i especialistes dels àmbits tècnics, científics i humanístics. La presència de membres designats per l'IEC vol garantir que la normalització terminològica s'integri en el conjunt de l'activitat normativitzadora de la llengua catalana. La participació dels membres del Termcat pretén assegurar la utilització d'una metodologia terminològica vàlida i l'aplicació dels criteris lingüístics, terminològics i sociolingüístics adequats. Finalment, la representació d'especialistes dels diversos camps d'especialitat pretén garantir l'adequació de les propostes a les necessitats concretes existents i a l'ús real dels termes, així com també són un aval per a la futura implantació de les propostes en l'ús.

En el Consell Supervisor, doncs, s'hi intenten agrupar els tres vessants de la normalització (lingüístic, terminològic i d'ús), per tal d'assegurar l'èxit de la implantació de la terminologia normalitzada.

El procés complet que pot arribar a seguir un terme fins a la normalització en el marc del Consell Supervisor del Termcat el resumim en el quadre següent:

Esquema 2. El procés de normalització terminològica en llengua catalana.

2.4 L'objecte de la normalització terminològica en llengua catalana

Com hem vist més amunt, en el marc de la normalització industrial, l'objecte de la normalització podia ser divers: productes i processos industrials, unitats i sistemes de mesura, seguretat de persones i béns, i terminologia i símbols.

La normalització terminològica en el marc lingüístic català, és a dir, tal com la defineix

el Termcat (vegeu pàg. 22), s'aplica estrictament als àmbits especialitzats, i no al conjunt del corpus de la llengua. No obstant això, els camps de coneixement on té aplicació són molt amplis, ja que abasta des dels àmbits científics i tècnics fins als humanístics i socials.

En aquest terreny, el seu principal centre d'interès són els conceptes especialitzats, i sobretot els vehiculats per formes neològiques. Seguint la terminologia utilitzada per Cabré et al. (2002), podríem dir que l'objecte de la normalització terminològica són els *neònims planificats*, resultat d'una activitat institucional per a proveir la llengua del lèxic especialitzat que necessita i que no pot crear de manera espontània. Malgrat tot, sovint els casos normalitzats es perceben molt propers a la llengua general, però això és degut al fet que hi ha àmbits especialitzats que realment s'acosten molt al llenguatge comú.

El resultat de dur a terme un procés de normalització sobre un conjunt d'unitats especialitzades és el que anomenem la terminologia normalitzada. En el cas específic de la llengua catalana, aquest procés el duu a terme el Consell Supervisor que, com ja hem vist, és l'encarregat d'aprovar les denominacions més adequades lingüísticament, terminològicament i pragmàticament, i de difondre-les. El resultat de la tasca del Consell Supervisor són els termes normalitzats.

En conseqüència, definirem el *terme normalitzat*¹⁵ estrictament com aquella unitat, neològica o no, que ha estat aprovada pel Consell Supervisor del Termcat. Aquest organisme, però, no només estableix la denominació més adequada per a cada concepte, sinó que sempre l'acompanya, com a mínim, de l'especificació de l'àrea temàtica en la qual s'usa el terme, d'una definició i d'equivalents en altres llengües. Sovint el Consell Supervisor també aprova sinònims del terme principal normalitzat, sinònims complementaris, sigles o abreviacions, si també es documenten en l'ús. Finalment, si ho considera oportú, incorpora una nota explicativa (lingüística, conceptual o d'ús) i formes desestimades del terme. Una forma desestimada és una unitat que ha estat considerada en el procés de normalització, però que s'ha acabat descartant explícitament. De fet, la presència d'una forma desestimada és una

¹⁵ En ocasions, també l'anomenarem *terme explícitament normalitzat*, per a diferenciar-lo de les altres propostes terminològiques que emanen del Termcat (respostes del Servei de Consultes, terminologia present en els diccionaris elaborats pel centre, etc.) i que, per tant, també es podrien considerar *normalitzades*, amb la diferència que aquestes darreres no han passat pel sedàs del Consell Supervisor.

recomanació explícita per als usuaris perquè no la utilitzin en cap context.

Els casos normalitzats pel Consell Supervisor s'acostumen a presentar en forma de fitxa terminològica, que s'incorpora directament a la Neoloteca¹⁶, una base de dades de terminologia normalitzada en línia que representa la major plataforma de difusió d'aquestes unitats.

A continuació reproduïm una fitxa de la Neoloteca d'un terme normalitzat:

<p>disc compacte m</p> <p>sin. compl. compacte m</p> <p>sigla CD m</p> <p>es compacto</p> <p>es disco compacto</p> <p>es CD</p> <p>fr disque audionumérique</p> <p>fr disque compact</p> <p>fr CD</p> <p>en compact disc</p> <p>en compact disk</p> <p>en CD</p> <p><Informàtica: Maquinari></p> <p>Disc òptic de 12 cm de diàmetre que conté informació visual o acústica enregistrada i que es reproduïx mitjançant raigs làser.</p> <p>Nota: La sigla <i>CD</i> correspon a la denominació anglesa <i>compact disc</i>.</p> <p>Formes desestimades: cedé</p>

Esquema 3. Fitxa de la Neoloteca del cas normalitzat *DISC COMPACTE*.

2.5 La implantació de la terminologia normalitzada

Com ja hem vist que passa amb el terme *normalització*, la denominació *implantació* també és polisèmica:

Le terme renvoie premièrement à l'étape de l'aménagement du corpus terminologique où l'on cherche à diffuser une terminologie émanant d'un organisme d'État à vocation linguistique (Gambier 1994: 212). Il exprime également le résultat de cette étape, soit l'utilisation de la terminologie livrée par cet organisme.

¹⁶ Neoloteca: www.termcat.cat/neoloteca.

Il s'agit donc de l'installation, de l'établissement d'un terme (ou d'une terminologie) de façon durable dans l'usage. (Quirion 2003: 13).

Quirion pren el significat d'implantació terminològica de les funcions de la normalització terminològica que estableix Auger (1986) (vegeu pàg. 26-28).

En el marc d'aquest treball, tanmateix, quan parlem d'implantació de la terminologia normalitzada ens referim al resultat, és a dir, al fet que els termes que aprova i difon el Consell Supervisor del Termcat acabin arrelant en la llengua i s'hi acabin establint, de forma que al cap d'un temps ja no es percebin com a formes noves ni foranes de la llengua. Així doncs, la implantació està relacionada amb l'ús real, i perdurable en el temps, que la comunitat lingüística fa dels termes.

L'objectiu de la tasca que desenvolupa el Termcat, i concretament el Consell Supervisor, és aconseguir la implantació de tota la terminologia que normalitza. No obstant això, el cert és que en l'ús real hi ha termes que no assoleixen aquest objectiu. Per aquest motiu, quan ens referim al major o menor grau d'implantació de la terminologia, parlem en termes d'èxit i fracàs.

Com a *èxit*, entenem la situació en què una forma neològica normalitzada s'acaba implantant en la llengua, de manera que és la forma que majoritàriament s'usa en els textos especialitzats. Com a *fracàs*, la situació en què una forma neològica normalitzada no s'implanta en la llengua, sinó que cau en desús enfront d'una altra forma alternativa, que és la que apareix amb més freqüència en els textos de l'àrea¹⁷.

Cert és que l'avaluació de la implantació terminològica és una preocupació creixent en les societats en què s'han hagut de dur a terme accions de planificació lingüística, ja que se sent la necessitat de comprovar si les mesures que s'han pres han resultat eficaces:

Les préoccupations relativement nouvelles des milieux d'aménagement linguistique ou terminologique pour mesurer les effets réels de leurs actions prises pour implanter des terminologies officielles et, donc, provoquer un changement linguistique dans un milieu bien ciblé mettent en lumière le besoin d'accompagner la réalisation des activités d'aménagement linguistique d'un suivi pour vérifier si le changement visé a bien eu lieu, pour connaître également les conditions sociopsycholinguistiques qui ont favorisé ou, au contraire, qui ont freiné le changement linguistique appréhendé, pour vérifier, en somme, si

¹⁷ En l'apartat de *Metodologia* (vegeu pàg. 43) veurem amb més detall com es materialitzen en els textos els conceptes d'èxit i fracàs de la implantació terminològica.

l'activité d'implantation terminologique a été un succès ou bien un échec. Des résultats positifs amèneront les aménagistes à poursuivre leur action dans la même direction, trouvant là une justification raisonnable à un interventionnisme linguistique avisé. Au contraire, des résultats négatifs devront nécessairement amener les mêmes instances aménagementales à repenser leur action. (Auger 1999: 17).

2.6 Factors d'implantació terminològica

En la descripció de les etapes de la normalització terminològica, i concretament en l'etapa de normalització, Auger (1986: 51) ja adverteix que «le degré de 'normalisation' devrait être fonction d'un juste rapport quantité-qualité de la terminologie élaborée durant la réalisation du projet», i apunta algunes recomanacions per a assegurar l'eficàcia de la comunicació entre els usuaris de la terminologia, la qual cosa sembla que hauria de ser garantia d'implantació.

C'est à cette étape que des choix 'normatifs' doivent être faits par le groupe et ces choix déterminent de toute façon la cohérence finale du produit, son degré de fonctionnalité mais surtout sa potentialité ou d'implantation ou de rejet par le groupe visé d'utilisateurs. (...) Des techniques de simplification terminologique comme la réduction syntagmatique pourront être utilisées à partir d'un certain type de communication sans nuire à l'efficacité de la terminologie proposée. (Auger 1986: 51).

Aquestes *tries (choix)*, doncs, semblen completament determinants per a la implantació definitiva en la llengua de les unitats normalitzades.

Per una banda, a partir del que apunta Auger (1986: 51), Quirion associa les tries lèxiques a uns principis concrets, que anomena *variables d'implantació terminològica* i que defineix de la manera següent:

Facteur que bonifie ou réduit les possibilités d'implantation d'un terme. Les variables terminologiques (brieveté, dérivabilité, motivation, etc.) et socioterminologiques (attitudes linguistiques, types de discours, rôles des locuteurs, résistance au changement, etc.) en sont des exemples. (Quirion 2003: 176).

Per una altra banda, a l'hora de normalitzar un cas terminològic, el Termcat té en compte un conjunt de consideracions lingüístiques, terminològiques i sociolingüístiques, que recull sota la denominació de *critèris de normalització*.

A continuació farem un repàs tant de les variables com dels criteris que la bibliografia consultada apunta com a factors que podrien influenciar, positivament o negativament, la implantació de les unitats normalitzades i que, en termes generals, en aquest treball anomenarem *factors d'implantació*.

2.6.1 Variables d'implantació terminològica (Quirion 2004)

D'acord amb Auger, Quirion (2004: 194) afirma que les tries lèxiques realitzades en l'etapa de normalització responen a uns principis concrets, que assegura que es poden trobar en els manuals de terminologia i terminografia:

Les choix des termes que feront ultérieurement l'objet d'une dispersion et, éventuellement, ainsi que le souhaitent les terminologues et les aménagistes, d'une implantation, répond à un assortiment de principes généraux conseillés dans les manuels de terminologie et de terminographie. (Quirion 2004: 194).

En un article de 2004, Quirion fa un repàs dels principis que ha pogut localitzar en els manuals de terminologia en relació amb la implantació terminològica i els anomena *variables d'implantació terminològica*, les quals responen tant a principis generals com, en molts casos, a recomanacions explícites.

Quirion les divideix en tres categories: factors terminològics, factors socioterminològics i factors procedimentals. En els factors terminològics hi inclou les precisions formals que afecten els termes. Els factors socioterminològics són els que tracten els termes des del seu vessant social, i tenen a veure amb els comportaments, les actituds i els valors de la societat: Gaudin (2003: 237) parla de «la circulation sociale des termes». Finalment, els factors procedimentals estan relacionats amb la manera d'actuar per afavorir l'establiment i la propagació de la terminologia.

A continuació expliquem cadascuna de les variables, agrupades en les tres categories, a partir de la descripció que en fa Quirion (2004: 194-198).

A. Factors terminològics

I) *Absència de concurrència amb altres termes*. Una denominació té més possibilitats d'implantació si és l'única que existeix per a designar una noció.

II) *Absència de pleonasme*. Una denominació ha d'evitar les repeticions inútils de vocables, que resulten redundants perquè comparteixen trets semàntics equivalents.

III) *Adequació, motivació (morfològica), transparència*¹⁸. Una denominació amb aquestes característiques fàcilment s'associa semànticament a la noció que designa,

¹⁸ Quirion agrupa sota el mateix criteri tres conceptes diferents: entenem *adequació* com la capacitat d'adaptació de la unitat a un registre i a un tema; la *motivació* fa referència a la manera com està construït el terme; i *transparència*, al fet que la unitat s'entengui.

ja que resulta explícita. També cal assegurar el reconeixement de l'ètim i la facilitat de reconèixer l'origen etimològic de la paraula.

IV) *Valor mnemotècnic*. Facilitat de memorització d'una unitat terminològica, gràcies al seu valor evocador.

V) *Brevetat del terme, manejabilitat*. Un sintagma constituït per diverses unitats té menys probabilitats d'implantació que un concurrent més sintètic.

VI) *Conformitat fonètica, sintàctica, gramatical, etc. a les regles de la llengua*. Una denominació ha de respondre a les regles de formació de paraules de la llengua. Per aquest motiu, termes mal construïts o manlleus d'estructura sintàctica complexa o forana s'arrelen amb més dificultat en l'ús.

VII) *Qualitats fòniques i gràfiques*. L'eufonia de les denominacions n'influencia la implantació.

VIII) *Construcció per analogia; possibilitat de construcció en el pla paradigmàtic*. Les denominacions que mantenen una relació lògica amb altres que expressen nocions relacionades tenen més possibilitats d'èxit en la implantació. També les tenen aquelles que ja s'inscriuen en un paradigma o tenen facilitat per a crear-ne un.

IX) *Grau de lexicalització*. Un terme lexicalitzat té més possibilitats d'èxit que una expressió poc fixada en la llengua.

X) *Derivabilitat*. Capacitat d'una denominació per a formar altres unitats terminològiques mitjançant el recurs de la derivació.

XI) *Monosèmia*. Una denominació que només pren un sentit té més probabilitats d'implantació que una unitat polisèmica.

XII) *Simplicitat*. Una denominació hauria d'ésser simple. Aquest criteri està relacionat amb el de *brevetat*, amb la diferència que un terme breu pot ser complex en quant a pronúncia, formació, etc.

XIII) *Unitat nocional*. Particularitat d'una denominació de designar únicament un conjunt homogeni de trets nocionals.

XIV) *Valor metafòric*. L'associació de la denominació amb altres idees n'afavoreix la implantació.

B. Factors socioterminològics

I) *Actitud lingüística*. Manera com un locutor percep les varietats de llengua, ja siguin intralingüístiques o interlingüístiques.

II) *Tipus de discurs*. Distinció entre formal i informal, escrit i oral, institucionalitzat i individual, etc.

III) *Rol del locutor*. L'adopció d'una varietat lingüística depèn de la posició social del locutor.

IV) *Resistència al canvi*. Comportament de l'usuari que s'oposa als intents de modificació dels usos lingüístics.

V) *Mercat lingüístic*. Competència entre les llengües en contacte en un mateix territori i valor social que s'atorga a cadascuna.

VI) *Resposta a una necessitat*. Un terme que s'ha creat com a resposta a una necessitat denominativa té més possibilitats d'implantació que un altre per al qual ja existeix una altra denominació.

VII) *Connotació*. Una denominació que contingui segons significats de caràcter negatiu té menys possibilitats de perdurar en l'ús.

VIII) *Nivell de llengua*. Adaptació de la denominació al nivell de llengua per al qual ha estat creada.

IX) *Inseguretat lingüística*. Es creu que el sentiment de parlar una llengua o una varietat de llengua que no correspon a la norma influeix en la decisió de modificar el comportament lingüístic.

X) *Cultura empresarial*. Costums i usos que exerceixen una influència en el comportament lingüístic individual o institucional en una empresa.

XI) *Proximitat a la designació d'una altra llengua, percebuda com a més prestigiosa*. El paral·lelisme morfològic d'una unitat lèxica en llengua A amb una en llengua B influeix la tria terminològica, si la llengua B té més prestigi.

XII) *Harmonia amb les línies fonamentals de la política lingüística establerta*. Les unitats terminològiques han de seguir les directrius en matèria de llengua establertes per l'Estat o per l'organisme competent, ja que sembla que així tenen més potencial d'implantació.

XIII) *Coneixement de la llengua concurrent*. El coneixement de la llengua que entra en contacte (i competència) amb la llengua objecte de normalització pot obstaculitzar el canvi lingüístic (per exemple, l'anostrament d'un manlleu).

XIV) *Grau d'ús del terme*. Com més ancorada en l'ús està una denominació, més costa de modificar-la.

C. Factors procedimentals

I) *Mètode de compilació*. La participació dels especialistes en la presa de decisions terminològiques afavoreix l'ús posterior de les tries per part dels usuaris potencials.

II) *Terme recollit per la lexicografia general*. La presència d'un terme en els diccionaris generals n'explica la facilitat d'arrelament en els usos especialitzats, ja que l'usuari veu reforçada la validesa de la decisió.

III) *Atractiu i disponibilitat dels mètodes de difusió; vectors de difusió; difusió pròpiament dita*. La difusió és un aspecte clau en la normalització terminològica. Els mètodes de difusió de les decisions terminològiques preses resulten fonamentals per a garantir l'èxit de la implantació.

IV) *Inclusió o exclusió de determinades dades terminològiques (fraseologia i il·lustracions, per exemple)*. Aquest aspecte està relacionat amb els mètodes de difusió de la terminologia: la inserció de dades terminogràfiques complementàries o d'iconografia en els productes per a la difusió de la terminologia normalitzada poden beneficiar-ne la implantació.

V) *Temps transcorregut*. Aspecte que es refereix al temps transcorregut des de la normalització d'un terme. És un factor molt relatiu, ja que la durada estimada per a l'arrelament d'una denominació en l'ús varia entre 7 i 50 anys, amb una mitjana al voltant dels 25 anys.

VI) *Autoritat terminològica (oficialització, normalització, recomanació)*. L'estatus particular que s'atorga al terme també és un factor que influencia la implantació.

VII) *Normalització a temps*. Consisteix a normalitzar el terme o la terminologia en qüestió just en el moment que els usuaris comencen a necessitar una denominació. Aquest mètode requereix una relació estreta entre els terminòlegs i els usuaris de la llengua, per a detectar-ne les necessitats terminològiques.

VIII) *Ensenyament concurrent de l'àmbit i de la terminologia*. L'aprenentatge d'una terminologia simultàniament amb el de l'àmbit en el qual s'usa és una garantia d'implantació.

2.6.2 Criteris utilitzats en la normalització terminològica en català (Termcat 2006)

A l'hora de normalitzar un terme, el Consell Supervisor del Termcat té en compte un conjunt de consideracions lingüístiques, terminològiques i sociolingüístiques. Segons el Termcat, es tenen en compte d'aquesta manera els tres components definidors que tradicionalment s'atribueixen al terme:

En els estudis de normalització es tenen en compte tots els aspectes lingüístics, terminològics i sociolingüístics que afecten cada cas, i que tenen a veure, respectivament, amb el sistema de la llengua –amb el corpus–, amb el sistema nocional de l'àmbit d'especialitat en què s'integra el nou terme, i amb l'opinió dels especialistes i l'ús real del terme. (Termcat 2006a: 23).

Aquests tres aspectes són, doncs, els criteris que s'utilitzen en els treballs de normalització terminològica en llengua catalana. De totes maneres, sovint entren recíprocament en contradicció, de manera que al Consell Supervisor li cal valorar quins són els que tenen més pes en cada cas, per tal d'assegurar l'adequació general de les propostes. Resumim tots els criteris utilitzats en la normalització terminològica en llengua catalana a continuació, d'acord amb Termcat (2006a: 46-57):

a. Criteris lingüístics

i. Criteris fonològics i gràfics.

Adequació fonètica i ortogràfica. Es valora que la forma normalitzada s'adeqüi el màxim possible a les característiques fonològiques i gràfiques de la llengua catalana (criteri especialment adequat en l'adaptació de manlleus). Malgrat això, cal tenir en compte que en les llengües especialitzades és igualment important que els especialistes reconeixin en la forma catalana el manlleu original, ja que la tendència a la universalització és molt accentuada (vegeu b. Criteris terminològics, iv., pàg. 40). Cal destacar també la importància de la tradició en l'adaptació gràfica: així, cal conservar les decisions preses en termes que ja resulten habituals en la llengua catalana, malgrat que siguin adaptacions de manlleus. Aquest criteri també té a veure amb la pronunciabletat de la denominació, ja que la facilitat de pronúncia d'una determinada forma pot afavorir-ne la implantació.

ii. Criteris morfològics.

Adequació morfològica. Es té en compte la facilitat d'incorporació de la forma normalitzada a les regles generals de flexió nominal o verbal i a les estratègies de derivació i composició (adequació en la utilització i la combinació de formants, la utilització de les vocals d'enllaç, etc.) en llengua catalana. També es valora la rendibilitat i la vitalitat de determinades formes prefixades o sufixades en els processos de derivació. En aquest sentit, en la seva funció reguladora, el Consell Supervisor sovint aposta perquè no es perdi l'ús d'un prefix o d'un sufix determinat o per intentar aturar la proliferació de propostes formades per un únic recurs, en perjudici de la resta. Ens referim als casos en els quals la influència d'altres llengües, principalment el castellà i l'anglès, provoca l'ús massiu d'un determinat

mecanisme de formació (o d'un prefix o sufix), que d'altra manera potser no seria usual en català; és a dir, que si la forma s'hagués format directament a partir de la llengua catalana, el recurs utilitzat seria un altre.

iii. *Criteris sintàctics.*

Adequació sintàctica. Es valora que els termes respectin les regles sintàctiques de la llengua catalana, especialment en els tres aspectes següents: 1) ordre dels formants en expressions sintagmàtiques, 2) ús de preposicions, i 3) consignació de categories gramaticals, en especial per a les formes verbals (verb transitiu, intransitiu, pronominal).

iv. *Criteris semàntics.* Els aspectes semàntics són un dels punts més importants i per aquest motiu «són necessàriament considerats en tots els casos analitzats» (Termcat 2006a: 49). Es polaritzen bàsicament en dos criteris, especialment pertinents per a la recerca de formes catalanes com a alternativa a manlleus:

- a. *Transparència semàntica.* Els termes han de resultar fàcilment interpretables, en la mesura del que sigui possible.
- b. *Precisió semàntica.* Les formes normalitzades intenten ser al màxim de precises per tal que els usuaris interpretin d'una forma adequada el concepte que vehicula la denominació.

b. Criteris terminològics

i. *Relació unívoca entre denominació i concepte.* Aquest criteri es basa en un dels principis clàssics de la terminologia, segons el qual a cada concepte li ha de correspondre una sola denominació i a cada denominació, un únic concepte. En la normalització terminològica, la recerca de la univocitat pot justificar l'adopció d'un manlleu, ja que és una denominació nova en la llengua que serveix per a identificar inequívocament un concepte, mentre que l'ús d'una forma catalana ja existent pot crear confusió perquè ja té ús per a designar un altre concepte i, per tant, resultaria inadequada.

ii. *Adequació a l'àmbit temàtic en què s'insereix el terme.* El Consell Supervisor del Termcat parteix de la premissa que cada terme s'adscriu a un àmbit d'especialitat concret, i per aquest motiu té en compte les característiques de cadascun pel que fa a la mena de termes que hi són més habituals. En aquest sentit, es fixa en l'origen lingüístic habitual dels termes dins de cada àrea (el francès o l'italià en gastronomia, l'anglès en informàtica, etc.), els mecanismes de formació més utilitzats (formació culta en medicina, adaptació de manlleus en informàtica), etc.

iii. *Analogia formal amb altres termes de l'àrea.* Es té en compte que és possible que en una determinada àrea d'especialitat siguin habituals termes d'una estructura formal concreta, de manera que la normalització de termes formalment anàlegs pot afavorir-ne la implantació.

iv. *Analogia formal amb els equivalents de les llengües de comunicació internacional.* Es tendeix a buscar solucions vàlides interlingüísticament, és a dir, es prefereixen formes que mantenen un paral·lelisme formal amb les adoptades en altres llengües, d'acord amb el comportament d'internacionalitat del coneixement especialitzat. En el cas de la llengua catalana, que tradicionalment importa la majoria de novetats, cal estar atents al comportament que adopten la resta de llengües quan s'enfronten a una denominació nova, vehiculada per una llengua forana: només si incorporen propostes de denominació pròpies (allunyades de la forma original), es pot considerar que les formes perden el component d'internacionalitat i, per tant, la normalització en català d'una forma també pròpia pot resultar viable; en cas contrari, cal respectar les opcions preses per les llengües de referència i actuar en la mateixa línia. Malgrat això, cal tenir també en compte que si un concepte es comença a vehicular amb un manlleu, més tard és molt difícil generalitzar l'ús d'una alternativa catalana.

v. *Acostament formal a l'ètim i tendència a les formes grecolatines.* Per una banda, l'ús de formes grecolatines és un dels sistemes de formació neològica amb més tradició, ja que el llatí i el grec clàssic fan una funció d'interlingua que les fa molt útils en la comunicació especialitzada. En l'aplicació d'aquest criteri cal tenir en compte alguns aspectes que ja hem comentat en l'apartat dels criteris morfològics (vegeu a. Criteris lingüístics, ii., pàg. 38): adequació dels formants pel que fa a l'ordre, el significat, la combinació o no de formants d'origen divers, etc. Per una altra banda, l'etimologia del terme de partida també és molt important, ja que a partir d'aquesta informació sovint es proposen les formes catalanes equivalents.

vi. *Adequació a les recomanacions dels organismes competents.* La forma normalitzada s'ha d'adequar a les recomanacions de formació de neologismes dels organismes competents, tant dels d'àmbit català (IEC, Termcat) com dels d'àmbit internacional (ISO, IUPAC, AFNOR).

c. Criteris sociolingüístics

i. *Necessitat de creació d'un neologisme.* Aquest és probablement el primer aspecte que cal tenir en compte a l'hora de normalitzar un terme: comprovar que existeix una necessitat real d'una denominació per a un concepte determinat. Això significa, per tant, que cal determinar quins termes són necessaris i quins simplement responen a

un ús passatger que no es consolidaran en la llengua. Aquesta tasca és difícil, especialment si es té en compte que l'ideal en el procés de normalització és avançar-se a la necessitat denominativa perquè el terme assoleixi un alt grau d'implantació. No obstant això, el procés de normalització només s'acostuma a iniciar si es detecta una certa generalització del concepte en l'ús, la qual cosa és indicatiu de la necessitat de denominació.

ii. *Arrelament d'una forma entre els usuaris i consens dels especialistes.* D'acord amb la seva adequació a la resta de criteris, en el procés de normalització es procura respectar la forma terminològica que ja està arrelada entre els usuaris. Igualment, s'intenta tenir en compte al màxim l'opinió dels especialistes en cada àmbit, tant en la fixació conceptual com en la proposta de formes lingüístiques adequades a les necessitats comunicatives i a la realitat professional, de manera que posteriorment poden contribuir a la seva difusió.

iii. *Formació i actituds lingüístiques dels usuaris.* Cal tenir molt en compte les característiques del col·lectiu al qual s'adrecen les propostes neològiques. El coneixement i l'anàlisi de les tendències en la formació de neologismes dins de cada àmbit especialitzat pot ajudar a determinar la forma que cal normalitzar, ja que sovint hi ha col·lectius professionals que adopten un determinat recurs de formació o el manlleu com a marques d'identitat (vegeu b. Criteris terminològics, ii., pàg. 39).

iv. *Variació dialectal i terminologia normalitzada.* La variació dialectal pot afectar el procés de normalització des de diverses perspectives:

- a. *Àmbits de coneixement.* Les variants geogràfiques (o geosinònims) no afecten de la mateixa manera tots els àmbits: són més habituals, per exemple, en els més ancestrals o més propers a la llengua comuna. Els geosinònims en terminologia només es generen si ja existeixen en la llengua general: quan el terme coincideix amb un altre de la llengua general (ja que s'ha normalitzat una forma a partir d'una extensió de significat) o un sintagma terminològic en conté un. En aquest sentit, el Consell Supervisor del Termcat va establir un criteri en relació amb els geosinònims i les variants formals en terminologia: «En els casos en què el Consell Supervisor del TERMCAT aprova un terme que conté una denominació que en la llengua general té variants formals i geogràfiques, o bé en representa una extensió de significat, es considera innecessari d'explicitar-les en l'article terminològic, atès que la distribució del seu ús se sobreentén paral·lela a la que tinguin en la llengua general» (Termcat 2000). A

partir d'aquest criteri se suposa que la competència lingüística de l'emissor li permetrà reconèixer la forma pròpia i la seva adequació al context.

b. Variació geogràfica en la llengua d'origen. En els casos que la geosinonímia afecta els manlleus en la llengua de la qual procedeixen, per a seleccionar l'alternativa a partir de la qual cal fer l'adaptació a la llengua catalana sovint cal recórrer a criteris sociolingüístics (usos majoritaris en el territori de procedència o grau d'implantació en la llengua receptora d'algunes formes o grafies), a banda de tenir en compte criteris etimològics i d'adequació lingüística.

c. Variació provinent de l'adaptació d'un manlleu en altres llengües. Sovint s'afegeix a la variació dialectal la variació conseqüència de l'adaptació del manlleu en la llengua que l'ha vehiculat, que habitualment és el castellà, l'anglès o el francès. En aquests casos cal decidir a partir de quina forma s'adapta el terme en llengua catalana.

v. *Registres i normalització terminològica*. Les actuacions de normalització s'acostumen a dur a terme només en el nivell de llengua estàndard, ja que és apte per a la majoria de situacions comunicatives, i no s'ocupa de registres argòtics. Tanmateix, la frontera entre els nivells de llengua no sempre és clara i sovint el Consell Supervisor ha de normalitzar expressions d'origen argòtic o col·loquial, ja sigui perquè se'n generalitza l'ús de manera exclusiva, ja sigui perquè altres formes concurrents que pertanyen a un registre estàndard no es consideren adequades.

vi. *Eufonia*. L'eufonia és un aspecte que cal considerar, sempre que sigui possible, en la normalització dels termes, ja que el fet que un terme «soni bé» pot afectar la seva aplicabilitat a contextos reals.

vii. *Sintetisme*. La brevetat, la simplicitat i el sintetisme del terme normalitzat contribueixen a una millor implantació, ja que el terme resulta més còmode d'utilitzar i alhora és més fàcilment lexicalitzable.

3 Metodologia

En aquest tercer capítol descrivim la proposta metodològica que vam desenvolupar en el treball de línia, i que intentarem de confirmar com a vàlida per al càlcul del grau d'implantació de la terminologia normalitzada en aquest projecte de tesi. En el capítol 5 presentarem alguns resultats concrets obtinguts a partir de l'aplicació d'aquesta metodologia.

3.1 Càlcul del grau d'implantació de la terminologia normalitzada

Des de la seva entrada en funcionament el 1986, el Consell Supervisor del Termcat ha normalitzat més de 6.000 termes. Com és obvi, per a un estudi de la implantació no es poden analitzar tots i cadascun dels termes normalitzats, sinó que cal fer-ne una selecció prou significativa que permeti extreure'n regularitats i tendències, generalitzables per a la resta de termes.

Arribar a estudiar una mostra significativa de casos normalitzats¹⁹ per extreure'n conclusions vàlides amb relació a la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana és l'objectiu que ens fixem per a la futura tesi doctoral, de la qual aquest projecte de tesi n'és una primera aproximació, on analitzem la implantació d'un nombre reduït de casos normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat. Per a aquest estudi ens basarem en la metodologia creada *ad hoc* en el treball de línia precedent d'aquest projecte.

Segons aquesta metodologia, l'anàlisi dels graus d'implantació es fonamenta en el *comportament dels termes*, que en els contextos reals es materialitza en els usos següents:

- ús del terme normalitzat
- ús del sinònim, la sigla, o l'abreviació normalitzades²⁰
- ús del sinònim complementari normalitzat

¹⁹ El terme *cas normalitzat* pretén funcionar com a denominació genèrica per a referir-nos al fet que es tracta d'un cas estudiat i aprovat pel Consell Supervisor del Termcat que en la pràctica es materialitza tant en el terme normalitzat (i els respectius sinònims, sinònims complementaris, sigles o abreviacions) com en altres concurrents no normalitzats.

²⁰ Entenem que un sinònim, un sinònim complementari, una sigla o una abreviació també han estat normalitzats si han estat aprovats pel Consell Supervisor del Termcat i, per tant, apareixen en la fitxa de la Neoloteca.

- ús d'una variant denominativa del terme normalitzat
- ús d'una variant denominativa del sinònim, la sigla, o l'abreviació normalitzades
- ús d'una variant denominativa del sinònim complementari normalitzat
- ús d'una forma desestimada pel Consell Supervisor

Quan fem referència a una variant denominativa ens referim als tipus d'unitats següents, sempre respecte del terme normalitzat (o d'alguna de les variants normalitzades):

- variant ortogràfica
- variant morfosintàctica
- variant expandida
- variant reduïda
- variant lèxica²¹:
 - o variant lèxica de l'extensió
 - o variant lèxica de la base
 - o variant lèxica completa:
 - forma manllevada
 - forma catalana

Per a la classificació de les variants denominatives hem seguit la proposta de Freixa (2002: 281-282), completada amb altres treballs posteriors (Freixa i Montané en premsa). D'acord amb aquesta classificació formal, considerem que cada tipus de variant correspon a les unitats següents²²:

- variant ortogràfica: ús d'una sigla, canvi de majúscules i/o minúscules, canvi ortogràfic (canvi basat en diferents possibilitats de representació gràfica o en algun tipus d'error d'accentuació, de representació del fonema [b], etc.);
- variant morfosintàctica: canvi en els articles, en els preposicions, en el gènere o en el nombre;

²¹ La distinció entre els diversos tipus de variants lèxiques ens ha semblat important en l'anàlisi de la implantació, com veurem més endavant.

²² Cal tenir en compte que només ens referim al tipus de variants denominatives que hem documentat en els nostres corpus.

- variant expandida: expansions del terme (a dreta i/o a esquerra);
- variant reduïda: reduccions del terme (de l'extensió o de la base);
- variant lèxica: canvis lèxics, que poden afectar diverses parts del terme
 - o variant lèxica de l'extensió: canvia l'extensió del terme, però es conserva la base
 - o variant lèxica de la base: canvia la base del terme, però es conserva l'extensió
 - o variant lèxica completa: canvia el terme totalment (ocorre sobretot en les unitats monolèxiques), i el resultat pot correspondre a:
 - forma manllevada
 - forma catalana

És molt probable que en els contextos reals d'ús un mateix concepte es denomini amb diverses formes diferents, ja que l'emissor d'un discurs, també d'un discurs especialitzat, utilitza tots els recursos del llenguatge per tal de construir un discurs clar, comunicatiu i coherent, que eviti la repetició excessiva i les redundàncies inútils, de manera que cal establir un sistema de càlcul del grau d'implantació de cada cas normalitzat tenint en compte que es produirà aquesta situació en la majoria d'ocasions.

Així doncs, d'acord amb el comportament que observem per a cada unitat, hem establert una *escala d'implantació* de la terminologia en l'ús, basada en un sistema numèric, que oscil·la entre l'èxit i el fracàs de la implantació. Hem assignat un grau del 5 al 0 als diversos comportaments terminològics que hem observat, on 5 representa l'èxit rotund i 0, el fracàs absolut. La situació de cadascun dels comportaments terminològics en l'escala d'implantació és la que veiem en la taula següent:

		Grau d'implantació
	èxit	ús del terme normalitzat
		5
	4	ús del sinònim complementari normalitzat ús d'una variant reduïda del sinònim complementari normalitzat
	3	ús d'una variant expandida del terme o el sinònim normalitzat ús d'una variant ortogràfica del terme o el sinònim normalitzat ús d'una variant morfosintàctica del terme o el sinònim normalitzat ús d'una variant lèxica de l'extensió del terme o el sinònim normalitzat ús d'una variant lèxica de la base del terme o el sinònim normalitzat
	2	ús d'una variant expandida del sinònim complementari normalitzat ús d'una variant ortogràfica del sinònim complementari normalitzat ús d'una variant morfosintàctica del sinònim complementari normalitzat ús d'una variant lèxica de l'extensió del sinònim complementari normalitzat ús d'una variant lèxica de la base del sinònim complementari normalitzat
	1	ús d'una variant lèxica catalana ús d'una variant lèxica manllevada
fracàs	0	ús d'una forma desestimada pel Consell Supervisor

Esquema 4. Escala d'implantació de la terminologia normalitzada.

Així doncs, a partir d'aquesta taula hem assignat a cada cas terminològic normalitzat un grau d'implantació, seguint el sistema que descrivim a continuació.

En primer lloc, hem atorgat el número corresponent a cadascuna de les denominacions que hem localitzat depenent del tipus de comportament terminològic que presenten, sempre que simplement n'hàgim constatat l'ús. Per tant, a priori, no tenim en compte la major o menor freqüència d'aparició d'una unitat respecte d'una altra. Tal com afirma Martin (1998: 179), «l'implantation terminologique ne se résumait pas qu'au décompte des occurrences d'une forme donnée»; des del nostre punt de vista, el fet que una forma ja s'hagi documentat un sol cop, ja és una condició suficient per a atorgar-li un grau, ja que considerem que el simple fet que una unitat aparegui ja és símptoma d'algun fenomen subjacent, ja sigui de l'inici de la implantació (per exemple, si detectem l'ús del terme normalitzat) o de la constatació de la dificultat d'establiment de la forma normalitzada (per exemple, si documentem l'ús d'una forma

desestimada)²³.

Així, si observem el cas de *CERCADOR*²⁴, en l'àmbit informàtic, per exemple, ens trobem amb la situació següent²⁵:

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	GI
<i>Terme normalitzat</i>	cercador	-	-	19	41	1	-	-	-	13	-	-	5	5
<i>Sinònim complementari</i>	motor de cerca	-	-	-	10	-	-	-	-	2	-	-	-	4
<i>Variànt denominativa (reducció)</i>	motor	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4
<i>Variànt denominativa (variant lèxica de l'extensió)</i>	motor de recerca	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
<i>Variànt denominativa (variant lèxica catalana)</i>	buscador	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1
GI (CERCADOR) = (5 + 4 + 4 + 2 + 1) ÷ 5 = 12 ÷ 3 = 3														

Taula 1. Grau d'implantació per al cas normalitzat *CERCADOR*.

Com que per a cada cas normalitzat només podem tenir un únic grau d'implantació, hem calculat la mitjana dels graus d'implantació (GI) de cada denominació documentada. Per a *CERCADOR*, doncs, tindriem:

$$GI (CERCADOR) = (5 + 4 + 4 + 2 + 1) \div 5 = 12 \div 3 = 3$$

²³ No obstant això, com veurem més endavant (vegeu pàg. 61), hem establert un número mínim d'ocurrències d'una denominació com a llindar per a excloure de l'anàlisi alguns casos normalitzats que, a causa de la poca freqüència d'aparició, podien causar distorsions en els resultats.

²⁴ Prenem els termes principals normalitzats pel Consell Supervisor com a denominacions de referència per a identificar cada cas normalitzat, i per aquest motiu les diferenciem tipogràficament mitjançant la versaleta.

²⁵ En les files de la taula hi trobem el terme normalitzat, que actua com a referència, i, depenent de cada cas, també les variants normalitzades (que corresponen al sinònim, el sinònim complementari, la sigla i l'abreviació), les formes desestimades pel Consell Supervisor i les altres variants denominatives, que hem documentat en el corpus de buidatge però que no estan recollides en les fitxes dels termes normalitzats que trobem a la Neoloteca. Les columnes indiquen quina denominació ha estat localitzada en cada text del corpus (1 – 12) i la seva freqüència absoluta. Finalment, l'última columna inclou el grau d'implantació (GI) que hem atorgat a cada unitat, d'acord amb el comportament terminològic que hem observat. L'última fila acolorida de la taula conté el càlcul realitzat i el grau d'implantació definitiu del cas normalitzat.

Per tant, el grau d'implantació del cas normalitzat *CERCADOR* seria 3.

Cal tenir en compte que, per una banda, l'aparició de la forma desestimada comptaria com a 0, i s'inclouria en la suma (com veiem en l'exemple hipotètic d'*EMPAQUETAR*, en l'àmbit informàtic):

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	GI
<i>Terme normalitzat</i>	empaquetar	-	41	-	13	-	-	5	-	-	10	-	6	5
<i>Sinònim complementari normalitzat</i>	comprimir	-	10	-	2	-	-	-	8	-	-	4	-	4
<i>Forma desestimada</i>	compactar	-	-	-	2	-	-	-	-	3	-	1	-	0
GI (EMPAQUETAR) = (5 + 4 + 0) ÷ 3 = 9 ÷ 3 = 3														

Taula 2. Grau d'implantació hipotètic per al cas normalitzat *EMPAQUETAR*.

Per una altra banda, si una forma normalitzada (sinònim, sigla, abreviació, sinònim complementari) no apareix en el corpus d'exclusió, no la comptem; en canvi, si la forma que no apareix és el mateix terme normalitzat com a principal, també li atorguem un grau 0 i suma en el recompte, ja que creiem que el fet de no documentar el terme normalitzat és un motiu de pes per a considerar que la implantació de la unitat ha fracassat, i per tant, cal representar aquest fet d'alguna forma. Veiem el procediment en l'exemple següent, que correspon al cas *AGENT*:

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	GI
<i>Terme normalitzat</i>	agent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
<i>Variant denominativa (variant lèxica manlevada)</i>	robot	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1
<i>Variant denominativa (variant lèxica manlevada)</i>	programa robot	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
GI (AGENT) = (0 + 1 + 1) ÷ 3 = 2 ÷ 3 = 0,5²⁶														

Taula 3. Grau d'implantació per al cas normalitzat *AGENT*.

En canvi, si no documentem l'ús del terme normalitzat, però sí el del sinònim, la sigla o

²⁶ Tots els graus d'implantació que contenen decimals són aproximacions.

l'abreviació, considerem que la normalització ha tingut èxit, i per aquest motiu no comptem 0 pel fet que no aparegui el terme normalitzat. Veiem el procediment en l'exemple següent, per a *FER (UNA) TERTÚLIA*:

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	GI
<i>Terme normalitzat</i>	fer (una) tertúlia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	--
<i>Sinònim normalitzat</i>	fer un xat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	--
<i>Sinònim normalitzat</i>	xatejar	-	-	2	-	-	-	-	-	3	2	3	-	5
GI (FER (UNA) TERTÚLIA) = (5) ÷ 1 = 5														

Taula 4. Grau d'implantació per al cas normalitzat *FER (UNA) TERTÚLIA*.

En aquest cas, doncs, malgrat que del terme normalitzat com a principal, *fer (una) tertúlia*, no n'hem documentat cap ocurrència, considerem que el grau d'implantació és el màxim (5), perquè el terme que apareix en els textos correspon a un dels sinònims normalitzats.

3.2 Descripció dels graus d'implantació

Els graus que hem establert, doncs, ens serveixen per a obtenir dades sobre la implantació. Els graus d'implantació que obtenim per a cada cas normalitzat, tanmateix, sovint no coincideixen exactament amb l'ús d'una o altra forma, sinó que són mitjanes que no corresponen a realitats tangibles (i per això sovint contenen decimals, que no estan contemplats en l'esquema 4 de graus d'implantació), sinó que són el reflex d'un conjunt de fenòmens. A continuació, intentem explicar què representen cadascun dels graus d'implantació terminològica.

a) Grau d'implantació 5: màxim

És el grau màxim d'implantació. Representa l'èxit total de la normalització terminològica, ja que correspon a l'ús exclusiu d'una forma normalitzada com a principal, tant si es tracta del **terme normalitzat**, com d'un sinònim, una sigla o una abreviació. En trobem un exemple en el cas de *CLICAR*, per al qual documentem exclusivament l'ús del terme normalitzat (*clicar*) o del sinònim normalitzat (*fer (un) clic*).

L'ús de variants reduïdes, de naturalesa anafòrica, també l'hem inclòs en aquest grau, perquè considerem que el seu ús simplement respon a estratègies discursives, per evitar la repetició de termes excessivament llargs o per economia lingüística. L'ús de la variant *correu* com a concurrent del terme normalitzat *correu electrònic*, per exemple,

correspon a aquest fenomen.

b) Grau d'implantació 4: alt

Correspon a un grau alt d'implantació, però l'èxit no és complet.

Estrictament, el grau 4 correspon a l'ús del **sinònim complementari normalitzat** pel Consell Supervisor. Malgrat que es tracta d'una forma aprovada per aquest organisme i, per tant, també normalitzada, considerem que no té el mateix estatus que el terme normalitzat com a principal. Aquesta intuïció es confirma si tenim en compte que el Consell Supervisor classifica la relació de sinonímia en dos tipus: el sinònim pròpiament dit, i el sinònim complementari. Només el primer actua com a punt de referència, al mateix nivell que el terme principal. El fet d'etiquetar un sinònim com a complementari, doncs, ens indica que no té la mateixa consideració que el terme normalitzat principal²⁷.

Un exemple d'aquest fenomen el trobem a *EMPAQUETAR*, per al qual només documentem l'ús del sinònim complementari, *comprimir*.

c) Grau d'implantació 3: intermedi

Indica que la terminologia normalitzada està en procés d'implantació, ja que la denominació normalitzada encara no està fixada totalment en l'ús.

Les diverses variants que poden aparèixer en els contextos d'ús són un indicatiu d'aquesta inestabilitat denominativa:

²⁷ En aquest sentit, creiem que també és important de subratllar el canvi de manera de procedir en relació amb els sinònims complementaris que va experimentar el Termcat fa uns anys, ja que aquest fet ens dóna una idea de l'estatus que els atorga. Al principi, en els casos en què el Consell Supervisor aprovava una denominació catalana per a substituir l'ús d'un manlleu, solia introduir el manlleu sense adaptar com a sinònim complementari de la forma catalana, segurament per evitar la pèrdua del referent, sobretot quan l'alternativa catalana s'allunyava morfològicament del manlleu original, i per «facilitar l'accés a les dades, especialment en els diccionaris que només s'editaven en paper» (Termcat, 2006: 69). Tanmateix, aquesta estratègia sembla que va resultar contraproductiva, ja que sovint dificultava la implantació de la forma catalana, perquè els usuaris continuaven utilitzant el manlleu, amb l'aval que el Consell Supervisor l'havia aprovat com a sinònim complementari. L'any 2000 (acta CS 316), el Termcat va decidir canviar aquest criteri, i a partir d'aquest moment ja no introdueix el manlleu sense adaptar com a sinònim complementari, sinó que només el manté com a equivalent del terme català en la llengua corresponent. Veiem, doncs, que en aquest cas el sinònim complementari complia una funció ben diferent a la de denominar un concepte en llengua catalana, ja que simplement actuava de referència: amb la introducció del manlleu com a sinònim complementari el Consell Supervisor no pretenia que els usuaris l'adoptessin com a forma recomanada en català, sinó que només havia de servir per a facilitar el reconeixement de la unitat i l'accés a les dades.

a) Les **variants ortogràfiques** indiquen que el terme normalitzat no s'ha implantat definitivament, ja que encara trobem vacil·lacions a l'hora d'escriure'l: termes lletrejats erròniament (*escàner* per *escàner*), vacil·lació entre majúscules i minúscules (*Intranet* per *intranet*), etc.

També és habitual l'alternança entre un terme desenvolupat i la sigla corresponent. De fet, considerem que aquest és un fenomen habitual en el llenguatge escrit de totes les ciències, causat per l'ús excessiu de denominacions sintagmàtiques: és una manera d'economitzar espai i d'agilitar el discurs. El problema d'aquests usos el trobem quan la sigla passa a ser la denominació principal i la usada més comunament, ja que aleshores el terme normalitzat passa a un segon pla i s'acaba abandonant, de manera que la implantació fracassa. Tampoc ajuda a la implantació l'ús d'una sigla no normalitzada formada a partir del manlleu o partir d'una variant del terme que no és la normalitzada, ja que aquest fet tampoc contribueix a l'associació de la sigla amb el terme normalitzat, de manera que tampoc s'estén l'ús d'aquest últim.

b) El mateix passa amb les **variants morfosintàctiques**, que també denoten la poca fixació de la unitat normalitzada. Els fenòmens de variació d'aquest tipus més habituals són la vacil·lació entre singular i plural (com, per exemple, *unitat de disquet* per *unitat de disquets*) i el canvi de gènere gramatical (com ara, *gravador de CD* per *gravadora de CD*).

c) Les **variants expandides**, per la seva banda, acostumen a ser redundants. Per tant, són un altre reflex de la manca de fixació del terme ja que, si cal especificar-lo, significa que el concepte no està ben representat per la denominació o bé que encara no ha estat interioritzada pels usuaris com a corresponent al concepte. Alguns exemples d'aquest fenomen els trobem en els casos normalitzats *FÒRUM* (que concorre amb variants expandides com ara *fòrum d'Internet*) i *INTERNET* (que té com a concurrent *xarxa Internet*).

d) Les **variants lèxiques de l'extensió i de la base** també són un reflex de la inestabilitat de la denominació normalitzada. Les hem inclòs en aquest grup precisament perquè creiem que denoten inestabilitat denominativa. Sovint són opcions prou vàlides, com ara la forma *bústia de correu electrònic* (que correspon al cas normalitzat *BÚSTIA ELECTRÒNICA*), però que segurament han estat descartades en el procés de normalització perquè es considera contraproductiu el fet de normalitzar sinònims en excés, i en aquests casos les variants més sintètiques són les que s'acaben aprovant, encara que les més llargues siguin alternatives prou acceptables.

Sovint també ocorre que les variants lèxiques de l'extensió o de la base estan forçades

pel nivell d'especialització del discurs en el qual s'usen. És per aquest motiu, per exemple, que podríem trobar variants de caire explicatiu, com ara *proveïdor d'accés a Internet* (que correspon al cas normalitzat *PROVEÏDOR D'INTERNET*).

A vegades la variació lèxica també està motivada per la voluntat d'acostament a les denominacions utilitzades per les diverses marques comercials, de manera que l'usuari pugui associar ràpidament la denominació amb un referent conegut. Per exemple, en el cas de la variant *correu no desitjat* (per al cas normalitzat *CORREU BROSSA*), hem comprovat que, en llengua castellana, alguns dels servidors de comptes de correu electrònic més populars utilitzen la denominació *correo electrónico no deseado*, de manera que la variant catalana sembla haver-se creat per analogia formal.

A la vista d'aquests fenòmens, considerem que la normalització d'aquests casos està en curs, però cap de les denominacions encara no està definitivament estabilitzada en l'ús.

d) Grau d'implantació 2: baix

La normalització no segueix el camí més desitjable, ja que les formes que s'implanten no ho fan per la via del terme normalitzat com a principal.

Aquest és el mateix cas que l'anterior, però per via del sinònim complementari, és a dir, que el que hem etiquetat com a grau 2 d'implantació són **variants** gràfiques, ortogràfiques i expandides i variants de l'extensió o de la base **del sinònim complementari**. Per al cas *ICONA DE DRECERA* (el sinònim complementari del qual és *accés directe*), per exemple, trobem una variant de la base del sinònim complementari, *enllaç directe*.

e) Grau d'implantació 1: mínim

És el grau d'implantació mínim, de manera que el procés de normalització ha estat un fracàs.

El terme normalitzat no s'utilitza, sinó que les denominacions que documentem probablement són les que ja s'usaven abans que s'iniciés el procés de normalització particular per a cadascuna:

a) **manlleus sense adaptar** (com per exemple *browser* per *NAVEGADOR* o *spam* per *CORREU BROSSA*); i

b) **calcs lingüístics**²⁸ (a vegades procedents directament de l'original, com ara *endolla i funciona*, de l'anglès *plug and play*, per *INTEGRACIÓ AUTOMÀTICA* o *notícies*, de l'anglès *news*, per *MISSATGES*; i a vegades adoptats a través del sedàs d'una altra llengua, que habitualment és el castellà, com ara *bitàcola*, del castellà *bitàcora*, per *BLOC* o *pujar*, del castellà *subir*, per *PENJAR*);

c) altres **variants lèxiques catalanes** en les quals canvia el terme completament (com ara *correu electrònic compartit* per *LLISTA DE DISTRIBUCIÓ*, o *normes de comportament generals d'Internet* per *ETIQUETA*), i que sovint es podrien considerar variants denominatives de caire explicatiu, sobretot en els casos de termes molt extensos.

f) *Grau d'implantació 0: nul*

La implantació terminològica és nul·la. És el fracàs absolut del procés de normalització, ja que equival a l'ús de la **forma desestimada**. Per tant, si s'utilitza una forma que ha estat expressament rebutjada pel Consell Supervisor, és evident que el procés de normalització ha tingut un efecte nul i la implantació ha fracassat.

²⁸ En el marc d'aquest treball, entenem que un *calc lingüístic* és estrictament el terme resultat de la traducció literal del terme en una altra llengua (habitualment l'anglès o el castellà, en el cas de la llengua catalana). És a dir, que la consideració de calc es basa en l'origen: sempre que el terme català sigui la traducció literal del mot forani, el considerarem un calc, encara que el terme s'hagi pogut formar a partir de recursos propis de la llengua catalana, ja que considerem que la idea de formació del terme prové de l'altra llengua i ha arribat al català a través de la traducció.

4 Corpus

En aquest capítol descrivim cadascun dels corpus que hem utilitzat per a l'estudi del grau d'implantació dels casos normalitzats de l'àmbit de la informàtica i les TIC: el corpus textual (que està dividit en el corpus oficial i el corpus no oficial) i el corpus terminològic. Alhora, presentem els aspectes que hem considerat importants a l'hora de constituir-los.

4.2 Corpus textual

Amb la finalitat de documentar els comportaments terminològics reals que presenta un conjunt de casos normalitzats pel Consell Supervisor, hem constituït un corpus textual, format per textos que pertanyen a l'àrea temàtica de la informàtica i les TIC.

La característica més rellevant d'aquest corpus és que és recent. La majoria de textos que el constitueixen daten de 2006 i el més antic és de 2002. Aquesta dada és pertinent, ja que cal que el corpus inclogui textos escrits en un moment posterior a la normalització dels casos terminològics que tractem, de manera que doni dades fiables sobre la implantació. D'entre tots els casos normalitzats documentats en el corpus (103), el 28,7% es van normalitzar entre 1985 i 1997, el 36,7% entre 1998 i 1999, el 26,8% entre 2000 i 2002 i el 0,9% entre 2003 i 2005. Per tant, la majoria de termes han estat normalitzats amb anterioritat a la redacció dels textos que constitueixen el corpus textual.

Per a poder contrastar la implantació terminològica dels textos oficials i dels no oficials, cosa que constitueix un dels objectius d'aquest projecte de tesi, hem dividit el corpus textual en dues categories:

1. Corpus textual oficial (29.918 paraules): conté un conjunt de textos extrets d'Internet que considerem que emanen de l'Administració, ja que l'entitat que els avala és la Generalitat de Catalunya i, per tant, els considerem oficials. Està constituït per textos informatius, que expliquen diversos aspectes de la informàtica a nivell d'usuari i per un text instructiu, que estableix les condicions d'ús d'una aplicació. Els textos concrets són els següents²⁹:

- Text 1. *Introducció a la informàtica. Nivell molt bàsic* [en línia]. Tarragona: Biblioteca

²⁹ Podeu trobar-ne la referència detallada a la bibliografia.

Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006.

- Text 2. *Introducció a la informàtica. Windows* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006.
- Text 3. *Introducció a Internet. Nivell bàsic* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006.
- Text 4. *Navegar i buscar informació a Internet. Internet al servei del ciutadà* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006.
- Text 5. *El correu electrònic. Webmail* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006.
- Text 6. *Internet: recursos per a pares* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006.
- Text 7. *Processador de textos. Nivell bàsic* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006.
- Text 8. *Condicions d'ús* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2005-2006.

2. Corpus textual no oficial (25.733 paraules): conté un conjunt de textos en paper i electrònics, redactats per particulars que no estan vinculats amb l'Administració; per tant, considerem que es tracta de documents no oficials. Està constituït per unes instruccions d'ús d'una aplicació informàtica, un fragment d'una tesi relacionada amb les TIC, un manual sobre recursos web i un fragment d'un assaig sobre la innovació a Internet. Els textos són els següents³⁰:

- Text 9. Graells Costa, Jordi (2005). *Innovar x Internet. Manual per a innovar serveis per Internet*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Escola d'Administració.
- Text 10. Molist, Mercè (2002). *Manual de la perfecta dona digital* [en línia].
- Text 11. Prats, Miquel Àngel (2004). La incorporació de les TIC a l'ensenyament universitari presencial. Descripció, anàlisi i avaluació d'una experiència d'introducció de les TIC en un model d'ensenyament universitari presencial a partir del cas a la FPCEE Blanquerna [en línia]. Barcelona: Universitat Ramon Llull. (Tesi doctoral dirigida per Jordi Riera).

³⁰ Vegeu nota 29.

- Text 12. Villoslada Gil, Benjamí (2005). *Guia ràpida d'ús del Mozilla Firefox* [en línia]. Mallorca: Òmnium Cultural.

4.2 Corpus terminològic

Com ja hem comentat, analitzarem un conjunt de termes que pertanyen a l'àmbit de la informàtica i les TIC. Per aquest motiu, en primer lloc hem realitzat un buidatge de la base de dades de termes normalitzats, la Neoloteca, i n'hem extret tots els casos que pertanyen a aquest camp de coneixement. El resultat del buidatge el trobem a l'annex 2.

El corpus terminològic de l'estudi, però, no està constituït per tots els casos normalitzats, sinó només pels que hem documentat en el corpus textual que hem descrit a l'apartat anterior, i que llistem a continuació³¹:

ADJUNTAR	ADMINISTRADOR –A DE WEBS
ADREÇA D'INTERÈS	ADREÇA ELECTRÒNICA
AGENT	ALLOTJAMENT
ARANYA	ARROVA
BAIXAR	BIT PER SEGON
BLOC	BUSCA
BUSCAR	BÚSTIA ELECTRÒNICA
BYTE	CD-ROM
CERCA	CERCADOR
CLIC	CLICAR
CÒDEC	CODI FONT
CONNECTOR	CONSULTA
CORREU BROSSA	CORREU ELECTRÒNIC
DESAR	DIARI
DISC COMPACTE	DISC DUR
DOBLE CLIC	DOMINI
DOMINI DE PRIMER NIVELL	DOMINI DE SEGON NIVELL
EMMAGATZEMAR	EMMAGATZEMATGE
EMOTICONA	EMPAQUETAR
EN LÍNIA	ENLLAÇ
ENLLAÇAR	ENREGISTRADOR DE CD
ENREGISTRAR	ESCÀNER
ETIQUETA	FER (UNA) TERTÚLIA
FIL DE DISCUSSIÓ	FITXER
FITXER ADJUNT	FORA DE LÍNIA

³¹ Per a simplificar la taula (és a dir, per no incloure-hi totes les denominacions que hem localitzat al corpus per a cada cas normalitzat), hem pres les denominacions principals normalitzades pel Consell Supervisor com a formes de referència per a identificar cada cas. Més endavant ja els desglossarem i n'observarem el comportament en l'ús. També cal tenir present que totes les formes de flexió (majoritàriament singular i plural i totes les formes verbals) s'han inclòs sota un únic terme, establert com a lema, i no s'han tractat com a denominacions diferents.

FORMAT	FÒRUM
GALETA	HIPERMÈDIA
HIPERTEXT	ICONA DE DRECERA
INTEGRACIÓ AUTOMÀTICA	INTERFÍCIE
INTERNAUTA	INTERNET
INTRANET	INUNDACIÓ
LECTOR DE MISSATGES	LLENGUATGE D'INTERROGACIÓ
LLISTA DE CORREU	LLISTA DE DISTRIBUCIÓ
MAQUINARI	MAXIMITZAR
MEMÒRIA CAU	MINIAPLICACIÓ
MINIMITZAR	MISSATGES
MODERADOR –A	MULTIMÈDIA
NAVEGADOR	NAVEGAR
OFIMÀTICA	ORGANITZADOR PERSONAL
PÀGINA INICIAL	PENJAR
PREGUNTES MÉS FREQUENTS	PROCESSADOR
PROCESSADOR DE TEXTOS	PROCESSAMENT
PROCESSAR	PROGRAMARI
PROGRAMARI DE PROPIETAT	PROGRAMARI DE PROVA
PROVEÏDOR D'INTERNET	PROGRAMARI LLIURE
RATOLÍ ÒPTIC	RATOLÍ DE BOLA
RATOLÍ SENSE CABLE	SISTEMA DE FINESTRES
SERVIDOR DE LLISTES	TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ
TECLA DE DRECERA	UNITAT DE DISQUETS
TERTÚLIA	USB
USABILITAT	WEB
VIDEOCONFERÈNCIA	

Taula 5. Casos normalitzats pel Consell Supervisor que hem localitzat en el corpus textual.

4.2.1 Selecció de les unitats d'anàlisi

Per a obtenir aquesta llista, hem seleccionat manualment del corpus textual totes les unitats terminològiques que han estat normalitzades pel Consell Supervisor del Termcat, juntament amb els seus concurrents. La majoria de casos presenta variació denominativa: en el corpus hem identificat tant variants normalitzades com variants no normalitzades.

Per a l'establiment de la sinonímia entre les diferents denominacions per a una mateixa noció, hem utilitzat el criteri de la intercanviabilitat contextual. Aquesta operació l'hem realitzada únicament en els casos que hem documentat variants no normalitzades, ja que a priori no posem en dubte l'equivalència total entre les formes normalitzades per a un mateix concepte.

Els següents exemples permeten veure algunes alternances denominatives

contextualitzades que presenten una inqüestionable intercanviabilitat contextual³²:

☞ **WWW**, la consolidació (1989)

La popularització definitiva d'Internet ha arribat amb la **World Wide Web (WWW)**.

(...) L'objectiu dels creadors de la **web** era aconseguir una eina de treball que permetés crear i llegir textos a través d'una xarxa que ja intercomunicava a tots els científics del món. (Text 3).

☞ Al costat d'eines complexes per a la creació de **weblogs**, hi ha aplicacions senzilles que permeten posar en funcionament un **weblog** sense cap coneixement previ i en menys de cinc minuts. Aquesta facilitat fa que molts internautes es decideixin a crear els seus propis **diaris** o **blogs (weblog o bloc)**; però, com que la comunicació per un **diari** exigeix constància i tenacitat, molts acaben desactualitzats (més d'un 60%) o completament abandonats abans de quatre mesos (sobre el 40%). (Text 9).

☞ Llibreta d'**adreces**:

Tots els programes de correu tenen un arxiu de fàcil accés on es poden introduir les **adreces electròniques** de les persones amb qui ens comuniquem i que es poden recuperar també fàcilment. (Text 10)

☞ Política de **galetes (cookies)**

L'AOC no utilitza, en general, **cookies** quan un Usuari navega pel web de l'AOC. (Text 8).

També cal assenyalar que no hem recollit com a termes els noms propis o els termes que formen part de noms propis. Les unitats ressaltades en negreta en els fragments següents són alguns exemples que no hem recollit:

☞ Exemples de cercadors i portals

1. Catalans

Cercador (Cercador català) → <http://www.grec.net/cgibin/cercador.pgm>

Tinet (Portal de Tarragona) → www.tinet.cat

La Malla (Portal català) → www.lamalla.net

³² La negreta que ressalta els termes en el text és nostra en tots els exemples.

(Text 4).

✎ En català:

Tinet: www.tinet.org

Administració Oberta de Catalunya (AOC): www.cat365.net

TV3: www.tvcatalunya.com

Correu català: www.correucatala.com

(Text 5).

✎ N'hi ha també de centrades en temàtiques femenines, tot i que són poques les que funcionen en català o castellà. Una d'elles és la **Llista de Correu de les Ciberdones**, una tertúlia on només participen dones, iniciada fa quatre anys. (Text 10).

En canvi, sí que hem recollit el terme ressaltat en aquest altre exemple, malgrat que és molt semblant a l'anterior, perquè en aquest cas considerem que ja no es tracta d'un nom propi:

✎ La **llista** de les Ciberdones és el fòrum electrònic on discutim entre nosaltres, intercanviem acudits i poemes o consells per depilar-nos. (Text 10).

Tampoc hem recollit els termes que es distingien clarament com a pertanyents a una altra llengua. Habitualment, s'inclouen en línies de caràcters que fan referència a programes informàtics que tenen la interfície en castellà o en anglès. Les unitats ressaltades en els fragments següents són alguns exemples que no hem buidat:

✎ El primer que hem de fer és clicar la secció **DIRECCIONES** (*adreces*). (Text 5).

✎ Des de la casella ES **SPAM** (*és Spam*) se'ns explica com fer-ho. (Text 5).

✎ S'accedeix a l'explorador o des del "El meu PC" (opció carpetes) o des del Menús de l'Inici:

Inicio → Programas → Accesorios → **Explorador** de Windows (Text 2).

També cal tenir en compte que hem comprovat que alguns casos normalitzats són polisèmics en l'ús real en els textos. En aquestes circumstàncies, només hem recollit les unitats amb el significat normalitzat. Un exemple d'aquest fenomen el trobem a *CORREU ELECTRÒNIC*: a la Neoloteca el trobem definit com l'«aplicació en un ordinador o en una xarxa d'usuaris per mitjà de la qual es poden enviar i rebre missatges», però en els textos el trobem tant amb aquest significat com amb el de «missatge de correu

electrònic», com veiem en els fragments que transcrivim més avall (el primer correspon al significat de «missatge» i el segon, al d'«aplicació»). Tenint en compte, doncs, la definició que trobem a la Neoloteca, només hem recollit les ocurrences de *CORREU ELECTRÒNIC* que fan referència a l'aplicació.

⌘ El primer requisit per enviar i rebre **correu electrònic** consisteix en tenir un compte de correu propi. (Text 5).

⌘ Via web, a través de **correus electrònics** gratuïts. Aquests els subministren cercadors, portals i, fins i tot, proveïdors amb pàgines concretes d'aquest tipus de **correus**. (Text 5).

A l'annex 3 presentem les taules de freqüències absolutes per als 103 casos normalitzats documentats. Cada taula inclou el terme normalitzat, que actua com a referència, i, depenent de cada cas, també les variants normalitzades (que corresponen al sinònim, el sinònim complementari, la sigla i l'abreviació), les formes desestimades pel Consell Supervisor i finalment els concurrents que hem trobat en el corpus de buidatge, que no estan recollits en les fitxes dels termes normalitzats que trobem a la Neoloteca, i que hem etiquetat com a *variants denominatives*. Les columnes de les taules indiquen quina denominació ha estat localitzada en cada text del corpus i la freqüència absoluta (vegeu l'annex 3).

A l'annex 4 hi trobem la classificació formal (vegeu apartat 3.1, pàg. 43) dels concurrents que hem documentat en el corpus, és a dir, de totes aquelles variants denominatives que hi hem localitzat i que hem identificat com a sinònimes dels termes normalitzats, encara que no han estat normalitzades pel Consell Supervisor. Aquesta classificació és essencial, ja que la consideració sobre el grau d'implantació del terme normalitzat és diferent depenent del tipus de variant utilitzada en cada cas. Així, per exemple, com hem vist en l'escala d'implantació terminològica (vegeu esquema 4, pàg. 46), no ocupa la mateixa situació en l'escala una variant ortogràfica o morfosintàctica d'un terme normalitzat que una variant lèxica.

5 Anàlisi de les dades

En aquest capítol presentem els resultats que hem obtingut amb l'aplicació, al corpus que hem constituït, de la metodologia per al càlcul del grau d'implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana, que hem descrit en els capítols precedents.

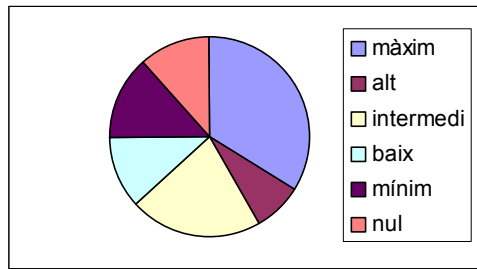
L'anàlisi de les dades ens ha permès d'extreure un conjunt de regularitats, d'acord amb les característiques dels termes que han assolit graus d'implantació similars, que primer analitzarem de forma particular i que després generalitzarem en forma de tendències. Finalment, realitzarem una anàlisi contrastiva entre els corpus oficial i no oficial per a comprovar la incidència de l'oficialitat dels textos en la implantació dels casos normalitzats.

5.1 Resultats de l'aplicació de la metodologia en el corpus textual

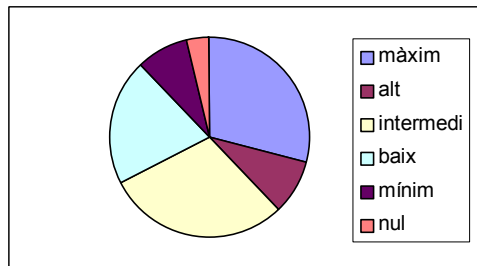
En l'annex 5³³ podem observar els graus d'implantació que presenten les unitats que constitueixen el corpus terminològic, d'acord amb la metodologia que hem presentat en els capítols precedents. Degut al baix nombre d'ocurrències que hem documentat per a alguns casos en el corpus (vegeu l'annex 3), hem establert un llindar de freqüència, a partir del qual creiem que un cas normalitzat apareix de forma significativa. Tenint en compte la grandària del corpus (aproximadament, 55.600 paraules) hem considerat que una freqüència mínima de 5 ocurrències és adequada per a l'anàlisi que pretenem dur a terme en aquest treball.

En els gràfics següents presentem la distribució dels graus d'implantació entre els casos normalitzats que constitueixen el corpus terminològic. En el primer gràfic mostrem la distribució per a les 103 unitats inicials; en el segon, la dels 58 casos que superen el llindar de freqüència establert:

³³ Per imperatius d'espai, presentem aquest tipus d'informació en els annexos del treball.

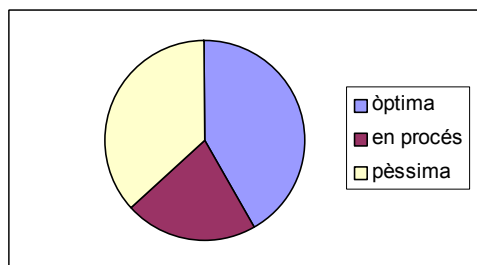
Gràfic 1. Distribució dels graus d'implantació en el corpus terminològic

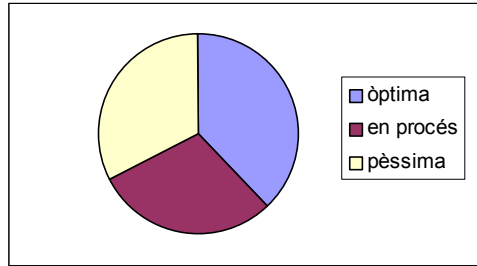
Gràfic 2. Distribució dels graus d'implantació en el corpus terminològic després d'aplicar el llindar de freqüència

La comparació d'ambdós gràfics ens permet d'observar que els casos normalitzats menys documentats es troben entre els que assoleixen els graus d'implantació més baixos de l'escala. Per a observar tendències generals d'implantació, tanmateix, hem realitzat una reducció, de 6 graus a 3 situacions d'implantació principals: òptima, en procés i pèssima. Les situacions òptima i pèssima (que correspondrien respectivament als graus màxim i alt per una banda, i baix, mínim i nul, per una altra) constituïrien els extrems de la gradació. Enmig d'aquests extrems, hi hauria tot el conjunt de termes que podríem dir que estan en procés d'implantació.

Com hem fet amb els gràfics anteriors, presentem primer la distribució de les 103 unitats inicials, i la de les 58 que superen el llindar de freqüència, a continuació.

Gràfic 3. Situació de la implantació en el corpus terminològic

Gràfic 4. Situació de la implantació en el corpus terminològic després d'aplicar el llindar de freqüència

Si comparem ara les tendències generals, veiem que obtenim dos gràfics molt similars, on la variació més rellevant la trobem en la situació en què els casos normalitzats estan en procés d'implantació, que resulta més significativa en el conjunt del corpus quan tractem únicament els casos que considerem documentats de forma representativa.

Globalment, podem observar que gairebé el mateix percentatge de casos normalitzats s'han implantat amb èxit i han fracassat en la implantació, encara que el nombre de casos implantats de manera òptima és lleugerament superior. La resta estan en procés d'implantació, i bàsicament en procés d'estabilització de les denominacions, com veurem a continuació.

Tot seguit realitzarem una anàlisi qualitativa de les dades, que ens ha de permetre de veure quin tipus d'unitats s'implanten i quin altre fracassa, la qual cosa ens ha d'ajudar a explicar la situació d'implantació de la terminologia normalitzada amb la qual ens trobem en l'àmbit de la informàtica i les TIC.

D'entrada, l'anàlisi dels graus d'implantació dels casos normalitzats (vegeu annex 5) i de la variació que presenten, tant normalitzada com no normalitzada, ens permet d'observar un conjunt de fenòmens, més o menys regulars, d'acord amb els trets dels termes que han assolit graus d'implantació similars. A continuació descriurem el corpus terminològic en el seu conjunt, posant èmfasi en les situacions que es repeteixen en casos normalitzats de característiques semblants; analitzarem tant els casos que superen el llindar de freqüència com els que no ho fan, ja que considerem interessant de comentar tots els fenòmens lingüístics que hem documentat, encara que, pel nombre d'ocurrències, alguns els podríem considerar simplement

anecdòtics³⁴. L'anàlisi d'un corpus més gran, imprescindible per a obtenir més dades, que tenim previst de desenvolupar en la tesi doctoral, confirmaria els fenòmens observats en aquest estadi de la recerca com a fets lingüístics significatius per als casos normalitzats o com a fets aïllats, que no considerariem en l'estudi de la implantació de la terminologia normalitzada.

a) *Grau d'implantació 5: màxim*

Entre els termes que han assolit un grau màxim d'implantació, hi trobem:

- Manlleus no adaptats, és a dir, que han entrat a la llengua catalana directament, amb la mateixa forma i grafia que tenen en la llengua d'origen, que majoritàriament és l'anglès.

Exemples: *byte**, *CD-ROM**

- Manlleus adaptats³⁵, que han sofert un procés d'adaptació fonètica i ortogràfica a la llengua catalana.

Exemples: *clic* (de l'anglès *click*), *clicar* (de l'anglès *click, to*), *doble clic** (de l'anglès *double click*), *format* (de l'anglès *format*), *hipertext* (de l'anglès *hypertext*), *internauta* (de l'anglès *internaut*), *maximitzar** (de l'anglès *maximize, to*), *minimitzar** (de l'anglès *minimize, to*), *multimèdia* (de l'anglès *multimedia*), *usabilitat** (de l'anglès *usability*)

Sovint aquest tipus d'unitats adaptades es continuen reconeixent com a termes forans, és a dir, que roman evident el fet que no han estat formats per mitjà d'un mecanisme de formació de paraules del català. En trobem un exemple a *DOBLE CLIC**: probablement, si aquesta unitat hagués estat formada des de la llengua catalana, l'estructura sintàctica fóra [N + A] (*clic doble*); en canvi, l'estructura adaptada [A + N] respon a les regles sintàctiques angleses.

- Calcs lingüístics³⁶, és a dir, termes que són traduccions literals d'unitats d'una altra llengua, que de nou majoritàriament correspon a l'anglès.

³⁴ Els casos normalitzats que assenyallem amb un asterisc (*) no superen el llindar de freqüència de 5 ocurrències mínimes establert.

³⁵ En alguns casos, pot semblar que el terme ha estat format a partir dels mecanismes propis de formació de paraules de la llengua catalana; tanmateix, sempre considerem que es tracta d'un cas d'adaptació d'un manlleu si el terme català és formalment proper al terme original en una altra llengua, que habitualment és l'anglès. Per tant, considerem que és un manlleu, perquè l'estructura formal de la unitat lèxica és manllevada d'una altra llengua.

Exemples: *allotjament** (de l'anglès *housing*), *codi font* (de l'anglès *source code*), *disc dur* (de l'anglès *hard disk*), *llista de correu** (de l'anglès *mailing list*), *ratolí òptic** (de l'anglès *optical mouse*), *processar** (de l'anglès *process, to*), *processament** (de l'anglès *processing*)

- Termes que ja tenien tradició d'ús en altres àrees d'especialitat, amb un significat molt proper al que tenen en l'àrea de la informàtica i les TIC, on l'únic que canvia és l'objecte.

Exemples: *emmagatzemar*, *emmagatzematge**, *enregistrar**

Un fenomen que també hem constatat entre els termes que tenen un grau d'implantació màxim és que sovint tenen sinònims, sigles o abreviacions normalitzades. I, de fet, les unitats que més documentem en el corpus són precisament aquestes variants sinonímiques i truncades. És el cas, per exemple, de *FER (UNA) TERTÚLIA*: la forma més freqüent en el corpus (i de fet, en aquest cas, l'única) no és el terme que el Consell Supervisor ha establert com a principal (*fer (una) tertúlia*), sinó un dels seus sinònims normalitzats (*xatejar*). El mateix passa en el cas de *DESAR*, per al qual la forma més utilitzada és *guardar*, que n'és el sinònim normalitzat. En aquests dos casos concrets, el motiu que explica l'ús del sinònim normalitzat sembla clar: és la forma més propera a l'original (en el cas de *xatejar*, de l'anglès *chat, to*) o al terme utilitzat en castellà (en el cas de *guardar*, de l'homònim castellà *guardar*).

b) Grau d'implantació 4: alt

El motiu principal pel qual el conjunt de termes d'aquest grup no ha assolit un grau d'implantació màxim és perquè admeten molta variació, ja sigui variació normalitzada o variació no normalitzada.

Per una banda, quan parlem de variació normalitzada ens referim al fet que sovint s'usa el sinònim complementari aprovat pel Consell Supervisor al costat del terme principal normalitzat, com és el cas de *fitxer* i el seu sinònim complementari *arxiu*. Altres cops, només es documenta l'ús del sinònim complementari, com passa en el

³⁶ Com en el cas anterior, encara que en algunes ocasions sembli que el terme ha estat format a partir dels recursos de formació de paraules propis de la llengua catalana (habitualment, el canvi semàntic), tractem com a calcs lingüístics aquelles formes que són una traducció literal del terme original en una altra llengua, ja que considerem que el canvi semàntic prové de la llengua estrangera, i no s'ha originat directament en català (s'ha manllevat, per tant, la motivació semàntica). (Vegeu també la nota 22).

cas normalitzat *EMPAQUETAR*, per al qual només trobem ocurrencies de *comprimir*, que té l'estatus de sinònim complementari.

En aquests casos, creiem que seria molt interessant de comprovar quina és la freqüència d'ús real de cadascuna de les formes, ja que si el sinònim complementari s'utilitzés significativament més sovint que la forma principal normalitzada, això potser hauria de conduir a un replantejament del terme normalitzat, ja que la forma que s'implanta no és la que es proposa en primer lloc, sinó una altra.

Per una altra banda, també hem observat que gran part dels termes normalitzats que tenen un grau d'implantació alt concorren amb altres variants denominatives, concretament amb variants ortogràfiques, morfosintàctiques i expandides, i amb variants lèxiques de l'extensió o de la base.

En primer lloc, les variants ortogràfiques, que trobem per exemple en el cas *BIT PER SEGON** (*bitps*), creiem que són un indicatiu que la denominació encara no ha estat fixada totalment, encara que el camí que pren sembla l'adequat. A més, sovint hi ha altres factors que contribueixen a l'ús d'altres variants denominatives. En aquest exemple, *bitps*, ens trobem amb la semisigla d'una unitat de mesura, que és un tipus d'unitat que sovint es veu afectat per aquest mecanisme d'abreujament, de manera que no és sorprenent el fet que l'ús del terme normalitzat *bit per segon* forci l'ús de la seva sigla³⁷. Tanmateix, el que és curiós és la manera d'escurçar el terme, ja que pròpiament no podríem dir que es tracta d'una sigla, ni d'una acronímia, sinó més aviat d'una combinació d'aquests dos processos de formació de paraules.

En segon lloc, les variants expandides creiem que demostren que el concepte no està totalment representat per la unitat no expandida. Aquest és el motiu pel qual els usuaris afegeixen especificacions al terme, encara que a vegades resultin redundants, perquè el significat que aporten ja està recollit en la denominació normalitzada. A aquest fenomen sembla que respon la variant expandida *connexió USB** (a partir del terme normalitzat *USB*).

Hem de tenir present que per a aquests casos que comentem (*BIT PER SEGON**, *USB**) hem documentat una freqüència d'aparició molt baixa en el corpus, que no supera el

³⁷ Cal afegir que la fitxa de la Neoloteca per al cas normalitzat *BIT PER SEGON* no incorpora cap sigla normalitzada, però sí una nota d'ús que hi fa referència:

Nota: Se sol abreujar internacionalment amb la forma bps. També són possibles les alternatives b/s i bit/s, d'acord amb la tradició d'usar la barra en la creació de formes abreujades d'unitats en què es posen en relació dues variables. (Neoloteca, dins *BIT PER SEGON*).

llindar establert, de manera que són fenòmens que hem de considerar amb precaució, mentre no els puguem confirmar amb l'anàlisi de més dades quantitatives.

Finalment, les variants lèxiques de la base i de l'extensió creiem que són un reflex de la variació terminològica que podem trobar arreu, com a fenomen possible i probable que és, ja que, com afirma Cabré (1999a: 66), la variació és inherent al llenguatge i a la comunicació, tan general com especialitzada. Efectivament, per als casos que responen a aquest fenomen, podem identificar les causes que han provocat la variació:

- *adreça d'interès / preferit / adreça favorita / adreça preferida*. Prenent com a base el terme normalitzat (*adreça d'interès*) i el sinònim normalitzat (*preferit*), ens trobem que, per una banda, documentem una variant lèxica de l'extensió del terme normalitzat (*adreça favorita*), segurament per influència de la forma utilitzada en castellà (la versió castellana del navegador Microsoft Internet Explorer, per exemple, utilitza l'etiqueta *Favoritos*). Per una altra banda, *adreça preferida* sembla una variant expandida del sinònim normalitzat *preferit*; de fet, l'aparició d'aquesta variant es podria considerar fins i tot necessària, si tenim en compte que *preferit* seria precisament la reducció d'un sintagma.
- *adreça electrònica / adreça del compte de correu electrònic / adreça de correu electrònic / adreça de correu*. En aquest cas, com a criteri a l'hora de normalitzar la denominació va tenir preferència el sintetisme de la forma finalment normalitzada enfront d'un altre terme sintagmàtic més llarg, com ara *adreça de correu electrònic* (acta CS 341³⁸). Per les característiques pròpies del procés de normalització terminològica³⁹, entenem que no es poden aprovar totes les variants denominatives que s'utilitzen en els contextos reals per a fer referència a un concepte, sinó que cal triar la que es considera més adequada, que en aquest cas va ser la més sintètica; aquest fet no treu, però, que variants com les que hem documentat siguin igualment vàlides com a alternatives denominatives catalanes, malgrat que algunes siguin sintagmes marcadament descriptius (*adreça del compte de correu electrònic*).
- *bústia electrònica / bústia de correu electrònic / bústia de correu*. Aquest cas

³⁸ Les actes de normalització elaborades pel Consell Supervisor del Termcat (actes CS) estan codificades a partir d'un número, no a partir de la data en què van ser redactades.

³⁹ «L'estandardització terminològica organitzada és un mitjà per frenar la dispersió designativa, garantint així la precisió comunicativa entre els especialistes». (Cabré, 1992: 407).

normalitzat és molt semblant a l'anterior, de manera que l'explicació de la presència de la variació denominativa és similar.

c) *Grau d'implantació 3: intermedi*

Amb l'etiqueta *intermedi* ens referim a aquelles unitats que encara estan en ple procés d'implantació en l'ús, de manera que objectivament, amb l'observació de les dades, encara no es pot saber amb seguretat quin camí definit poden prendre les denominacions, encara que sembla que la majoria estan ben encaminades per a finalitzar el procés de normalització i implantar-se amb èxit.

Sovint es tracta de denominacions catalanes que s'han adoptat com a alternativa a manlleus que ja estaven força estesos en l'ús, de manera que la pressió de la forma de la llengua d'origen és molt forta. Aquest és el cas, per exemple, de termes com ara *aranya*, *connector**, *correu electrònic*, *fora de línia**, *maquinari* o *tertúlia*, que han de competir amb els manlleus *spider*, *plugin*, *e-mail*, *offline*, *hardware* o *IRC*, respectivament.

Entre les denominacions d'aquest grup, també hi trobem casos com els que hem descrit per al GI 4: en el moment de la normalització es va optar per la forma sintagmàtica més curta per a afavorir-ne la implantació; a la pràctica, però, el terme normalitzat concorre amb altres variants lèxiques de l'extensió (principalment), menys sintètiques. En aquesta situació podem destacar el cas de *PROVEÏDOR D'INTERNET*, que concorre amb altres variants més descriptives (*proveïdor d'accés a Internet*, *proveïdor d'accés*, *proveïdor de Serveis d'Internet*, *proveïdor de serveis*, *proveïdor de continguts*). La varietat i la dispersió denominativa que detectem en aquest exemple concret ens fa pensar que la causa podria ser la manca de transparència de la denominació normalitzada.

Un altre tipus de variació que hem detectat entre els casos que assoleixen un GI 3 són les variants expandides, que acostumen a ser redundants. Per tant, són un altre reflex de la manca d'estabilitat del terme, ja que el fet que calgui especificar-lo sembla reflectir que el concepte no està ben representat per la denominació o bé que encara no ha estat interioritzada pels usuaris com a corresponent al concepte. Podem observar aquest fenomen en el cas normalitzat *NAVEGADOR*, del qual hem documentat la variant expandida *programa navegador*. La necessitat que sembla que tenen els

usuaris d'especificar que un navegador és un programa⁴⁰ creiem que és conseqüència del fet que el terme encara no està interioritzat com a representació del concepte, de manera que cal restringir-ne el significat mitjançant l'adjunció de complements que n'especifiquin l'àmbit d'ús.

Finalment, entre les causes de la presència de la gran quantitat de variació denominativa que hem detectat en alguns casos que han assolit un GI 3, hi trobem la confusió conceptual. En el cas de *DOMINI*, per exemple, ens trobem amb dos grups d'unitats: a) les que responen a una variació denominativa més o menys predictable, és a dir, variants morfològiques, reduïdes o expandides: *nom domini*, *nom*, *domini d'Internet*; i b) les que, descontextualitzades, sembla que farien referència a un altre concepte, però que en context són clarament sinònimes del terme normalitzat (vegeu l'exemple a continuació): *DNS*, *Sistema de Noms de Domini*.

☞ Les adreces IP i els **noms de domini**

Adreça IP: 166.15.141.254

És difícil de recordar, no? Per tant s'ha inventat una altra manera d'anomenar i identificar que el que fa és traduir els números a lletres. Són els **noms domini** o **DNS**, **Sistema de Noms de Domini**. (Text 3).

També sembla que hi ha una confusió conceptual en el cas de *LLISTA DE DISTRIBUCIÓ*. A banda d'altres variants descriptives que també documentem (*llista de distribució de correu electrònic*, *correu electrònic compartit*), en el corpus trobem *llista de correu* i *llista de discussió*. En l'àmbit de les TIC, una llista de distribució, una llista de correu i un grup de discussió (o fòrum)⁴¹, comparteixen alguns trets que segurament són els

⁴⁰ Malgrat que, segons la definició que recull la Neoloteca, sembla que no caldria aquesta especificació:

navegador: Programa informàtic que serveix per a navegar. (Neoloteca).

⁴¹ Segons les definicions Neoloteca, aquestes tres denominacions es refereixen a conceptes distints:

llista de distribució: Llista d'adreces electròniques a la qual s'ha assignat una adreça pròpia perquè els missatges que s'hi envien siguin reenviats a tots els integrants de la llista, a fi de poder intercanviar opinions i informació. (Neoloteca).

llista de correu: Llista, identificada amb un àlies, en què l'usuari d'un programa de correu electrònic agrupa un conjunt d'adreces electròniques a fi d'enviar-hi sistemàticament els mateixos missatges. (Neoloteca).

fòrum (grup de discussió): Grup d'internautes que intercanvien opinions i informació sobre un tema a través de missatges que es penjen en una pàgina web o per mitjà d'una llista de distribució.

que provoquen que es produeixi una gran confusió conceptual. La variació denominativa que hem documentat en sembla el reflex, ja que s'utilitzen unitats (o formes lèxicament molt properes) que fan referència a altres conceptes per a denominar el concepte de *LLISTA DE DISTRIBUCIÓ*. De manera semblant, com veurem més endavant, també s'utilitza aquesta denominació per a referir-se a *FÒRUM*.

En veiem alguns exemples:

✎ **Llistes de distribució de correu electrònic**

Anomenades, col·loquialment, **l·listes de correu** perquè es basen en el correu electrònic per funcionar. (Text 10).

✎ Una **l·lista de distribució** o, altrament dita, **l·lista de correu** és una adreça de correu electrònic que es compon d'un conjunt d'adreces electròniques que pertanyen a usuaris que s'han subscrit prèviament (...). (Text 11).

Altres casos que recollim amb un GI 3 no els podem considerar significatius, si parem atenció a les dades quantitatives. Ens referim a casos com ara *HIPERMÈDIA** o *LLENGUATGE D'INTERROGACIÓ**, dels quals només documentem una ocurrència per a cada variant.

d) Grau d'implantació 2: baix

En aquest grup hi trobem essencialment termes que han de combatre la pressió del manlleu anglès per a implantar-se. Trobem exemples com ara *en línia*, *galeta*, *programari* o *servidor de l·listes*, que concorren principalment amb el manlleu anglès sense adaptar, i amb altres variants del manlleu, com ara *on line* (i *online*), *cookie* (i *arxiu cookie*), *software* (i la sigla *SW*) i *Listserver* (i *listserv*), respectivament. Altres casos han de combatre, a més, la pressió de la llengua castellana, com l'exemple de *BAIXAR*, per al qual trobem tant la variant que correspon al manlleu anglès sense adaptar (*download*) com el manlleu adoptat a través del sedàs del castellà (*descarregar*, a partir de *descargar*).

La resta de casos, a més de concorrer amb un manlleu, els documentem al costat d'un ventall, sovint molt ampli, d'altres variants denominatives, que creiem que són el reflex de la poca estabilitat de les denominacions per a fer referència al concepte en qüestió.

Nota: La denominació grup de discussió se sol reservar per als casos en què els missatges s'intercanvien a través d'una l·lista de distribució. (Neoloteca).

Descriurem alguns dels exemples més evidents.

En el cas de *FÒRUM*, la força del manlleu queda demostrada pel fet que, a més, la mateixa forma manllevada presenta variació ortogràfica (*newsgroup*, *Newsgroup*, *NewsGroup*) i sintàctica (*Newsgroup* com a nom femení), i també en documentem el calc (*grup de notícies*). A més, sembla que la forma *fòrum* no és prou específica, si ens fixem que trobem un conjunt de variants expandides que n'especifiquen l'àmbit o la funció (*fòrum electrònic*, *fòrum d'Internet*, *fòrum d'opinió*, *fòrum de notícies*). Finalment, altres variants denominatives documentades (*llista de distribució*, *llista de discussió*) també evidencien la confusió conceptual que, com ja hem comentat, existeix entre els fòrums i les llistes de distribució.

Podem parlar d'una situació similar en el cas de *WEB*. Malgrat que si ens fixem en el nombre d'ocurrències, la presència de la forma normalitzada és superior a les altres variants, el fet que s'utilitzi la forma completa manllevada (*World Wide Web*) i diverses variants ortogràfiques del terme i, fins i tot, de les sigles normalitzades (*Web*, *w3*, *www*), creiem que denota la inestabilitat de la denominació.

En el cas de *CORREU BROSSA*, a banda del manlleu (i les seves diverses variants denominatives: *spam*, *Spam*, *SPAM*, *missatge SPAM*), les variants de l'extensió (*correu escombraria*, *correu deixalla*, *correu no desitjat*) també són prou nombroses per a obstaculitzar la implantació de la forma normalitzada.

Per al cas d'*ENLLAÇ*, trobem més variació lèxica catalana (*vinçle*, *hipervinçle*) que manllevada (*link*), a banda de les variants expandides (*enllaç d'hipertext*) que especifiquen l'àmbit d'ús del terme; aquest conjunt de fenòmens de variació reforça la sensació d'inestabilitat de la forma normalitzada.

En el cas de *LECTOR DE MISSATGES*, el fenomen que es produeix creiem que es deu a una altra causa diferent: la dificultat d'implantació d'aquest terme és doble, perquè ja inclou en la denominació un altre terme que també ha estat normalitzat pel Consell Supervisor, *MISSATGES*. I tenint en compte que aquest darrer, d'acord amb l'anàlisi del nostre corpus, ha assolit un grau d'implantació mínim (GI 1,5), difícilment *LECTOR DE MISSATGES* podrà assolir-ne un de superior, ja que recull part de la variació que documentem per al terme monolèxic normalitzat (com ara a *lector de notícies*).

Finalment, trobem l'exemple d'*INTERNET*. En aquest cas, malgrat que en documentem 4 variants denominatives (*xarxa Internet*, *xarxa electrònica*, *xarxa*, *Xarxa*), podem observar que el terme normalitzat com a principal, *Internet*, s'utilitza clarament amb més freqüència que no pas les variants. És en casos com aquest on veiem que cal matisar alguns punts de la metodologia que utilitzem per a adaptar-la a tota la

casuística que documentem.

En la majoria d'aquests casos que descrivim, el fet que la proposta normalitzada catalana assoleixi un grau òptim d'implantació sembla una empresa difícil, ja que si ens fixem en les actes del Consell Supervisor, que ens donen una idea aproximada de l'època en què van ser normalitzats els termes, veiem que com a mínim ja fa a l'entorn de quatre anys que el que va ser normalitzat més recentment es va aprovar (*FÒRUM*: acta CS 344), i fins a gairebé set anys, el més antic (*EN LÍNIA*: acta CS 288). Per tant, sembla difícil aspirar a una implantació total del terme normalitzat, sobretot en els casos que fa més de cinc anys que van iniciar el procés de normalització, i tenint en compte que fins i tot s'han arribat a introduir en diccionaris de referència de la llengua catalana (*programari* (DIEC⁴²), *busca* (GDLC⁴³)).

e) Grau d'implantació 1: mínim

Per a la majoria de termes que s'inclouen en aquest grup no hem documentat cap vegada l'ús de la forma normalitzada pel Consell Supervisor del Termcat, i per aquest motiu tenen un grau d'implantació mínim.

Malgrat que en algun cas sí que observem la situació en què s'utilitza sobretot la forma manllevada en perjudici de la forma normalitzada (*ETIQUETA*), el problema de la majoria d'aquests termes és que no tenen una denominació estable, sinó que presenten molta variació, i per les dades que hem extret del corpus, sembla que la normalització no hauria contribuït a reduir-la.

Per a exemplificar aquesta situació, és especialment sorprenent el cas normalitzat *BLOC*, ja que presenta molta variació denominativa, fins i tot entre diverses formes manllevades. En aquest exemple, malgrat que el terme normalitzat es troba també documentat, la variabilitat és tan gran, que el resultat final de la implantació és pèssim: trobem sis concurrents del terme, tots variants lèxiques completes. Dues variants són formes manllevades directament de l'anglès sense adaptar (*weblog*, *blog*), una altra és un manlleu adaptat de la forma castellana (*bitàcola*), dues altres són calcs lingüístics també de l'anglès (*diari interactiu*⁴⁴, *ciberdiari*) i l'última és una variant reduïda d'una

⁴² *Diccionari de la Llengua Catalana*, de l'Institut d'Estudis Catalans.

⁴³ *Gran Diccionari de la llengua catalana*, d'Enciclopèdia Catalana.

⁴⁴ Cal aclarir en aquest punt que aquest cas normalitzat va ser objecte de revisió fa poc temps. En un primer moment (acta CS 341), el terme va ser normalitzat com a *diari interactiu*, però

d'aquestes variants lèxiques que hem comentat (*diari*). Tots aquests concurrents estan tan allunyats del terme normalitzat, que el grau d'implantació que els hem atorgat ha estat baix, la qual cosa ha contribuït a què el grau d'implantació final per al terme sigui mínim. En el cas de *MISSATGES*, la casuística és similar: hi trobem manlleus no adaptats (*news, NEWS*), calcs lingüístics (*notícies*) i altres variants lèxiques catalanes (*cartes, articles*).

Sigui com sigui, i a pesar dels exemples que hem comentat (*BLOC, MISSATGES*), el factor que contribueix a què el conjunt de termes d'aquest grup tingui un grau d'implantació tan baix és el fet que el terme normalitzat no s'utilitza, o almenys no l'hem documentat. El conjunt de casos que responen a aquest fenomen és ampli: *EMOTICONA, ENREGISTRADOR DE CD*, FIL DE DISCUSSIÓ*, INUNDACIÓ*, PROGRAMARI DE PROPIETAT*, TECLA DE DRECERA*, INTRANET*, PÀGINA INICIAL*.

En aquestes unitats hem observat que es produeixen una sèrie de fenòmens que es repeteixen:

- Documentem variació morfosintàctica. Aquest fet creiem que és destacable, perquè deixa entreveure que, malgrat tot, sembla que les unitats normalitzades es podrien acabar implantant, perquè l'obstacle a salvar és de tipus formal. Alguns exemples d'aquests casos els trobem a *EMOTICONA* i a *ENREGISTRADOR DE CD**, per als quals documentem variants amb un gènere diferent al del terme normalitzat (*emotició* i *gravador de CD*, a partir del sinònim normalitzat *gravadora de CD*).
- Documentem l'ús del manlleu i altres variants denominatives catalanes. Creiem que l'ampli ventall de variants que documentem és símptoma de la feble fixació en l'ús del terme normalitzat, que per aquest motiu registra un grau d'implantació mínim. Casos com ara *PÀGINA INICIAL* en són un bon exemple: en aquest cas concret, a més de la variació lèxica manllevada (*home page, home*), entra en joc la variació que presenten els components del sintagma en la llengua comuna. Així, tenim com a base del sintagma tant *pàgina* com *plana* i com a extensió, tant un sintagma adjectival (*inicial*) com un sintagma preposicional (*d'inici*). En el cas d'*ETIQUETA* també ens trobem tant amb variants manllevades (*Network Etiquette, Netiquette*) com catalanes (*etiqueta electrònica, normes de comportament generals d'Internet*), amb la particularitat que existeixen diverses adaptacions del manlleu a l'ortografia

més endavant (acta CS 405), es va veure la necessitat d'un replantejament de la denominació, la qual cosa va donar lloc a la forma actualment normalitzada, *bloc*.

catalana (*Netiqueta, Netiqueta, netiqueta*).

També hem de tenir en compte que la majoria d'unitats d'aquest grup GI 1, tenen una freqüència d'aparició molt baixa en el corpus, que no supera el llindar, de manera que és molt difícil extreure'n generalitzacions. Aquest fet és el que ens duria a prendre amb molta precaució els resultats de la implantació d'aquests casos normalitzats.

f) Grau d'implantació 0: nul

Tots els termes que han estat etiquetats en aquest grup presenten la mateixa situació: la forma normalitzada no ha estat documentada en cap cas, i en canvi el concurrent que s'utilitza és sempre o bé un manlleu, o bé una variant lèxica completa catalana. Exemples del primer fenomen els trobem a *ADMINISTRADOR –A DE WEBS**, *AGENT*, *DIARI**, *MINIAPLICACIÓ**, *PROGRAMARI DE PROVA**, *RATOLÍ DE BOLA**; exemples del segon, a *CÒDEC**; i exemples per als quals documentem ambdós tipus de variants, a *CONSULTA**, *INTEGRACIÓ AUTOMÀTICA**, *PENJAR*, *PREGUNTES MÉS FREQUËNTS**.

També és interessant de destacar el fet que sovint el manlleu concorre amb una variant expandida de la mateixa forma manllevada, com ja hem vist que ocorria en altres casos. Així, per exemple, trobem *robot* al costat de *programa robot* (pel cas normalitzat *AGENT**). En tots els casos, hem etiquetat aquestes variants com a formes també manllevades, perquè hem considerat que es tractava de variants expandides del manlleu. Creiem que el fet que els usuaris es vegin obligats a especificar el manlleu amb un terme hiperònim és un símptoma que el concepte tampoc està clarament definit i identificat amb la forma manllevada únicament, de manera que cal concretar-ne el significat amb l'afegiment d'una unitat catalana. Pensem que aquesta situació pot contribuir a la substitució del manlleu per una forma catalana, que podria ser la normalitzada.

Malgrat tot, novament cal tenir present que la majoria de casos etiquetats com a GI 0 no superen el llindar de 5 ocurrències mínimes, de manera que cal prendre amb prudència els fenòmens que observem en aquests casos que no aconsegueixen d'implantar-se. Sigui com sigui, sembla significatiu el fet que per a un conjunt de casos, la situació que es produeix sigui la mateixa (no documentem en cap cas el terme normalitzat), encara que no podem extreure generalitzacions precipitades de les dades actuals sense confrontar-les amb un corpus més ampli que ens permeti recollir més ocurrències d'aquests casos normalitzats que, en el corpus actual, no superen el llindar mínim de freqüència.

5.2 Tendències generals observades

Un cop realitzada l'anàlisi detallada de cadascun dels graus d'implantació del corpus terminològic, podem fer un repàs de les tendències més generals que hi hem observat, prenent únicament com a vàlides les que es manifesten en els casos que superen el llindar de freqüència establert.

Hem localitzat la presència d'un conjunt de fenòmens, que no s'exclouen entre si, que sembla que contribueixen a l'òptima implantació dels casos normalitzats en l'ús. Els principals fenòmens que es donen en els casos implantats amb èxit són els següents:

- Adaptació fonètica i ortogràfica de les formes manllevades a les regles de la llengua catalana.
- Ús d'un calc lingüístic de la forma original en una altra llengua.
- Normalització del terme juntament amb altres sigles, abreviacions o sinònims normalitzats, que, en la pràctica, acostumen a ser els més freqüents.

Sorprèn el fet que entre aquest conjunt de fenòmens que contribueixen a la implantació de la terminologia normalitzada no hi trobem el manteniment del manlleu sense adaptar, ja que en estudis anteriors (Montané 2006), trobàvem aquest fenomen en aquest grup. De fet, el cert és que documentem dos casos (*BYTE**, *CD-ROM**), que assolixen un grau d'implantació màxim (GI 5), en què el terme normalitzat manté la forma anglesa original; cap dels dos, però, no supera el llindar de 5 ocurrences que hem establert com a mínim per a considerar els casos significatius per a l'estudi que realitzem. Tanmateix, creiem que una ampliació del corpus confirmaria aquest fenomen com a factor que afavoreix l'òptima implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana.

Semblantment, també hem vist que no podíem considerar com a factor de caràcter general que contribueix a l'òptima implantació dels casos normalitzats el fet d'aprofitar una paraula catalana (ja usada en una altra àrea d'especialitat amb un valor similar), ja que només n'hem documentat un cas que supera el llindar de freqüència. Com en els exemples anteriors, creiem que l'obtenció de més dades quantitatives podria confirmar també aquest factor com a decisiu per a la implantació de la terminologia normalitzada, ja que, com afirma Humbley:

Un mot déjà "mis en discours" a peut-être plus de chance de s'implanter, dans des conditions analogues, qu'une création "in vitro". (Humbley 2000: 176).

També constatem que, en el conjunt del corpus terminològic que hem analitzat,

documentem una freqüència alta de variació denominativa no normalitzada. Volem posar èmfasi en què aquest fet no necessàriament és un impediment per a la correcta implantació dels casos normalitzats, ja que de fet la variació denominativa és un fenomen inherent al llenguatge. Al cap i a la fi, la terminologia és llenguatge, i el llenguatge és variat; per tant, la terminologia participa dels mateixos paràmetres de variació. Així ho afirma Cabré en el marc de la Teoria Comunicativa de la Terminologia:

El silencio sobre la variación formal y conceptual de las unidades especializadas, variación inherente al lenguaje y a la comunicación tanto general como especializada, ha generado un método de trabajo de base prescriptiva presentado como válido para todo tipo de investigación, independientemente del tema de trabajo, de sus finalidades, de los contextos en que se realiza y de la tipología lingüística. (Cabré 1999a: 66).

No obstant això, també hem pogut constatar que la variació ortogràfica i morfosintàctica sembla indicar el fràgil establiment del terme normalitzat en els discursos especialitzats. I, de manera semblant, la presència de variants expandides també hem vist que podria ser un símptoma de la manca d'identificació del concepte amb la forma normalitzada concreta, ja que cal una especificació per acotar-ne el significat. Aquestes situacions, per tant, denoten el poc grau d'establiment en l'ús que han assolit les denominacions per a fer referència als conceptes corresponents, encara que creiem que aquesta és tan sols una fase prèvia per a la implantació definitiva de la forma normalitzada, ja que la redundància (especialment en el cas de les variants expandides) entra en contradicció amb els trets distintius del discurs especialitzat, que es caracteritza per la seva concisió, entre altres qualitats:

[en referència a les comunicacions científicotècniques] (...) es tracta de textos concisos (que tendeixen a ser poc redundants), precisos (que tendeixen a no presentar ambigüïtat) i despersonalitzats (que són poc emotius). (Cabré 1992: 137).

Tanmateix, també cal tenir present que en contextos de normalització lingüística es dóna molta importància a la transparència de les denominacions i es prioritzen els sintagmes més explicatius, si resulten més transparents a l'hora de reconèixer-ne el contingut. Rondeau (1983: 135), per exemple, constata la presència habitual de formes de caire explicatiu en els àmbits especialitzats:

(...) on a observé que les termes de forme syntagmatique font partie du «style» des Lsp. (...) C'est surtout dans la néonymie d'appoint que se manifeste souvent la propension à créer des néonymes fort longs, dont certains prennent parfois l'allure d'une description ou d'une définition, comme c'est le cas pour *téléchronoangiographie*. (Rondeau 1983: 135).

Per aquest motiu considerem que, malgrat tot, el grau d'implantació d'aquestes unitats expandides és elevat.

Per la seva banda, considerem que la variació per reducció i la variació gràfica (essencialment l'alternança entre una sigla i la denominació corresponent desplegada) són dos fenòmens inherents al llenguatge, que contribueixen a l'economia i el sintetisme, aquest darrer força buscat sobretot en els camps científics i tècnics.

Pel que fa als casos que no han assolit un grau d'implantació acceptable, l'anàlisi de les dades ens ha permès de constatar que el motiu principal d'aquesta situació és el fet que no documentem pràcticament cap ocurrència del terme normalitzat pel Consell Supervisor, sinó que en els textos sempre apareixen altres concurrents no normalitzats. Malgrat que un nombre important d'aquests casos no supera el llindar de freqüència establert, el fet de documentar-ne alguns que compleixen aquestes característiques ja ens permet d'apuntar alguna hipòtesi sobre els factors que podrien contribuir a explicar aquest fenomen. Amb les dades actuals disponibles, ens aventurarem a ressaltar els següents:

- Gran influència de la forma original en una altra llengua. Hem observat que resulta difícil la implantació d'una forma catalana normalitzada com a alternativa a un manlleu. Podríem hipotetitzar que l'ús generalitzat del manlleu podria ser degut al fet que quan el Consell Supervisor va decidir intervenir en el curs normal d'introducció del terme en la llengua catalana, és a dir, quan va engegar un procés de normalització per al cas concret, ja estava massa introduït en la llengua amb la forma manllevada, i l'alternativa catalana proposada no ha tingut prou força per a substituir-ne l'ús. De fet, quan els especialistes incorporen un manlleu, sovint es resisteixen a substituir-lo per una altra forma, a no ser que tinguin una forta consciència lingüística.
- Gran influència de les opcions denominatives adoptades en llengua castellana. Sovint, la poca implantació de la forma proposada en el procés de normalització es deu al fet que s'allunya de la que s'utilitza en llengua castellana. Els usuaris tendeixen a utilitzar aquesta darrera en substitució del manlleu anglès en comptes de recórrer a la forma catalana proposada pel Consell Supervisor.

Si ens atenem a aquestes tendències, doncs, sembla que podríem dir que és l'absència de criteri el fet que provoca que un cas normalitzat no assoleixi l'èxit de la implantació. En altres paraules, si la influència de la forma original en una llengua estrangera obstaculitza la implantació del terme normalitzat i, en canvi, l'adaptació del manlleu hi contribueix, sembla lògic pensar que el fet d'aplicar el criteri del

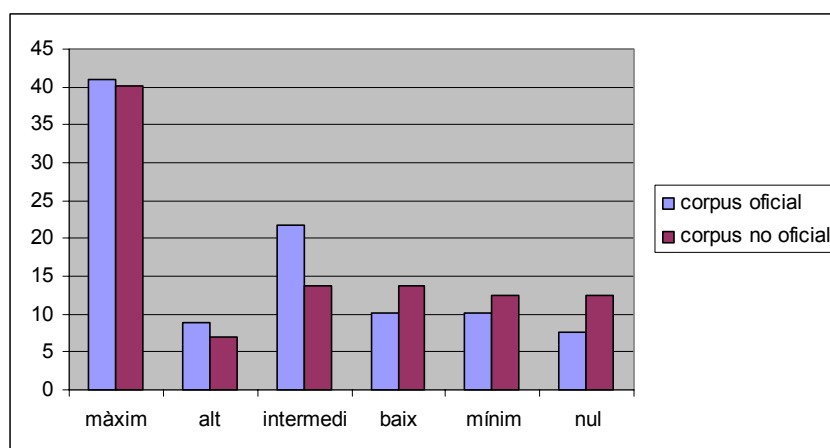
paral·lelisme entre llengües contribueix a l'èxit de la implantació i el fet d'ometre'l (i, per tant, de guiar-se per altres criteris), al fracàs. Aquesta situació, doncs, l'anomenem absència del factor d'implantació.

5.3 Anàlisi de la influència de l'oficialitat del corpus en la implantació

5.3.1 Comparació dels corpus oficial i no oficial en el seu conjunt

Per a mesurar la influència de l'oficialitat del corpus en la implantació de la terminologia explícitament normalitzada en llengua catalana hem calculat per separat el grau d'implantació dels casos normalitzats que hem documentat en cadascun dels corpus textuais que hem confeccionat per a aquesta anàlisi, el corpus oficial i el corpus no oficial (vegeu l'annex 6), d'acord amb la metodologia establerta. Per imperatius d'espai, presentem les taules resultants, en els annexos 7 i 8.

A partir de les dues taules, hem elaborat un gràfic comparatiu d'ambdós corpus pel que fa al grau d'implantació⁴⁵:

Gràfic 4. Comparació de la distribució entre graus d'implantació dels casos normalitzats en els corpus oficial i no oficial

L'anàlisi del gràfic ens permet de veure que, efectivament, sembla que l'oficialitat del corpus determina, com era d'esperar, el grau d'implantació que hi assolixen els casos normalitzats que hi documentem.

En el gràfic observem que el corpus oficial sempre conté més casos normalitzats que

⁴⁵ Tenint en compte que els dos corpus són desiguals pel que fa a la mida, hem normalitzat les freqüències en base a un corpus de 100 unitats. És a partir de les freqüències normalitzades que hem elaborat el gràfic comparatiu.

aconsegueixen implantar-se amb èxit (graus màxim i alt) que el corpus no oficial. I, per contra, en les situacions de fracàs de la implantació (graus baix, mínim i nul), sempre és el corpus no oficial el que conté més casos normalitzats que no aconseguen implantar-se.

Pel que fa al grau intermedi, observem que en trobem més casos en el corpus oficial, però aquest grau no el considerem decisiu, ja que recull les unitats que presenten una major inestabilitat denominativa que, amb el temps, podria derivar tant en una implantació reeixida com fallida.

Així doncs, comprovem que el fet que el corpus emani de l'Administració és una variable decisiva que determina el grau d'implantació que hi assolixen els casos normalitzats, en la mesura en què hi trobem més casos implantats amb èxit que en el corpus no oficial. I, contrastivament, en el corpus no oficial, hi localitzem més unitats que no s'han implantat satisfactòriament que en l'oficial.

També és interessant de remarcar la importància de l'anivellament que veiem entre les dues primeres columnes del gràfic, corresponents al grau d'implantació màxim. Malgrat les diferències que acabem de ressaltar, aquest fet demostra que ambdós corpus segueixen la mateixa tendència de contenir més casos implantats amb èxit (al voltant del 50% en ambdós corpus) que casos que han fracassat en la implantació (a l'entorn del 28% en el corpus oficial, i del 39%, en el no oficial). La interpretació d'aquest fet és altament positiva, ja que demostra que, malgrat tot, la implantació de la terminologia normalitzada s'està duent a terme amb èxit, tant en els textos oficials (com era d'esperar) com en els no oficials, on documentem molts casos normalitzats amb graus d'implantació òptims, la qual cosa no havíem previst.

No obstant això, ens sembla que no deixa de ser també important l'anàlisi dels casos que fracassen en la implantació. En principi, no sorprèn que en el corpus no oficial hi trobem una gran quantitat de casos (gairebé un 39%) que no s'estan implantant en l'ús, perquè aquesta és la situació que prevèiem. En canvi, sí que és significatiu el fet que trobem que més d'una quarta part (28%) dels casos normalitzats que documentem en el corpus oficial tampoc s'hagin implantat, ja que la nostra idea prèvia era que en el corpus oficial, tots els casos assolirien graus òptims d'implantació, per tal com existeix un decret que obliga l'Administració a utilitzar la terminologia normalitzada pel Termcat:

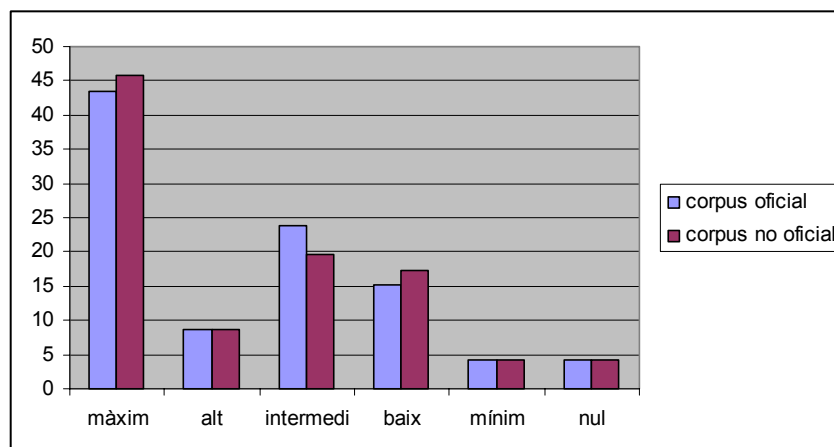
2.3 En l'ús del català l'Administració de la Generalitat ha d'emprar els termes normalitzats pel Centre de Terminologia Termcat per designar en aquesta llengua els conceptes a què es refereixen. (Decret 107/1987, de 13 de març (DOGC 827, de 10 d'abril), pel qual es

regula l'ús de les llengües oficials per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya).

En aquesta primera anàlisi de la influència de l'oficialitat dels corpus en la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana, doncs, hem detectat dues situacions inesperades. En primer lloc, el corpus oficial, malgrat les diferències evidents que presenta respecte del corpus no oficial, ha manifestat que l'Administració no segueix estrictament la línia marcada pels decrets que l'afecten. I, en segon lloc, el corpus no oficial s'ha revelat com el corpus més significatiu de la comparació, en tant que hem comprovat que la majoria dels casos normalitzats que hi hem documentat assolix graus òptims d'implantació, la qual cosa no era d'esperar.

5.3.2 Comparació dels corpus oficial i no oficial en els casos coincidents

Malgrat tot, hem de tenir en compte que aquests resultats quantitius que acabem de presentar corresponen a la comparació dels dos corpus en el seu conjunt. Si realitzem una anàlisi més detallada i ens centrem únicament en els casos normalitzats que apareixen simultàniament en ambdós corpus, els resultats que obtenim són ben diferents, ja que els graus d'implantació que hi assolixen els casos normalitzats són molt similars, tal com podem observar en el gràfic següent:

Gràfic 5. Comparació de la distribució entre graus d'implantació dels casos normalitzats coincidents en els corpus oficial i no oficial

L'anàlisi d'aquest gràfic, però, només ens confirma les dues tendències que ja havíem observat en l'anàlisi anterior: el fet que trobem un elevat nombre de casos normalitzats que assolixen un grau màxim d'implantació en el corpus no oficial, i el fet que, malgrat l'existència d'un decret que regula l'ús de la terminologia normalitzada per part de l'Administració, en els textos oficials hi continuem trobant l'ús de concurrents en substitució dels termes normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat.

Com que aquesta altra anàlisi quantitativa més exhaustiva, doncs, no resulta discriminant, també hem estudiat les diferències entre ambdós corpus, cas per cas (vegeu l'annex 9).

Dels 46 casos coincidents estudiats, el 50% assoleixen el mateix grau d'implantació en ambdós corpus; un 28,2% té un grau major en el corpus oficial i el 21,7% restant hi té un grau menor. Aquests resultats, per tant, tampoc resulten gaire rellevants, ja que continuen confirmant les dues situacions inesperades que ja hem detectat en les anàlisis presentades més amunt. Tanmateix, creiem que és important de remarcar que observem que hi ha un major nombre de casos que assoleix un grau d'implantació major en el corpus oficial, encara que la diferència amb el nombre de casos que hi té un grau menor no sembla significativa.

Com a conclusió global, doncs, podríem dir que l'oficialitat del corpus té influència en el grau d'implantació que assoleixen els casos normalitzats en els textos. No obstant això, caldria estudiar un corpus més ampli per a confirmar aquesta idea, ja que també hem vist que les diferències que existeixen pel que fa a graus d'implantació en els casos coincidents en ambdós corpus, oficial i no oficial, no semblen ser significatives.

6 Conclusions preliminars

En aquest projecte de tesi hem presentat un panorama general de la implantació de la terminologia normalitzada en l'àmbit de la informàtica i les TIC, des de dos vessants: en primer lloc, hem analitzat la situació d'implantació actual de forma general a partir d'un corpus recent; en segon lloc, hem realitzat una anàlisi comparativa tenint en compte el criteri d'oficialitat dels textos estudiats.

Aquestes dues anàlisis paral·leles ens han permès de confirmar les nostres idees prèvies pel que fa a la implantació terminològica en llengua catalana. En primer lloc, hem comprovat que efectivament el grau d'implantació de la terminologia normalitzada és divers. I, en segon lloc, també hem observat que l'oficialitat dels textos sembla que és, com era d'esperar, un factor d'implantació a tenir en compte.

En l'anàlisi general del corpus hem pogut observar que, a priori, sembla que la diversitat de graus detectats, que oscil·len entre l'èxit i el fracàs de la normalització, respon a la influència d'un conjunt de factors, que afavoreixen o obstaculitzen la implantació. Aquests factors, que anomenem factors d'implantació, i que ja han estat estudiats per a altres llengües que també han iniciat o estan desenvolupant processos de normalització lingüística (Quirion 2004), tenen a veure tant amb les característiques lingüístiques com amb les característiques extralingüístiques dels termes.

En resum, els factors principals que hem observat que en la llengua catalana contribueixen a l'òptima implantació de la terminologia normalitzada en l'ús serien els següents:

- Proximitat al terme original anglès: adaptació del manlleu a la fonètica i a la grafia catalanes o calc lingüístic.
- Presència de sigles, abreviacions i/o sinònims normalitzats al costat del terme principal normalitzat.

Per contra, els factors que sembla que de forma més evident obstaculitzen la implantació de la terminologia catalana normalitzada serien els següents:

- Arrelament del manlleu en la seva forma original.
- Influència d'altres llengües (principalment del castellà).

Si analitzem atentament aquestes conclusions preliminars pel que fa als factors d'implantació, a les quals arribem a partir de l'observació de les dades de les quals disposem, veiem que sembla probable que no existeixin pròpiament factors que influeixen negativament en la implantació, sinó que és l'absència d'un determinat factor

el que l'obstaculitza. En altres paraules, i prenent com a mostra un exemple: si la proximitat a la forma original en una llengua estrangera, com ara l'anglès, contribueix a la implantació d'un terme normalitzat i, en canvi, l'arrelament del terme anglès la dificulta, sembla clar que el fenomen que podem anomenar «paral·lelisme amb la forma original (en aquest cas, anglesa)» és un factor que pot afavorir o obstaculitzar la implantació terminològica, depenent de si s'ha tingut en compte o no a l'hora de cercar una proposta denominativa en llengua catalana.

Al costat d'aquests factors, que hem vist que sembla que influencien d'una manera decisiva la implantació, hem pogut constatar l'existència d'altres situacions de variació terminològica que també afectarien l'establiment definitiu de la terminologia normalitzada en l'ús, i que poden ser tant motiu d'èxit com motiu de fracàs de la implantació. Ens referim a la presència de variants ortogràfiques, morfosintàctiques, reduïdes, expandides o lèxiques (de l'extensió o de la base).

En definitiva, les tendències principals que hem pogut extreure a partir de l'observació de les dades són prou rellevants per a continuar investigant en el terreny de la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana. Hem vist que els factors que poden influir en la implantació dels termes en l'ús són diversos i responen a tipus diferents d'elements, tant intrínsecs del propi terme (mecanisme de formació) com externs, referents a les característiques pròpies del llenguatge i del discurs d'especialitat (economia del llenguatge i concisió), al context social i lingüístic (moment de la normalització), o a l'estatus de la pròpia llengua en relació amb les llengües de comunicació internacional (amb referència a la influència que tenen l'anglès i el castellà en l'ús d'unes determinades formes). I també creiem que les característiques de l'àrea d'especialitat en la qual s'usen els termes (més o menys influenciada per la internacionalització del desenvolupament científic i tecnològic), i altres condicions socials, culturals i lingüístiques poden influir en el major o menor grau d'implantació de la terminologia normalitzada.

També cal esmentar una qüestió que cal que tinguem en compte a l'hora d'extreure conclusions, ja que ha tingut molta influència en l'anàlisi que hem realitzat, encara que és externa a la normalització: es tracta de la freqüència d'aparició de cada cas normalitzat en el nostre corpus. Per una banda, en alguns casos, el baix nombre d'ocurrències que hem documentat per a algunes unitats fa que els valors obtinguts siguin poc representatius de la realitat, de manera que no ens podem guiar per aquestes dades per a extreure generalitzacions, ja que podrien resultar errònies. Per aquest motiu hem establert un llindar de freqüència. Per una altra banda, el càlcul exhaustiu de la freqüència d'ús de cadascuna de les unitats documentades creiem que

segurament faria variar el grau d'implantació d'un grup de casos normalitzats analitzats en aquest treball (vegeu, com a mostra, el cas d'INTERNET, pàg. 71) i podria ser molt útil, per exemple, per a proposar un replantejament de la jerarquia entre el terme normalitzat i el sinònim complementari corresponent (vegeu el cas d'EMPAQUETAR, pàg. 65-66, com a exemple).

Constatada aquesta necessitat, doncs, una de les conclusions principals a les quals hem arribat en aquest treball és el fet que cal modificar la metodologia d'anàlisi dels graus d'implantació perquè tinguin en compte el càlcul de la freqüència d'ús de cadascuna de les unitats que conformen el corpus terminològic, és a dir, el nombre d'ocurrències dels termes normalitzats i de tots els concurrents, normalitzats o no.

Finalment, aquest projecte de tesi també tenia com a objectiu intentar de respondre la pregunta de recerca següent: «Les característiques dels textos que conformen el corpus, en referència a la seva oficialitat, tenen influència en el grau d'implantació de la terminologia explícitament normalitzada que s'hi utilitza?».

Arran de les anàlisis dutes a terme, sembla que l'oficialitat dels textos és un factor que influeix positivament la implantació de la terminologia normalitzada en l'ús, ja que, malgrat que en la comparació dels casos coincidents no hem observat diferències rellevants, en la comparació dels corpus oficial i no oficial en conjunt hem observat que un major nombre de casos normalitzats reïx en la implantació en el corpus oficial, on la majoria de casos assoleixen graus elevats; en canvi, en les situacions de fracàs, el nombre de casos del corpus oficial sempre està per sota del del corpus no oficial, que presenta un major nombre de casos amb graus d'implantació baixos. Per tant, podem considerar l'oficialitat dels textos com un factor d'implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana.

Tanmateix, també hem de ressaltar que hem trobat dues situacions inesperades. Per una banda, hem comprovat que, malgrat l'existència d'un decret que obliga explícitament l'Administració catalana a utilitzar la terminologia normalitzada pel Termcat (Decret 107/1987), trobem encara en els textos oficials⁴⁶ una quantitat considerable de casos normalitzats que no assoleix graus d'implantació acceptables, sinó que en documentem concurrents no normalitzats. Per una altra banda, en el corpus no oficial, malgrat que esperàvem documentar-hi una majoria de casos

⁴⁶ Recordem que hem definit els textos oficials com els textos que emanen de l'Administració i estan avalats per la Generalitat de Catalunya.

normalitzats amb graus d'implantació baixos, hem comprovat que l'èxit de la implantació és significatiu, ja que hem vist que gairebé la meitat dels casos estudiats assolixen graus d'implantació òptims.

En definitiva, aquest projecte de tesi ha estat solament una primera aproximació al tema objecte de la nostra recerca, que ens ha permès, d'una banda, de validar la metodologia utilitzada per a l'estudi de la implantació terminològica en llengua catalana, de detectar-ne les mancances i d'apuntar els possibles canvis metodològics que permetrien millorar-la substancialment; d'una altra banda, també ens ha permès d'observar que existeixen unes tendències de caràcter general pel que fa als factors d'implantació. Aquesta exploració preliminar realitzada, per tant, ens ha confirmat la necessitat de continuar la investigació en aquest terreny, que ha estat poc explorat fins al moment, però que sembla que ha de tenir molta repercussió en el constant desenvolupament de la llengua catalana.

Així doncs, malgrat que aquestes no pretenen ser unes conclusions definitives, el conjunt de factors d'implantació que hem pogut observar amb l'anàlisi general d'una àrea d'especialitat (la informàtica i les TIC) pot representar el punt de partida des del qual continuar la recerca en el camp de la implantació terminològica, que ens ha de conduir a la tesi doctoral.

7 Pla de treball

A partir de la presentació del projecte de tesi, l'objectiu és continuar treballant en les línies que hem obert amb aquest treball i en altres que, com ja hem esmentat, hem previst d'estudiar en la tesi doctoral.

El calendari que ens proposem de seguir a partir d'ara és el següent:

	2007											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ampliació del corpus textual					■	■						
establiment del corpus terminològic (casos normalitzats)							■	■				
anàlisi dels casos normalitzats (factors d'implantació)									■	■	■	■
implementació de la base de dades										■	■	■

	2008											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
establiment del grau d'implantació dels casos normalitzats	■	■										
anàlisi estadística de les dades			■	■	■							
anàlisi qualitativa i quantitativa dels resultats						■	■	■	■			
proposta d'una metodologia de seguiment de la implantació terminològica										■	■	■

	2009											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
redacció de la tesi doctoral	■	■	■	■								
defensa de la tesi doctoral					■							

Títol provisional de la tesi doctoral:

La implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana: proposta d'un protocol per al seguiment dels casos normalitzats

8 Bibliografia

- Auger, Pierre (1986). «Francisation et terminologie : l'aménagement terminologique». Dins Rondeau, Guy; Sager, Juan Carlos (ed.). *Termia 84. Terminologie et coopération internationale*. Quebec: Girsterm. 47-55.
- Auger, Pierre (1999). *L'implantation des officialismes halieutiques au Québec : essai de terminométrie*. Quebec: Office québécois de la langue française. (Langues et sociétés, 37).
- Cabré, M. Teresa (1992). *La terminología. La teoría, els mètodes, les aplicacions*. Barcelona: Empúries.
- Cabré, M. Teresa (1999a). *La terminología. Representación y comunicación*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra.
- Cabré, M. Teresa (1999b). «La normalización de la terminología en el proceso de normalización de una lengua: algunas precisiones». Dins Narvaja, E. (dir.). *Políticas Lingüísticas para América Latina. Actas del Congreso Internacional*. Buenos Aires: Universidad de Buenos Aires, Facultad de Filosofía y Letras, Instituto de Lingüística. 25 – 38.
- Cabré, M. Teresa; Freixa, Judit; Lorente, Mercè; Tebé, Carles (ed.) (2001). *Textos de terminólogos de la Escuela Rusa*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada. (Sèrie Monografies, 4).
- Cabré, M. Teresa; Bayà, M. Rosa; Bernal, Elisenda; Freixa, Judit; Solé, Elisabet; Vallès, Teresa (2002). «Evaluación de la vitalidad de una lengua a través de la neología: a propósito de la neología espontánea y de la neología planificada». Dins Cabré, M. Teresa; Freixa, Judit; Solé, Elisabet (ed.). *Lèxic i Neologia*. Barcelona: Observatori de Neologia, IULA. (Sèrie Monografies, 5). 159 – 201.
- Charte de la langue française* [en línia]. Actualització de 2006. Quebec: Gouvernement du Québec, 1977. <http://www.olf.gouv.qc.ca/charter/charte/index.html> [Consulta: 18 de desembre de 2006].
- Departament de la Presidència (2006). «Decret 108/2006, de 25 d'abril, pel qual s'aprova la modificació dels Estatuts del Consorci del Centre de Terminologia Termcat» [en línia]. Dins DOGC, 4622 – 27.4.2006. <http://www.termcat.cat/centre/estatut.pdf> [Consulta: 18 de desembre de 2006].
- De Yzaguirre, Lluís; Tebé, Carles; Alonso, Araceli; Folguerà, Rosanna (2001). «El seguimiento de la implantación de términos vía Internet: estrategias de cálculo y

- control». Dins Correia, Margarita (ed.). *Terminologia e Indústrias da Língua. Actas do VII simpósio ibero-americano de terminologia*. Lisboa: ILTEC. 323-336.
- Freixa, Judit (2002). *La variació terminològica: anàlisi de la variació denominativa en textos de diferent grau d'especialització de l'àrea del medi ambient*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra. (Sèrie Tesis, 3).
- Freixa, Judit; Montané, Amor (en premsa): «Variación denominativa y biunivocidad en el lenguaje de las matemáticas». *Revista Española de Lingüística*.
- Gaudin, François (2003). *Socioterminologie: une approche sociolinguistique de la terminologie*. Issy-les-Moulineaux; Louvain-la-Neuve: De Boeck Université.
- Hoffmann, Lothar (1998). *Els llenguatges d'especialitat: selecció de textos*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada. (Sèrie Monografies, 2). [Edició a cura de Brumme, J.]
- Humbley, John (1997). «Language Planning and Terminology Planning. The Francophone Experience». Dins Wright, Sue Ellen; Budin, Gerhard (ed.). *Handbook of Terminology Management. Volume 1*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 261 – 277.
- Humbley, John (2000). «La néologie: avenir des langues». Dins *La neologia en el tombant de segle*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada. 175 – 180.
- Humbley, John (2003). «La néologie en terminologie». Dins Sablayrolles, Jean-François (ed.). *L'innovation lexicale*. París: Honoré Champion. 261 – 278.
- ISO (1971). «Standardization vocabulary: basic terms and definitions». Ginebra: ISO.
- ISO (2006). *Overview of the ISO system* [en línia]. <http://www.iso.org/iso/en/aboutiso/introduction/index.html> [Consulta: 8 d'agost de 2006].
- Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística*. Parlament de Catalunya (DOGC 2553, de 9 de febrer de 1998; BOE 36, d'11 de febrer de 1998).
- Martin, André (1998). *Les mots et leurs doubles : étude d'implantation de la terminologie officialisée dans le domaine de l'éducation au Québec*. Quebec: Office québécois de la langue française. (Langues et sociétés, 36).
- Montané, Amor (2006). Estudi preliminar de la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana. Panorama general en l'àmbit de la informàtica i

- les tecnologies de la informació i la comunicació. Barcelona, Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra. [Treball de línia].
- Montoya, Brauli (2006). *La normalització i l'estandardització*. Alzira: Bromera. (Essencial, 7).
- Navarro, P. (2003). «Processos d'estandardització en les llengües romàniques minoritzades: asturià, aragonès, francoprovençal i sard». Dins Pradilla, M. A. (ed.). *Identitat lingüística i estandardització*. Valls: Cossetània Edicions. (Col·lecció Antines, 5). 89 – 133.
- Observatori de Neologia (2004). *Llengua catalana i neologia*. Barcelona: Meteora.
- Quirion, Jean (2003). *La mesure de l'implantation terminologique : proposition d'un protocole. Étude terminométrique du domaine des transports au Québec*. Quebec: Office québécois de la langue française. (Langues et sociétés, 40).
- Quirion, Jean (2004). «État de la question sur la nature des facteurs d'implantation terminologique». Dins *Colloque international sur la traduction : Traduction et Francophonie. Traduire en Francophonie*, Rennes (France), Université Rennes 2, 12 et 13 septembre 2003. Paris: Maison du dictionnaire. 193-200.
- Rondeau, Guy (1983). *Introduction à la terminologie*. Quebec: Gaëtan Morin.
- Secretaria de Política Lingüística (2002). «Decret 107/1987, de 13 de març (DOGC 827, de 10 d'abril), pel qual es regula l'ús de les llengües oficials per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Els articles 5, 7 i 16 estan redactats d'acord amb el Decret 254/1987, de 4 d'agost (DOGC 885, de 2 de setembre). Afegit l'article 24 pel Decret 161/2002, d'11 de juny, i els apartats 2 i 3 de l'article 2 pel Decret 162/2002, de 28 de maig (DOGC 3660, de 19 de juny)» [en línia]. http://www6.gencat.net/llengcat/legis/docs/gc_decret107_1987.pdf [Consulta: 7 de març de 2007].
- Termcat (2000). «Geosinònims i variants formals en terminologia» [en línia]. Barcelona: Termcat. <http://www.termcat.cat/productes/documents/variants.pdf> [Consulta: 13 de novembre de 2006].
- Termcat (2006a). *La normalització terminològica en català: criteris i termes 1986-2004*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Termcat (2006b). *Recerca terminològica: el dossier de normalització*. Vic; Barcelona: Eumo: Termcat. (En Primer Terme. Criteris i Mètodes, 2).
- Termcat (s. d.). *Termes catalans com a alternativa a manlleus* [en línia]. Barcelona:

Termcat. <http://www.termcat.cat/productes/documents/critscp.pdf> [Consulta: desembre de 2006].

Termcat (s. d.). *Actes de normalització*: 288, 316, 341, 344, 405.

Wright, Sue Ellen; Budin, Gerhard (ed.) (1997). *Handbook of Terminology Management. Volume 1*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Wüster, Eugen (1998). *Introducción a la teoría general de la terminología y a la lexicografía terminológica*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada. (Sèrie Monografies, 1).

Obres de consulta

Diccionari de la Llengua Catalana [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1995. <http://pdl.iecat.net/entrada/diec.asp> [Consulta: desembre de 2006].

Gran Diccionari de la llengua catalana [en línia]. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2003. <http://www.grec.net/home/cel/dicc.htm> [Consulta: desembre de 2006].

Termcat (2003). *Societat de la informació: noves tecnologies i Internet. Diccionari terminològic*. 2a edició. Barcelona: Termcat.

Termcat (2005). *Neoloteca* [en línia]. <http://www.termcat.cat/neoloteca/index.html> [Consulta: desembre de 2006].

Corpus textual

Condicions d'ús [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2005-2006. http://www.cat365.net/Inici/Corporatiu/III2_SI_MostrarInformacio.htm?ruta=%2FChannels%2FAutors%2FInici%2FCorporatiu%2FCondicionsdUs&I=1#inici [Consulta: 9 de novembre de 2006].

El correu electrònic. Webmail [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006. <http://cultura.gencat.net/BPT/serveis/docs/correu.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].

Graells Costa, Jordi (2005). *Innovar x Internet. Manual per a innovar serveis per Internet*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Escola d'Administració.

Internet: recursos per a pares [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006. <http://cultura.gencat.net/BPT/serveis/docs/pares.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].

- Introducció a Internet. Nivell bàsic* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006. <http://cultura.gencat.net/BPT/serveis/docs/internet.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].
- Introducció a la informàtica. Nivell molt bàsic* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006. <http://cultura.gencat.net/BPT/serveis/docs/informatica1.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].
- Introducció a la informàtica. Windows* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006. <http://cultura.gencat.net/BPT/serveis/docs/informatica2.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].
- Molist, Mercè (2002). *Manual de la perfecta dona digital* [en línia]. <http://www.enxarxa.org/manual%20perfecta%20dona%20digital.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].
- Navegar i buscar informació a Internet. Internet al servei del ciutadà* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006. <http://cultura.gencat.net/BPT/serveis/docs/navegar.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].
- Prats, Miquel Àngel (2004). *La incorporació de les TIC a l'ensenyament universitari presencial. Descripció, anàlisi i avaluació d'una experiència d'introducció de les TIC en un model d'ensenyament universitari presencial a partir del cas a la FPCEE Blanquerna* [en línia]. Barcelona: Universitat Ramon Llull. <http://www.tesisenxarxa.net/> [Consulta: 9 de novembre de 2006]. (Tesi doctoral dirigida per Jordi Riera). 200 – 217.
- Processador de textos. Nivell bàsic* [en línia]. Tarragona: Biblioteca Pública de Tarragona, Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya), 2006. <http://cultura.gencat.net/BPT/serveis/docs/processadortxt.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].
- Villoslada Gil, Benjamí (2005). *Guia ràpida d'ús del Mozilla Firefox* [en línia]. Mallorca: Òmnium Cultural. [Dins del curs «Descobreix el programari lliure. L'alternativa en català»]. <http://mnm.uib.es/bitassa/cursos/uiib200507/omnium-ff.pdf> [Consulta: 9 de novembre de 2006].

Annex 1

Resultats del treball de línia: «Estudi preliminar de la implantació de la terminologia normalitzada en llengua catalana. Panorama general en l'àmbit de la informàtica i les tecnologies de la informació i la comunicació»

A continuació presentem els 80 casos normalitzats documentats en el corpus corresponent al treball de línia¹:

ADREÇA ELECTRÒNICA	AGENT	ALLOTJAMENT
ARANYA	BAIXAR	BLOC
BUSCA	BÚSTIA ELECTRÒNICA	BYTE
CAPÇAL DE LECTURA	CD-ROM	CERCA
CERCADOR	CIBERESPAI	CLICAR
CODI FONT	CONSULTA	CORREU BROSSA
CORREU ELECTRÒNIC	DESAR	DESEMPAQUETAR
DIARI	DISC COMPACTE	DISC DUR
DOBLE CLIC	DVD	EMMAGATZEMAR
EMMAGATZEMATGE	EMPAQUETAR	EN LÍNIA
ENLLAÇ	ENREGISTRAMENT	ENREGISTRAR
ESCANEAR	ESCÀNER	ESTACIÓ D'ACOBLEMENT
FER (UNA) TERTÚLIA	FITXER	FITXER ADJUNT
FORMATAR	FÒRUM	ICONA DE DRECERA
INTEGRACIÓ AUTOMÀTICA	INTERFÍCIE	INTERNAUTA
INTERNET	LLISTA DE CORREU	LLISTA DE DISTRIBUCIÓ
MAQUINARI	MEGABYTE	MEMÒRIA D'ACCÉS ALEATORI
MEMÒRIA NOMÉS DE LECTURA	MINIAPLICACIÓ	MINIMITZAR
MULTIMÈDIA	NAVEGADOR	NAVEGAR
ORDINADOR DE BUTXACA	ORGANITZADOR PERSONAL	PÀGINA INICIAL
PENJAR	PROCESSADOR DE TEXTOS	PROGRAMARI
PROGRAMARI DE DOMINI PÚBLIC	PROGRAMARI DE PROVA	PROGRAMARI LLIURE
PROVEÏDOR D'INTERNET	RATOLÍ DE BOLA	RATOLÍ DE BOTÓ
RATOLÍ ÒPTIC	RATOLÍ SENSE CABLE	RATOLÍ TÀCTIL
REVISTA D'EMPRESA	SCRIPT	TELNET
TERTÚLIA	UNITAT DE DISQUETS	VIDEOCONFERÈNCIA
WEB	XIP	

Taula A. Casos normalitzats documentats en el corpus del treball de línia.

¹ Per a simplificar la taula (és a dir, per no incloure-hi totes les denominacions que hem localitzat en el corpus per a cada cas normalitzat), hem pres les denominacions principals normalitzades pel Consell Supervisor com a formes de referència per a identificar cada cas, i per aquest motiu les diferenciem tipogràficament mitjançant la versaleta. També cal tenir present que totes les formes de flexió (majoritàriament, singular i plural i totes les formes verbals) s'han inclòs sota un únic terme, establert com a lema, i no s'han tractat com a denominacions diferents.

Tot seguit, presentem els 80 casos documentats i analitzats en el treball de línia, classificats segons el seu grau d'implantació²:

	Terme normalitzat	Grau d'implantació	
MÀXIM	ALLOTJAMENT	5	23
	BYTE	5	
	CIBERESPAI	5	
	CLICAR	5	
	CODI FONT	5	
	DESAR	5	
	DISC COMPACTE	5	
	DOBLE CLIC	5	
	EMMAGATZEMAR	5	
	EMMAGATZEMATGE	5	
	ENREGISTRAMENT	5	
	ENREGISTRAR	5	
	FER (UNA) TERTÚLIA	5	
	INTERFÍCIE	5	
	LLISTA DE CORREU	5	
	MEGABYTE	5	
	MINIMITZAR	5	
	MULTIMÈDIA	5	
	NAVEGAR	5	
	RATOLÍ ÒPTIC	5	
	SCRIPT	5	
	VIDEOCONFERÈNCIA	5	
	XIP	5	
ALT	CAPÇAL DE LECTURA	4,5	18
	CERCADOR	4,5	
	DESEMPAQUETAR	4,5	
	FITXER	4,5	
	INTERNAUTA	4,5	
	PROGRAMARI DE DOMINI PÚBLIC	4,5	
	TERTÚLIA	4,5	
	ADREÇA ELECTRÒNICA	4	
	CD-ROM	4	
	DISC DUR	4	
	DVD	4	
	ESCANEAR	4	
	ESCÀNER	4	
	ICONA DE DRECERA	4	
	PROCESSADOR DE TEXTOS	4	
	TÈLNET	4	
	UNITAT DE DISQUETS	4	
	WEB	4	

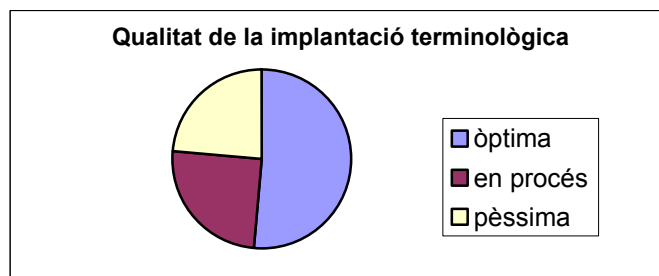
² Quan el grau d'implantació (GI) incloïa decimals, hem arrodonit el nombre; de totes maneres, per a la classificació ens hem guiat pel nombre enter.

INTERMEDI	CERCA	3,5	20
	MEMÒRIA D'ACCÉS ALEATORI	3,5	
	MEMÒRIA NOMÉS DE LECTURA	3,5	
	ORGANITZADOR PERSONAL	3,5	
	PROVEÏDOR D'INTERNET	3,5	
	AGENT	3	
	ARANYA	3	
	BAIXAR	3	
	BÚSTIA ELECTRÒNICA	3	
	CORREU ELECTRÒNIC	3	
	EMPAQUETAR	3	
	EN LÍNIA	3	
	FÒRUM	3	
	INTERNET	3	
	LLISTA DE DISTRIBUCIÓ	3	
	MAQUINARI	3	
	MINIAPLICACIÓ	3	
NAVEGADOR	3		
PÀGINA INICIAL	3		
PROGRAMARI	3		
BAIX	CONSULTA	2,5	4
	ENLLAÇ	2,5	
	INTEGRACIÓ AUTOMÀTICA	2,5	
	FORMATAR	2	
MÍNIM	BLOC	1,5	10
	BUSCA	1,5	
	CORREU BROSSA	1,5	
	FITXER ADJUNT	1,5	
	ORDINADOR DE BUTXACA	1,5	
	PROGRAMARI LLIURE	1,5	
	RATOLÍ DE BOTÓ	1,5	
	RATOLÍ SENSE CABLE	1,5	
	RATOLÍ TÀCTIL	1,5	
	REVISTA D'EMPRESA	1	
NUL	DIARI	0,5	5
	ESTACIÓ D'ACOBLEMENT	0,5	
	PENJAR	0,5	
	PROGRAMARI DE PROVA	0,5	
	RATOLÍ DE BOLA	0,5	

Taula B. Grau d'implantació de les unitats del corpus del treball de línia.

L'observació dels resultats pel que fa als graus d'implantació dels casos normalitzats ens va permetre de constatar que de les 80 unitats analitzades, més de la meitat havien tingut èxit, ja que presentaven un grau d'implantació òptim, entre màxim i alt, i només gairebé un quart havien fracassat, ja que mostraven un grau pèssim, entre baix i nul. La resta de les unitats estaven en procés d'implantació, i bàsicament en procés

d'estabilització de les denominacions. Aquestes observacions les podem apreciar millor en el gràfic següent:

Gràfic A. Qualitat de la implantació terminològica.

Annex 2

Termes normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat en l'àmbit de la informàtica i les TIC

En la taula següent, hi trobem les informacions que presentem a continuació, extretes principalment de la fitxa del terme que apareix a la Neoloteca:

- acta CS (número de l'acta de normalització del Consell Supervisor, que ens dóna una indicació de l'any en el qual el terme va ser normalitzat; sabent que a l'inici de 2006 es va redactar l'acta CS 421 i que el Consell Supervisor n'elabora unes 20 cada any, podem deduir l'any aproximat de normalització de cada terme)
- terme normalitzat
- sinònims normalitzats
- sinònims complementaris
- sigles normalitzades
- abreviacions normalitzades
- formes desestimades

Acta CS	Terme normalitzat	Sinònim	Sinònim complementari	Sigla	Abreviació	Denominació comercial	Formes desestimades
350 / 361	acoblador						
209	acoblador acústic						
350 / 361	acoblament						
350 / 361	acoblar						
288	adjuntar						
303	administrador -a de correu						
303	administrador -a de webs						
294	adreça d'interès	preferit					
278 / 341	adreça electrònica				a/e		
299	agent						
294 / 299	agent d'informació						
299	agent de compres						
307	algorisme de branca i límit						
249 / 308 / 341	allotjament						
308 / 341	amfitrió						
292	àncora						
300	animació assistida per ordinador						
308	animació electrònica						
350	ansa	nansa					
76	aparell de tallament						
294	aranya						
271	arrova	rova					a encerclada; ad; can
338	art en xarxa						ciberart
172	arxivament						
172	arxivar						
173	avortament						
173	avortar						
288	baixar						
294	baralla						
361	base de connexió						
170	bifurcació						
170	bifurcació						

170	bifurcar						
360	bit per segon						
341 / 405	bloc						
405	blocaire						
294	bombardeig						
294	bombardejar						
169	bucle						
158	burofax						
303	bus						
170	busca		punter				
174	buscar	cercar					recercar
288	bústia electrònica						
98 / 360	byte [en]	octet					
360	byte per segon [byte: en]						
173	cancel·lar		anul·lar				
350	canó de projecció						
168	capçal d'esborrament		cap d'esborrament				
168	capçal d'escriptura		cap d'escriptura				
168	capçal d'impressió		cap d'impressió				
168	capçal de lectura		cap de lectura				
168	capçal de lectura/escriptura		cap de lectura/escriptura				
168	capçal magnètic		cap magnètic				
294	cavall de Troia						
167/ 266 / 278	CD-ROM						cederrom
174	cerca	recerca					
288	cercador		motor de cerca				
249	cercausuaris						
261	ciberespai						
268	cibertira						
182	circuit integrat personalitzat						
198	circuit integrat precharacteritzat						
0	circuit integrat predifós						
182	circuit integrat semipersonalitzat						
321	classe						
169	clic						

303	clic d'entrada						
169 / 342	clicar	fer (un) clic					
389	clusterització						
389	clusteritzar						
349	còdec	esquimotatge					
352	codi font						
177	comodí						jòquer
172	compactació						
172	compactar						comprimir; desfragmentar
292	complement						
292	connector						
366	consulta						
366	consulta traspassada						
13 / 182	contactor						
172 / 361	controlador d'entrada/sortida						
294	correu brossa						
341	correu electrònic						
360	creació personalitzada						
171	cua						
294	cuc						
300	DAO intel·ligent						
257	datàfon					Dataphone	
301	de mans lliures						
166	depuració		desbrossament				
166	depurador		desbrossador				
166	depurar		desbrossar				
361	desacoblament						
350 / 361	desacoblar						
172	desament						
172	desar	guardar					
299	descentralització						
303	descodificador d'Internet						
172	desempaquetador						
172	desempaquetar		descomprimir				
171	desempilar						desapilar
92	desviació de freqüència						

294	detector					
252	diàleg					
249	diari					
341	dibuixable					
266	disc compacte		compacte	CD		cedé
170	disc dur					
95	disquet		disc flexible			
140	disseny assistit per ordinador			CAD; DAO		
180	distribuïdor					
180	distribuir					
169	doble clic					
344	domini	nom de domini				
399	domini de la freqüència					
344	domini de primer nivell					
344	domini de segon nivell					
399	domini del temps					
278	DVD					
278	DVD-ROM					
180	editar					
180	editor					
303 / 309	editor -a de webs					
172	emmagatzemar					
172	emmagatzematge					
290	emoticona					
172	empaquetador					
172	empaquetar		comprimir			compactar
171	empilar					apilar
98	en línia					
300	enginyeria de sistemes integrats per ordinador		CASE integrat	I-CASE		
300	enginyeria de sistemes per ordinador			CASE		
288 / 289	enllaç					
405	enllaç permanent					
312	enllaçar	fer un enllaç				
288	enllaçat -ada					

361	enregistrator	gravadora					
361	enregistrator de CD	gravadora de CD					
361	enregistrator de DVD	gravadora de DVD					
172	enregistrament						
172	enregistrar	gravar					
166	error		brossa				
322	escalabilitat						
322	escalable						
0	escaneig						
0	escanejar						
0	escàner						
172	escriptura						
172	escriure						
350 / 361	estació d'acoblament						
341	esteganografia						
292	etiqueta						
294	etiqueta						
92	excursió de freqüència						
278	extranet						
174	facsimil						
294	falsa alarma						
303	falsejament d'identitat						
303	falsejament d'índexs						
0 / 174 / 225	fax		facsimil; telefax				
0 / 174	fax		telefax				
288 / 342	fer (una) tertúlia	fer un xat; xatejar					
292	fer un telnet						
173	fi anormal						
296	fil de discussió						
313	filigrana						
312	filtre passaalt						
312	filtre passabaix						
167	fitxer		arxiu				
288	fitxer adjunt						
350	fitxer de retalls						
98	fora de línia						

167	format						
167	formatació						
167	formatar						formatejat
344	fòrum	grup de discussió					
91	fototelegraf		telefotògraf				
91	fototelegrafia		telefotografia				
172	fragmentació						
294 / 360	furoner -a	hacker [en]					intrús -usa
296 / 306	galeta						cuqui
322	galeta buida						
186	geomàtic -a						
186	geomàtic -a						
186	geomàtica						
186	geomatització						
186	geomatitzar						
300	gestió automatitzada de bitllets						
171	gestió de cues						
171	gestionar cues						
171	gestor de cues						
299	gestor de dades						
171	giradiscos						
198 / 389	grup de sectors						
108	hipermèdia						
108	hipertext						
249 / 308 / 341	hostatge						
341	hoste						
361	icona de drecera		accés directe				
360	imatge canviant						
360	imatge canviant						
288	indexador						
360	indicador de funció						
321	instància	objecte					
321	instanciar						
303	integració automàtica						
166	interbloqueig						
95	interfície						

308	intermediari de la informació					
261	internauta		cibernauta			
278	Internet					
278	intranet					
327	introductor -a de dades					
294	inundació					
294	inundar					
296	lector de missatges					
149	lidar					
360	llenguatge d'autors	llenguatge de creació				
366	llenguatge d'interrogació					
294	llista d'adreces d'interès	llista de preferits				
296	llista de correu					
296	llista de distribució					
282	localització					
282	localitzar					
341	mapa de bits					
341	mapa de píxels					
145	màquina					
126	maquinari					
292	marc					
313	marcatge					
341	màrqueting viral					
348	maximitzar					
249 / 360	megabit					
360	megabit per segon					
249	megabyte [en]					
360	megabyte per segon [megabyte: en]					
166 / 316	memòria cau					
166	memòria intermèdia					
166	memòria intermèdia de teclat					
167	memòria només de lectura		memòria morta	ROM		
167	memòria d'accés aleatori		memòria viva	RAM		
341	mercat web					
258	metamorfosi					

350	micròfon de pinça	micròfon lavalier					
350	micròfon sense fil						
172	microprogramari						
340	migració						
340	migrar						
319	mineria de dades						
292	miniaplicació						
347	miniaplicació de servidor						
348	minimitzar						
296	missatges						
296	moderador -a						
296	moderar						
308	motxilla						
108	multimèdia						
168	multiprocessador						
168	multiprocessament						
300	muntatge						
300	muntatge						
288	navegador		explorador				
288	navegar						
294	observador -a						
84	ofimàtica		buròtica				
171	operació de sistema						
166	ordinador central						
361	ordinador de butxaca						
308	ordinador portable						
361	organitzador personal				PDA		
303	pagament per clic						
303	pagament per visió						
341	pàgina flaix						
288	pàgina inicial						
199	pampallugueig						
199	parpelleig						
288	penjar						
317	per defecte						
405	pesca electrònica						
405	pescaire electrònic -a						

198	pila						
170 / 316	pila de discos		disk pack				
294 / 360	pirata						
100 / 315	píxel						
168	planificació de tasques						
168	planificador de tasques						
168	planificar tasques						
303	Plug and Play					PnP	
292	preguntes més freqüents					PMF	
172	processador					CPU	
168	processador de textos						
168	processament	tractament					
168	processament de dades	tractament de dades					
168	processament de textos	tractament de textos					
168	processar	tractar					
171	programa						
313	programa d'aprenentatge						
172	programa d'utilitats						
172	programa de compactació						
172	programa de control						
321	programació orientada a objectes					OOP	
126	programari						
360	programari d'autors	programari de creació					
281 / 352	programari de domini públic						
281	programari de grup						
341 / 352	programari de propietat						
281	programari de prova						programari compartit
303	programari educatiu						
352	programari gratuït						
303	programari intermediari						
303	programari lingüístic						
352	programari lliure						

288	proveïdor d'Internet						
294	provocació						
294	provocador -a						
341	puntcom						
301	quiosc d'Internet						
342	ratolí de bola						ratolí estàtic
342	ratolí de botó						
342	ratolí òptic						
342	ratolí sense cable						
342	ratolí tàctil						
166 / 316	recollir		fetch [en]				
180	recurs						
364	refacció						
399	reflectòmetre en el domini del temps			TDR			
399	reflectometria en el domini de la freqüència			FDR			
399	reflectometria en el domini del temps			TDR			
167	reformatació						
167	reformatar						
225	relé						
395	renderització						
395	renderitzar						
292	rèplica						
322	reproducció en temps real						
294	resposta irada						
171	rutina						
341	servei de missatges curts			SMS			
296	servidor de llistes						
297	servidor intermediari						
366	servidor lleuger						
366	servidor pesant						
303	servidor web						
360	sistema d'autors	sistema de creació					
361	sistema de finestres						

304	sòcol						
147	sodar						
366	SQL						
344	subdomini						
171	subprograma						
389	supercomputació						
389	supercomputador						
294	tallafoç						
168	tasca						
361	tecla de drecera						
361	tecla de funció						
299	tecnologia de tramesa automàtica						
299	tecnologia de tramesa automàtica induïda						
299	tecnologia de tramesa induïda						
297	tecnologies de la informació i la comunicació			TIC			
91	teledirigir						
300	telefonía assistida per ordinador						
92	telemàtica						
308	teleordinador						
292	Telnet						
303	temps d'execució						
171	temps de sistema						
288	tertúlia	xat					
321	test de referència						
349	tiflotècnic						
349	tiflotècnic -a						
349	tiflotecnòleg -òloga						
171	tornada enrere						
133 / 203	traçador		plòter				
171	traçat de raigs						
165	transceptor						
165	transceptor base						
165	transceptor mòbil						

60 / 65 / 66 / 107 / 165 / 316 / 211	transceptor portàtil		walkie-talkie [en]				
306	tridimensional				en 3D		
0	unitat de discos						
170 / 225	unitat de disquets		disquetera				
341	usabilitat						
303	USB						
172	utilitat						
304	verificador						
304	verificador -a						
303	versió d'execució						
92	videoconferència						
341	visitant						
315	vòxel						
231	web			W3; WWW			
173	xarxa d'entroncament						
298	xarxa troncal						
95	xip						

Annex 3

Freqüències absolutes per als termes normalitzats i els seus concurrents¹

adjuntar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	adjuntar					9					1		

administrador -a de webs

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	administrador -a de webs												
<i>Variante denominativa</i>	webmestre												4

adreça d'interès

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	adreça d'interès												28
<i>Sinònim normalitzat</i>	preferit			17									
<i>Variante denominativa</i>	adreça												1
<i>Variante denominativa</i>	adreça favorita											1	
<i>Variante denominativa</i>	adreça preferida										1		

¹ En les files de la taula hi trobem el terme normalitzat, que actua com a referència, i, depenent de cada cas, també les variants normalitzades (que corresponen al sinònim, el sinònim complementari, la sigla i l'abreviació), les formes desestimades pel Consell Supervisor i les altres variants denominatives, que hem documentat en el corpus de buidatge però que no estan recollides en les fitxes dels termes normalitzats que trobem a la Neoloteca. Les columnes indiquen quina denominació ha estat localitzada en cada text del corpus (1 – 12) i la seva freqüència absoluta.

adreça electrònica

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	adreça electrònica					3					4	3	
<i>Abreviació normalitzada</i>	a/e												
<i>Variant denominativa</i>	adreça					20					14	1	
<i>Variant denominativa</i>	adreça de correu					5					5	1	
<i>Variant denominativa</i>	adreça de correu electrònic			1		4			1	2	6	6	
<i>Variant denominativa</i>	adreça del compte de correu electrònic									1			

agent

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	agent												
<i>Variant denominativa</i>	robot									3			
<i>Variant denominativa</i>	programa robot			1	1								

allotjament

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	allotjament									1			

aranya

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	aranya			1	1					1			
<i>Variant denominativa</i>	spider			1	1								

arrova

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	arrova							1			1		
<i>Sinònim normalitzat</i>	rova												
<i>Símbol normalitzat</i>	@					1					3	1	
<i>Variant denominativa</i>	at										1		
<i>Variant denominativa</i>	arroba					1					1		

baixar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	baixar											3	8
<i>Variant denominativa</i>	download											1	
<i>Variant denominativa</i>	descarregar			1	1	3	1					4	2

bit per segon

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	bit per segon			1									
<i>Variant denominativa</i>	bitps			1									

bloc

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	bloc				10					3			1
<i>Variant denominativa</i>	bitàcola				1					14			
<i>Variant denominativa</i>	blog				1					15			
<i>Variant denominativa</i>	diari interactiu									2			
<i>Variant denominativa</i>	diari									1			
<i>Variant denominativa</i>	ciberdiari									1			
<i>Variant denominativa</i>	weblog				1					6			

busca

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	busca												
<i>Sinònim complementari</i>	punter	6	2	1				1					
<i>Variant denominativa</i>	cursor		2										1

buscar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	buscar			7	15	1	2				3		
<i>Sinònim normalitzat</i>	cercar			3	4								7

bústia electrònica

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	bústia electrònica											2	
<i>Variant denominativa</i>	bústia					2				1			
<i>Variant denominativa</i>	bústia de correu electrònic										1		
<i>Variant denominativa</i>	bústia de correu					4				1			

byte

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	byte											1	
<i>Sinònim normalitzat</i>	octet												

CD-ROM

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	CD-ROM	1	1										
<i>Forma desestimada</i>	cederrom												

cerca

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	cerca			3	2		1			2			10
<i>Sinònim normalitzat</i>	recerca			7	1		1					4	

cercador

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	cercador			19	41	1				13			5
<i>Sinònim complementari</i>	motor de cerca				10					2			
<i>Variant denominativa</i>	motor									2			1
<i>Variant denominativa</i>	motor de recerca			2									
<i>Variant denominativa</i>	buscador			1							3		

clic

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	clic	1									1		3

clicar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	clicar	1	1			9	1	7		3	3		
<i>Sinònim normalitzat</i>	fer clic . fer un clic	3. 2	1. 1	5. 1		6. 4		5. 1			2. 1		29 .

còdec

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	còdec												
<i>Variante denominativa</i>	programa compressor /descompressor											1	
<i>Variante denominativa</i>	compressor /descompressor d'arxius											1	

codi font

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	codi font									1			2
<i>Variante denominativa</i>	codi												2

connector

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	connector												1
<i>Variante denominativa</i>	plugin												1

consulta

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	consulta												
<i>Variante denominativa</i>	interrogació									1			
<i>Variante denominativa</i>	query									1			

correu brossa

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	correu brossa				1	1	1						
<i>Variant denominativa</i>	correu no desitjat					1				1			
<i>Variant denominativa</i>	correu escombraria									1			
<i>Variant denominativa</i>	correu deixalla										6		
<i>Variant denominativa</i>	missatge SPAM					1							
<i>Variant denominativa</i>	SPAM					1							
<i>Variant denominativa</i>	Spam					4							
<i>Variant denominativa</i>	spam				1					4	4	1	

correu electrònic

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	correu electrònic			5	2	13	1		5	11	21	9	
<i>Variant denominativa</i>	e-mail			1		2						2	
<i>Variant denominativa</i>	correu-e										1		
<i>Variant denominativa</i>	correu			1		25				3	10		2

desar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	desar			1				17					8
<i>Sinònim normalitzat</i>	guardar	13	15	7				2			4	1	4

diari

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	diari												
<i>Variant denominativa</i>	log									1			

disc compacte

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	disc compacte												
<i>Sinònim complementari</i>	compacte												
<i>Sigla normalitzada</i>	CD	2	1										
<i>Forma desestimada</i>	cedé												

disc dur

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	disc dur	2	6						2	1	1		
<i>Variante denominativa</i>	disc												5

doble clic

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	doble clic	3		1									

domini

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	domini			3							1		
<i>Sinònim normalitzat</i>	nom de domini			4									
<i>Variante denominativa</i>	nom domini			1									
<i>Variante denominativa</i>	nom			1									
<i>Variante denominativa</i>	domini d'Internet			1									
<i>Variante denominativa</i>	DNS			1									
<i>Variante denominativa</i>	Sistema de Noms de Domini			1									

domini de primer nivell

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	domini de primer nivell												
<i>Variante denominativa</i>	domini territorial			2									

domini de segon nivell

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	domini de segon nivell												
<i>Variant denominativa</i>	domini genèric			1									

emmagatzemar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	emmagatzemar	3	3	1	2	1		1	2		2		2

emmagatzematge

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	emmagatzematge	1	1			1				1			

emoticona

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	emoticona												
<i>Variant denominativa</i>	Smiley											1	
<i>Variant denominativa</i>	emotíco										3	1	

empaquetar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	empaquetar												
<i>Sinònim complementari</i>	comprimir					1						5	
<i>Forma desestimada</i>	compactar												

en línia

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	en línia				1	1				1	2		1
<i>Variant denominativa</i>	on line											1	
<i>Variant denominativa</i>	online					1							

enllaç

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	enllaç			7	2		2		11	6	9	3	13
<i>Variant denominativa</i>	enllaç d'hipertext								3		1		
<i>Variant denominativa</i>	link								1		6		
<i>Variant denominativa</i>	hipervincle			1									
<i>Variant denominativa</i>	vincle			1					2				

enllaçar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	enllaçar			1					6		1	2	
<i>Sinònim normalitzat</i>	fer un enllaç												

enregistrador de CD

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	enregistrador de CD												
<i>Sinònim normalitzat</i>	gravadora de CD												
<i>Variant denominativa</i>	gravador de CD	3											

enregistrar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	enregistrar	2											
<i>Sinònim normalitzat</i>	gravar												

escàner

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	escàner		1										
<i>Variant denominativa</i>	escaner	1											
<i>Variant denominativa</i>	escanner	1											
<i>Variant denominativa</i>	escàner	1	1										

etiqueta

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	etiqueta												
<i>Variant denominativa</i>	etiqueta electrònica											1	
<i>Variant denominativa</i>	normes de comportament generals d'Internet										1		
<i>Variant denominativa</i>	Netiqueta											1	
<i>Variant denominativa</i>	Netiquette										1		
<i>Variant denominativa</i>	Network Etiquette										1		
<i>Variant denominativa</i>	Netiqueta										3		
<i>Variant denominativa</i>	netiqueta										1		

fer (una) tertúlia

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	fer (una) tertúlia												
<i>Sinònim normalitzat</i>	fer un xat												
<i>Sinònim normalitzat</i>	xatejar			2						3	2	3	

fil de discussió

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	fil de discussió												
<i>Variant denominativa</i>	fil de missatges										1		
<i>Variant denominativa</i>	thread										1		

fitxer

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	fitxer		1	13		8		9	7	1	1	14	11
<i>Sinònim complementari</i>	arxiu	4	39	2		2		1	2	1	5	25	13

fitxer adjunt

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	fitxer adjunt					7							
<i>Variant denominativa</i>	arxiu adjunt										6		
<i>Variant denominativa</i>	attachment											1	
<i>Variant denominativa</i>	fitxer vinculat											2	
<i>Variant denominativa</i>	adjunt										1		

fora de línia

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	fora de línia					2							
<i>Variant denominativa</i>	offline					2							

format

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	format	1			2			5				8	4

fòrum

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	fòrum									16	2	7	
<i>Sinònim normalitzat</i>	grup de discussió			2						1	1	3	
<i>Variante denominativa</i>	fòrum electrònic										2		
<i>Variante denominativa</i>	fòrum d'Internet										1		
<i>Variante denominativa</i>	fòrum d'opinió								3				
<i>Variante denominativa</i>	fòrum de notícies			1									
<i>Variante denominativa</i>	grup					1					3	1	
<i>Variante denominativa</i>	grup de notícies			2		6					15	18	
<i>Variante denominativa</i>	Newsgroup (f)											2	
<i>Variante denominativa</i>	Newsgroup											1	
<i>Variante denominativa</i>	NewsGroup											6	
<i>Variante denominativa</i>	newsgroup									1	1		
<i>Variante denominativa</i>	llista no restringida											1	
<i>Variante denominativa</i>	llista de discussió				1								
<i>Variante denominativa</i>	llista de distribució			3									
<i>Variante denominativa</i>	taulell d'anuncis												1

galeta

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	galeta								1		2		3
<i>Forma desestimada</i>	cuqui												
<i>Variante denominativa</i>	cookie								8		2		
<i>Variante denominativa</i>	arxiu cookie								1				

hipermèdia

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	hipermèdia			1									
<i>Variant denominativa</i>	element multimèdia			1									

hipertext

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	hipertext			5							1		

icona de drecera

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	icona de drecera												
<i>Sinònim complementari</i>	accés directe		4										
<i>Variant denominativa</i>	enllaç directe			2									
<i>Variant denominativa</i>	drecera			3									

integració automàtica

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	integració automàtica												
<i>Variant denominativa</i>	endolla i funciona	1	1										
<i>Variant denominativa</i>	Plug and Play	1	1										

interfície

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	interfície		4							4	1		3

internauta

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	internauta									4	1	2	2
<i>Sinònim complementari</i>	cibernauta												

Internet

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	Internet	1		45	35	8	47		3	21	48	38	10
<i>Variant denominativa</i>	Xarxa						2				2		
<i>Variant denominativa</i>	xarxa Internet												2
<i>Variant denominativa</i>	xarxa electrònica												1
<i>Variant denominativa</i>	xarxa			3	11	3	3					6	9

intranet

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	intranet												
<i>Variant denominativa</i>	Intranet											1	
<i>Variant denominativa</i>	xarxa corporativa											1	
<i>Variant denominativa</i>	xarxa local											1	

inundació

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	inundació												
<i>Variant denominativa</i>	inundació de correu									1			

lector de missatges

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	lector de missatges												
<i>Variant denominativa</i>	lector de notícies										6		
<i>Variant denominativa</i>	lector										2		

llenguatge d'interrogació

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	llenguatge d'interrogació				1								
<i>Variant denominativa</i>	sintaxi de recerca				1								

llista de correu

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	llista de correu								1				

llista de distribució

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	llista de distribució								2	6		8	
<i>Variante denominativa</i>	llista de correu									2	14	6	
<i>Variante denominativa</i>	llista de discussió										1		
<i>Variante denominativa</i>	llista de distribució de correu electrònic										3		
<i>Variante denominativa</i>	llista									1	37		
<i>Variante denominativa</i>	correu electrònic compartit									1			

maquinari

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	maquinari	1	1						1	1			
<i>Variante denominativa</i>	hardware	5	7										

maximitzar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	maximitzar		1					1			1		1

memòria cau

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	memòria cau												3

miniaplicació

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	miniaplicació												
<i>Variante denominativa</i>	applet							1					

minimitzar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	minimitzar		1					1			1		1

missatges

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	missatges										4	5	
<i>Variant denominativa</i>	notícies											1	
<i>Variant denominativa</i>	NEWS											1	
<i>Variant denominativa</i>	news											1	
<i>Variant denominativa</i>	cartes										1		
<i>Variant denominativa</i>	article										2		
<i>Variant denominativa</i>	articles										2		

moderador -a

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	moderador -a										2		
<i>Variant denominativa</i>	moderador@										1		

multimèdia

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	multimèdia	1	1	5			1					3	

navegador

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	navegador			39		1	1		4	2	16	5	36
<i>Sinònim complementari</i>	explorador		9	1									
<i>Variant denominativa</i>	browser												1
<i>Variant denominativa</i>	programa navegador											2	2
<i>Variant denominativa</i>	programa de navegació			3									

navegar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	navegar			12	2		5		1		2	1	5
<i>Variant denominativa</i>	explorar			1									

ofimàtica

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	ofimàtica				1								
<i>Sinònim complementari</i>	buròtica												

organitzador personal

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	organitzador personal									1			
<i>Sigla normalitzada</i>	PDA									1			

pàgina inicial

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	pàgina inicial												
<i>Variant denominativa</i>	plana d'inici										1		3
<i>Variant denominativa</i>	home page			1									
<i>Variant denominativa</i>	home												1
<i>Variant denominativa</i>	plana principal											1	
<i>Variant denominativa</i>	pàgina d'inici			7		1			1				1

penjar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	penjar												
<i>Variant denominativa</i>	upload											1	
<i>Variant denominativa</i>	pujar											5	

preguntes més freqüents

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	preguntes més freqüents												
<i>Sigla normalitzada</i>	PMF												
<i>Variant denominativa</i>	llista de preguntes i respostes més usuals										1		
<i>Variant denominativa</i>	Frequently Asked Questions										1		
<i>Variant denominativa</i>	FAQ										1		

processador

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	processador	1	1	1									
<i>Sigla normalitzada</i>	CPU	6	6										
<i>Variant denominativa</i>	unitat central de procés		1										
<i>Variant denominativa</i>	Unitat Central de Procés	1	1										

processador de textos

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	processador de textos	4	3			1		8					
<i>Variant denominativa</i>	editor de textos							1					

processament

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	processament	1	1										
<i>Sinònim normalitzat</i>	tractament												

processar

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	processar	2	1										
<i>Sinònim normalitzat</i>	tractar												

programari

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	programari	1	1	1					1	5		4	5
<i>Variant denominativa</i>	SW	1											
<i>Variant denominativa</i>	software	4	5	2					3				

programari de propietat

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	programari de propietat												
<i>Variant denominativa</i>	programari propietari							1					

programari de prova

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	programari de prova												
<i>Forma desestimada</i>	programari compartit												
<i>Variant denominativa</i>	shareware											1	

programari lliure

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	programari lliure							1					

proveïdor d'Internet

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	proveïdor d'Internet			3									
<i>Variant denominativa</i>	servidor de connexió a Internet					1							
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor			1		2			3		2	2	
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor de Serveis d'Internet					1							
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor d'accés a Internet											1	
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor d'accés										2		
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor de continguts								1				
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor de serveis			1					1				

ratolí de bola

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	ratolí de bola												
<i>Forma desestimada</i>	ratolí estàtic												
<i>Variant denominativa</i>	trackball	1											

ratolí òptic

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	ratolí òptic	1											

ratolí sense cable

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	ratolí sense cable												
<i>Variant denominativa</i>	ratolí inalàmbric	1											

servidor de llistes

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	servidor de llistes										1		
<i>Variant denominativa</i>	Majordom											2	
<i>Variant denominativa</i>	listserv											1	
<i>Variant denominativa</i>	Listserver											1	

sistema de finestres

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	sistema de finestres												
<i>Variant denominativa</i>	interfície a base de finestres		1										

tecla de drecera

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	tecla de drecera												
<i>Variant denominativa</i>	drecera de teclat												1

tecnologies de la informació i la comunicació

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	tecnologies de la informació i la comunicació												
<i>Sigla normalitzada</i>	TIC				1		2						
<i>Variant denominativa</i>	tecnologies de la Informació i la Comunicació				1								
<i>Variant denominativa</i>	tecnologies de la informació i les comunicacions						1						
<i>Variant denominativa</i>	tecnologies de la informació				1		1						

tertúlia

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	tertúlia			1			1			3			
<i>Sinònim normalitzat</i>	xat			5	1	1			3	10	17	4	
<i>Variant denominativa</i>	servei de xat											1	
<i>Variant denominativa</i>	IRC											7	
<i>Variant denominativa</i>	Internet Relay Chat											1	

unitat de disquets

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	unitat de disquets												
<i>inònim mplementari</i>	disquetera		1										
<i>Variant denominativa</i>	unitat de disquet	1	1										

usabilitat

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	usabilitat				2								

USB

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	USB	1	1										
<i>Variant denominativa</i>	connexió USB	1	1										

videoconferència

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	videoconferència									5			

web

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Terme normalitzat</i>	web			3						4	19	11	1
<i>Sigla normalitzada</i>	W3												
<i>Sigla normalitzada</i>	WWW			6						1	1		
<i>Variant denominativa</i>	Web										6		
<i>Variant denominativa</i>	world wide web										1		
<i>Variant denominativa</i>	World Wide Web			6						1	10	5	
<i>Variant denominativa</i>	w3											1	
<i>Variant denominativa</i>	www											1	
<i>Variant denominativa</i>	Teranyina										1		

Annex 4

Classificació formal de la variació denominativa que presenten els concurrents dels termes normalitzats¹

Terme normalitzat	Variant ortogràfica	Variant morfosintàctica	Variant expandida	Variant reduïda	Variant lèxica			
					Variant lèxica de l'extensió	Variant lèxica de la base	Variant lèxica completa	
							Forma manllevada	Forma catalana
adjuntar								
administrador –a de webs								webmestre
adreça d'interès				adreça	adreça favorita adreça preferida			
adreça electrònica				adreça	adreça de correu adreça de correu electrònic adreça del compte de correu electrònic			
agent							robot programa robot	

¹ Cal tenir present que en aquesta taula no hi trobem cap variant denominativa normalitzada, només aquelles unitats que hem documentat en els corpus de buidatge que no apareixen a la Neoloteca.

allotjament								
aranya							spider	
arrova	arroba						at	
baixar							download	descarregar
bit per segon	bitps							
bloc							blog weblog	bitàcola diari interactiu diari ciberdiari
busca							cursor	
buscar								
bústia electrònica				bústia	bústia de correu electrònic bústia de correu			
byte								
CD-ROM								
cerca								
cercador				motor	motor de recerca			buscador
clic								
clicar								
còdec								programa compressor /descompressor compressor /descompressor d'arxius
codi font				codi				
connector							plugin	
consulta							query	interrogació
correu brossa					correu no desitjat		spam	

					correu escombraria correu deixalla		Spam SPAM missatge SPAM	
correu electrònic	correu-e			correu			e-mail	
desar								
diari							log	
disc compacte								
disc dur				disc				
doble clic								
domini		nom domini	domini d'Internet Sistema de Noms de Domini	nom			DNS	
domini de primer nivell					domini territorial			
domini de segon nivell					domini genèric			
emmagatzemar								
emmagatzematge								
emoticona		emotició					Smiley	
empaquetar								
en línia							online on line	
enllaç			enllaç d'hipertext				link	hipervincle vincle
enllaçar								
enregistrador de CD		gravador de CD						

enregistrar								
escàner	escaner escanner escàner							
etiqueta			etiqueta electrònica				Netiquette Network Etiquette	normes de comportament generals d'Internet Netiqueta Netiqueta netiqueta
fer (una) tertúlia								
fil de discussió					fil de missatges		thread	
fitxer								
fitxer adjunt				adjunt	fitxer vinculat	arxiu adjunt	attachment	
fora de línia							offline	
format								
fòrum			fòrum electrònic fòrum d'Internet fòrum d'opinió fòrum de notícies	grup	grup de notícies	llista de discussió	Newsgroup Newsgroup (f) NewsGroup newsgroup	llista no restringida llista de distribució taulell d'anuncis
galleta							cookie arxiu cookie	
hipermèdia								element multimèdia
hipertext								

icona de drecera				drecera		enllaç directe		
integració automàtica							Plug and Play	endolla i funciona
interfície								
internauta								
Internet			xarxa Internet					xarxa Xarxa xarxa electrònica
intranet	Intranet							xarxa corporativa xarxa local
inundació			inundació de correu					
lector de missatges				lector	lector de notícies			
llenguatge d'interrogació								sintaxi de recerca
llista de correu								
llista de distribució			llista de distribució de correu electrònic	llista	llista de correu llista de discussió			correu electrònic compartit
maquinari							hardware	
maximitzar								
memòria cau								
miniaplicació							applet	
minimitzar								
missatges							NEWS news	notícies cartes articles article
moderador -a	moderador@							

multimèdia								
navegador			programa navegador				browser	programa de navegació
navegar								explorar
ofimàtica								
organitzador personal								
pàgina inicial					pàgina d'inici		home page home	plana d'inici plana principal
penjar							upload	pujar
preguntes més freqüents							FAQ Frequently Asked Questions	llista de preguntes i respostes més usuals
processador								unitat central de procés Unitat Central de Procés
processador de textos						editor de textos		
processament								
processar								
programari							software SW	
programari de propietat					programari propietari			
programari de prova							shareware	
programari lliure								
proveïdor d'Internet				proveïdor	proveïdor de Serveis d'Internet			servidor de connexió a

					proveïdor d'accés a Internet		Internet
					proveïdor d'accés		
					proveïdor de continguts		
					proveïdor de serveis		
ratolí de bola						trackball	
ratolí òptic							
ratolí sense cable					ratolí inalàmbric		
servidor de llistes						listserv Listserver	Majordom
sistema de finestres							interfície a base de finestres
tecla de drecera						drecera de teclat	
tecnologies de la informació i la comunicació	tecnologies de la Informació i la Comunicació	tecnologies de la informació i les comunicacions		tecnologies de la informació			
tertúlia			servei de xat			Internet Relay Chat IRC	
unitat de disquets		unitat de disquet					
usabilitat							
USB			connexió USB				
videoconferència							

web	Web						world wide web World Wide Web	Teranyina
-----	-----	--	--	--	--	--	--	-----------

Annex 5

Grau d'implantació de les unitats del corpus terminològic¹

Grau d'implantació		Cas normalitzat	
MÀXIM	35	5	ADJUNTAR
		5	ALLOTJAMENT
		5	BUSCAR
		5	BYTE
		5	CD-ROM
		5	CERCA
		5	CLIC
		5	CLICAR
		5	CODI FONT
		5	DESAR
		5	DISC COMPACTE
		5	DISC DUR
		5	DOBLE CLIC
		5	EMMAGATZEMAR
		5	EMMAGATZEMATGE
		5	ENLLAÇAR
		5	ENREGISTRAR
		5	FER (UNA) TERTÚLIA
		5	FORMAT
		5	HIPERTEXT
		5	INTERFÍCIE
		5	INTERNAUTA
		5	LLISTA DE CORREU
		5	MAXIMITZAR
		5	MEMÒRIA CAU
		5	MINIMITZAR
		5	MULTIMÈDIA
		5	OFIMÀTICA
		5	ORGANITZADOR PERSONAL
		5	PROCESSAMENT
		5	PROCESSAR
		5	PROGRAMARI LLIURE
		5	RATOLÍ ÒPTIC
		5	USABILITAT
		5	VIDEOCONFERÈNCIA
ALT	8	4,5	FITXER
		4	ADREÇA D'INTERÈS
		4	ADREÇA ELECTRÒNICA
		4	BIT PER SEGON
		4	BÚSTIA ELECTRÒNICA
		4	EMPAQUETAR
		4	MODERADOR –A
4	USB		

¹ Els casos ombrejats no superen el llindar de freqüència establert (mínim de 5 ocurrences).

INTERMEDI	22	3,5	ARROVA
		3,5	CORREU ELECTRÒNIC
		3,5	DOMINI
		3,5	ESCÀNER
		3,5	LLISTA DE DISTRIBUCIÓ
		3,5	TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ
		3,5	FITXER ADJUNT
		3,5	UNITAT DE DISQUETS
		3	CERCADOR
		3	CONNECTOR
		3	ARANYA
		3	FORA DE LÍNIA
		3	HIPERMÈDIA
		3	ICONA DE DRECERA
		3	LLENGUATGE D'INTERROGACIÓ
		3	MAQUINARI
		3	NAVEGADOR
		3	NAVEGAR
		3	PROCESSADOR
		3	PROCESSADOR DE TEXTOS
		3	PROVEÏDOR D'INTERNET
		3	TERTÚLIA
BAIX	12	2,5	BAIXAR
		2,5	BUSCA
		2,5	EN LÍNIA
		2,5	FÒRUM
		2,5	GALETA
		2,5	LECTOR DE MISSATGES
		2,5	PROGRAMARI
		2,5	WEB
		2	CORREU BROSSA
		2	ENLLAÇ
		2	INTERNET
		2	SERVIDOR DE LLISTES
MÍNIM	14	1,5	BLOC
		1,5	DOMINI DE PRIMER NIVELL
		1,5	DOMINI DE SEGON NIVELL
		1,5	EMOTICONA
		1,5	ENREGISTRADOR DE CD
		1,5	FIL DE DISCUSSIÓ
		1,5	INUNDACIÓ
		1,5	MISSATGES
		1,5	PROGRAMARI DE PROPIETAT
		1,5	RATOLÍ SENSE CABLE
		1,5	TECLA DE DRECERA
		1	ETIQUETA
		1	INTRANET
		1	PÀGINA INICIAL

NUJ	12	0,5	ADMINISTRADOR –A DE WEBS
		0,5	AGENT
		0,5	CÒDEC
		0,5	CONSULTA
		0,5	DIARI
		0,5	INTEGRACIÓ AUTOMÀTICA
		0,5	MINIAPLICACIÓ
		0,5	PENJAR
		0,5	PREGUNTES MÉS FREQÜENTS
		0,5	PROGRAMARI DE PROVA
		0,5	RATOLÍ DE BOLA
		0,5	SISTEMA DE FINESTRES

Annex 6

Freqüències absolutes per als termes normalitzats i els seus concurrents, classificats d'acord amb la pertinença al corpus oficial i/o al corpus no oficial¹

adjuntar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	adjuntar	9	1

administrador -a de webs

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	administrador -a de webs	0	0
<i>Variante denominativa</i>	webmestre	0	4

adreça d'interès

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	adreça d'interès	0	28
<i>Sinònim normalitzat</i>	preferit	17	0
<i>Variante denominativa</i>	adreça	0	1
<i>Variante denominativa</i>	adreça favorita	0	1
<i>Variante denominativa</i>	adreça preferida	0	1

adreça electrònica

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	adreça electrònica	3	7
<i>Abreviació normalitzada</i>	a/e	0	0
<i>Variante denominativa</i>	adreça	20	15
<i>Variante denominativa</i>	adreça de correu	5	6
<i>Variante denominativa</i>	adreça de correu electrònic	6	14
<i>Variante denominativa</i>	adreça del compte de correu electrònic	0	1

agent

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	agent	0	0
<i>Variante denominativa</i>	robot	0	3
<i>Variante denominativa</i>	programa robot	2	0

¹ En les files de la taula hi trobem el terme normalitzat, que actua com a referència, i, depenent de cada cas, també les variants normalitzades (que corresponen al sinònim, el sinònim complementari, la sigla i l'abreviació), les formes desestimades pel Consell Supervisor i les altres variants denominatives, que hem documentat en el corpus de buidatge però que no estan recollides en les fitxes dels termes normalitzats que trobem a la Neoloteca. Les columnes indiquen quina denominació ha estat localitzada en cadascun del corpus (oficial i no oficial) i la seva freqüència absoluta.

allotjament

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	allotjament	0	1

aranya

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	aranya	2	1
<i>Variant denominativa</i>	spider	2	0

arrova

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	arrova	1	1
<i>Sinònim normalitzat</i>	rova	0	0
<i>Símbol normalitzat</i>	@	1	4
<i>Variant denominativa</i>	at	0	1
<i>Variant denominativa</i>	arroba	1	1

baixar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	baixar	0	11
<i>Variant denominativa</i>	download	0	1
<i>Variant denominativa</i>	descarregar	6	6

bit per segon

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	bit per segon	1	0
<i>Variant denominativa</i>	bits	1	0

bloc

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	bloc	10	3
<i>Variant denominativa</i>	bitàcola	1	14
<i>Variant denominativa</i>	blog	1	15
<i>Variant denominativa</i>	diari interactiu	0	2
<i>Variant denominativa</i>	diari	0	1
<i>Variant denominativa</i>	ciberdiari	0	1
<i>Variant denominativa</i>	weblog	1	6

busca

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	busca	0	0
<i>Sinònim complementari</i>	punter	10	0
<i>Variant denominativa</i>	cursor	2	1

buscar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	buscar	25	3
<i>Sinònim normalitzat</i>	cercar	7	7

bústia electrònica

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	bústia electrònica	0	2
<i>Variant denominativa</i>	bústia	2	1
<i>Variant denominativa</i>	bústia de correu electrònic	0	1
<i>Variant denominativa</i>	bústia de correu	4	1

byte

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	byte	0	1
<i>Sinònim normalitzat</i>	octet	0	0

CD-ROM

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	CD-ROM	2	0
<i>Forma desestimada</i>	cederrom	0	0

cerca

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	cerca	6	12
<i>Sinònim normalitzat</i>	recerca	9	4

cercador

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	cercador	61	18
<i>Sinònim complementari</i>	motor de cerca	10	2
<i>Variant denominativa</i>	motor	0	3
<i>Variant denominativa</i>	motor de recerca	2	0
<i>Variant denominativa</i>	buscador	1	3

clic

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	clic	1	4

clicar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	clicar	19	6
<i>Sinònim normalitzat</i>	fer clic . fer un clic	19 . 8	31 . 1

còdec

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	còdec	0	0
<i>Variant denominativa</i>	programa compressor /descompressor	0	1
<i>Variant denominativa</i>	compressor /descompressor d'arxius	0	1

codi font

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	codi font	0	3
<i>Variant denominativa</i>	codi	0	2

connector

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	connector	0	1
<i>Variant denominativa</i>	plugin	0	1

consulta

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	consulta	0	0
<i>Variant denominativa</i>	interrogació	0	1
<i>Variant denominativa</i>	query	0	1

correu brossa

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	correu brossa	3	0
<i>Variant denominativa</i>	correu no desitjat	1	1
<i>Variant denominativa</i>	correu escombraria	0	1
<i>Variant denominativa</i>	correu deixalla	0	6
<i>Variant denominativa</i>	missatge SPAM	1	0
<i>Variant denominativa</i>	SPAM	1	0
<i>Variant denominativa</i>	Spam	4	0
<i>Variant denominativa</i>	spam	1	9

correu electrònic

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	correu electrònic	26	41
<i>Variant denominativa</i>	e-mail	3	2
<i>Variant denominativa</i>	correu-e	0	1
<i>Variant denominativa</i>	correu	26	15

desar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	desar	18	8
<i>Sinònim normalitzat</i>	guardar	37	9

diari

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	diari	0	0
<i>Variant denominativa</i>	log	0	1

disc compacte

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	disc compacte	0	0
<i>Sinònim complementari</i>	compacte	0	0
<i>Sigla normalitzada</i>	CD	3	0
<i>Forma desestimada</i>	cedé	0	0

disc dur

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	disc dur	10	2
<i>Variant denominativa</i>	disc	0	5

doble clic

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	doble clic	4	0

domini

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	domini	3	1
<i>Sinònim normalitzat</i>	nom de domini	4	0
<i>Variant denominativa</i>	nom domini	1	0
<i>Variant denominativa</i>	nom	1	0
<i>Variant denominativa</i>	domini d'Internet	1	0
<i>Variant denominativa</i>	DNS	1	0
<i>Variant denominativa</i>	Sistema de Noms de Domini	1	0

domini de primer nivell

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	domini de primer nivell	0	0
<i>Variant denominativa</i>	domini territorial	2	0

domini de segon nivell

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	domini de segon nivell	0	0
<i>Variant denominativa</i>	domini genèric	1	0

emmagatzemar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	emmagatzemar	13	4

emmagatzematge

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	emmagatzematge	3	1

emoticona

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	emoticona	0	0
<i>Variant denominativa</i>	Smiley	0	1
<i>Variant denominativa</i>	emotició	0	4

empaquetar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	empaquetar	0	0
<i>Sinònim complementari</i>	comprimir	1	5
<i>Forma desestimada</i>	compactar	0	0

en línia

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	en línia	2	4
<i>Variant denominativa</i>	on line	0	1
<i>Variant denominativa</i>	online	1	0

enllaç

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	enllaç	22	31

<i>Variant denominativa</i>	enllaç d'hipertext	3	1
<i>Variant denominativa</i>	link	1	6
<i>Variant denominativa</i>	hipervincle	1	0
<i>Variant denominativa</i>	vincle	3	0

enllaçar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	enllaçar	7	3
<i>Sinònim normalitzat</i>	fer un enllaç	0	0

enregistrador de CD

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	enregistrador de CD	0	0
<i>Sinònim normalitzat</i>	gravadora de CD	0	0
<i>Variant denominativa</i>	gravador de CD	3	0

enregistrar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	enregistrar	2	0
<i>Sinònim normalitzat</i>	gravar	0	0

escàner

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	escàner	1	0
<i>Variant denominativa</i>	escaner	1	0
<i>Variant denominativa</i>	escanner	1	0
<i>Variant denominativa</i>	escàner	2	0

etiqueta

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	etiqueta	0	0
<i>Variant denominativa</i>	etiqueta electrònica	0	1
<i>Variant denominativa</i>	normes de comportament generals d'Internet	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Netiqueta	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Netiquette	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Network Etiquette	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Netiqueta	0	3
<i>Variant denominativa</i>	netiqueta	0	1

fer (una) tertúlia

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	fer (una) tertúlia	0	0
<i>Sinònim normalitzat</i>	fer un xat	0	0
<i>Sinònim normalitzat</i>	xatejar	2	8

fil de discussió

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	fil de discussió	0	0
<i>Variant denominativa</i>	fil de missatges	0	1
<i>Variant denominativa</i>	thread	0	1

fitxer

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	fitxer	38	27
<i>Sinònim complementari</i>	arxiu	50	44

fitxer adjunt

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	fitxer adjunt	7	0
<i>Variant denominativa</i>	arxiu adjunt	0	6
<i>Variant denominativa</i>	attachment	0	1
<i>Variant denominativa</i>	fitxer vinculat	0	2
<i>Variant denominativa</i>	adjunt	0	1

fora de línia

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	fora de línia	2	0
<i>Variant denominativa</i>	offline	2	0

format

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	format	8	12

fòrum

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	fòrum	0	25
<i>Sinònim normalitzat</i>	grup de discussió	2	5
<i>Variant denominativa</i>	fòrum electrònic	0	2
<i>Variant denominativa</i>	fòrum d'Internet	0	1
<i>Variant denominativa</i>	fòrum d'opinió	3	0
<i>Variant denominativa</i>	fòrum de notícies	1	0
<i>Variant denominativa</i>	grup	1	4
<i>Variant denominativa</i>	grup de notícies	8	33
<i>Variant denominativa</i>	Newsgroup (f)	0	2
<i>Variant denominativa</i>	Newsgroup	0	1
<i>Variant denominativa</i>	NewsGroup	0	6
<i>Variant denominativa</i>	newsgroup	0	2
<i>Variant denominativa</i>	llista no restringida	0	1
<i>Variant denominativa</i>	llista de discussió	1	0
<i>Variant denominativa</i>	llista de distribució	3	0
<i>Variant denominativa</i>	taulell d'anuncis	0	1

galeta

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	galeta	1	5
<i>Forma desestimada</i>	cuqui	0	0
<i>Variant denominativa</i>	cookie	8	2
<i>Variant denominativa</i>	arxiu cookie	1	0

hipermèdia

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	hipermèdia	1	0
<i>Variant denominativa</i>	element multimèdia	1	0

hipertext

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	hipertext	5	1

icona de drecera

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	icona de drecera	0	0
<i>Sinònim complementari</i>	accés directe	4	0
<i>Variant denominativa</i>	enllaç directe	2	0
<i>Variant denominativa</i>	drecera	3	0

integració automàtica

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	integració automàtica	0	0
<i>Variant denominativa</i>	endolla i funciona	2	0
<i>Variant denominativa</i>	Plug and Play	2	0

interfície

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	interfície	4	8

internauta

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	internauta	0	9
<i>Sinònim complementari</i>	cibernauta	0	0

Internet

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	Internet	139	116
<i>Variant denominativa</i>	Xarxa	2	2
<i>Variant denominativa</i>	xarxa Internet	0	2
<i>Variant denominativa</i>	xarxa electrònica	0	1
<i>Variant denominativa</i>	xarxa	20	15

intranet

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	intranet	0	0
<i>Variant denominativa</i>	Intranet	0	1
<i>Variant denominativa</i>	xarxa corporativa	0	1
<i>Variant denominativa</i>	xarxa local	0	1

inundació

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	inundació	0	0
<i>Variant denominativa</i>	inundació de correu	0	1

lector de missatges

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	lector de missatges	0	0
<i>Variant denominativa</i>	lector de notícies	0	6
<i>Variant denominativa</i>	lector	0	2

llenguatge d'interrogació

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	llenguatge d'interrogació	1	0
<i>Variant denominativa</i>	sintaxi de recerca	1	0

llista de correu

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	llista de correu	1	0

llista de distribució

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	llista de distribució	2	14
<i>Variant denominativa</i>	llista de correu	0	22
<i>Variant denominativa</i>	llista de discussió	0	1
<i>Variant denominativa</i>	llista de distribució de correu electrònic	0	3
<i>Variant denominativa</i>	llista	0	38
<i>Variant denominativa</i>	correu electrònic compartit	0	1

maquinari

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	maquinari	2	1
<i>Variant denominativa</i>	hardware	12	0

maximitzar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	maximitzar	2	2

memòria cau

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	memòria cau	0	3

miniaplicació

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	miniaplicació	0	0
<i>Variant denominativa</i>	applet	1	0

minimitzar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	minimitzar	2	2

missatges

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	missatges	0	9
<i>Variant denominativa</i>	notícies	0	1
<i>Variant denominativa</i>	NEWS	0	1
<i>Variant denominativa</i>	news	0	1
<i>Variant denominativa</i>	cartes	0	1
<i>Variant denominativa</i>	article	0	2
<i>Variant denominativa</i>	articles	0	2

moderador -a

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	moderador -a	0	2
<i>Variant denominativa</i>	moderador@	0	1

multimèdia

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	multimèdia	8	3

navegador

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	navegador	45	59
<i>Sinònim complementari</i>	explorador	10	0
<i>Variant denominativa</i>	browser	0	1
<i>Variant denominativa</i>	programa navegador	0	4
<i>Variant denominativa</i>	programa de navegació	3	0

navegar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	navegar	20	8
<i>Variant denominativa</i>	explorar	1	0

ofimàtica

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	ofimàtica	1	0
<i>Sinònim complementari</i>	buròtica	0	0

organitzador personal

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	organitzador personal	0	1
<i>Sigla normalitzada</i>	PDA	0	1

pàgina inicial

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	pàgina inicial	0	0
<i>Variant denominativa</i>	plana d'inici	0	4
<i>Variant denominativa</i>	home page	1	0
<i>Variant denominativa</i>	home	0	1
<i>Variant denominativa</i>	plana principal	0	1
<i>Variant denominativa</i>	pàgina d'inici	9	1

penjar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	penjar	0	0
<i>Variant denominativa</i>	upload	0	1
<i>Variant denominativa</i>	pujar	0	5

preguntes més freqüents

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	preguntes més freqüents	0	0
<i>Sigla normalitzada</i>	PMF	0	0
<i>Variant denominativa</i>	llista de preguntes i respostes més usals	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Frequently Asked Questions	0	1
<i>Variant denominativa</i>	FAQ	0	1

processador

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	processador	3	0
<i>Sigla normalitzada</i>	CPU	12	0
<i>Variant denominativa</i>	unitat central de procés	1	0
<i>Variant denominativa</i>	Unitat Central de Procés	2	0

processador de textos

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	processador de textos	16	0
<i>Variant denominativa</i>	editor de textos	1	0

processament

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	processament	2	0
<i>Sinònim normalitzat</i>	tractament	0	0

processar

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	processar	3	0
<i>Sinònim normalitzat</i>	tractar	0	0

programari

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	programari	4	14
<i>Variant denominativa</i>	SW	1	0
<i>Variant denominativa</i>	software	14	0

programari de propietat

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	programari de propietat	0	0
<i>Variant denominativa</i>	programari propietari	1	0

programari de prova

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	programari de prova	0	0
<i>Forma desestimada</i>	programari compartit	0	0
<i>Variant denominativa</i>	shareware	0	1

programari lliure

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	programari lliure	1	0

proveïdor d'Internet

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	proveïdor d'Internet	3	0
<i>Variant denominativa</i>	servidor de connexió a Internet	1	0
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor	6	4
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor de Serveis d'Internet	1	0
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor d'accés a Internet	0	1
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor d'accés	0	2
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor de continguts	1	0
<i>Variant denominativa</i>	proveïdor de serveis	2	0

ratolí de bola

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	ratolí de bola	0	0
<i>Forma desestimada</i>	ratolí estàtic	0	0
<i>Variant denominativa</i>	trackball	1	0

ratolí òptic

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	ratolí òptic	1	0

ratolí sense cable

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	ratolí sense cable	0	0
<i>Variant denominativa</i>	ratolí inalàmbric	1	0

servidor de llistes

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	servidor de llistes	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Majordom	0	2
<i>Variant denominativa</i>	listserv	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Listserver	0	1

sistema de finestres

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	sistema de finestres	0	0
<i>Variant denominativa</i>	interfície a base de finestres	1	0

tecla de drecera

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	tecla de drecera	0	0
<i>Variant denominativa</i>	drecera de teclat	0	1

tecnologies de la informació i la comunicació

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	tecnologies de la informació i la comunicació	0	0
<i>Sigla normalitzada</i>	TIC	3	0
<i>Variant denominativa</i>	tecnologies de la Informació i la Comunicació	1	0
<i>Variant denominativa</i>	tecnologies de la informació i les comunicacions	1	0
<i>Variant denominativa</i>	tecnologies de la informació	2	0

tertúlia

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	tertúlia	2	3
<i>Sinònim normalitzat</i>	xat	10	31
<i>Variant denominativa</i>	servei de xat	0	1
<i>Variant denominativa</i>	IRC	0	7
<i>Variant denominativa</i>	Internet Relay Chat	0	1

unitat de disquets

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	unitat de disquets	0	0
<i>Sinònim complementari</i>	disquetera	1	0
<i>Variant denominativa</i>	unitat de disquet	2	0

usabilitat

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	usabilitat	2	0

USB

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	USB	2	0
<i>Variant denominativa</i>	connexió USB	2	0

videoconferència

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	videoconferència	0	5

web

		<i>corpus oficial</i>	<i>corpus no oficial</i>
<i>Terme normalitzat</i>	web	3	35
<i>Sigla normalitzada</i>	W3	0	0
<i>Sigla normalitzada</i>	WWW	6	2
<i>Variant denominativa</i>	Web	0	6
<i>Variant denominativa</i>	world wide web	0	1
<i>Variant denominativa</i>	World Wide Web	6	16
<i>Variant denominativa</i>	w3	0	1
<i>Variant denominativa</i>	www	0	1
<i>Variant denominativa</i>	Teranyina	0	1

Annex 7

Grau d'implantació de les unitats documentades en el corpus oficial

CORPUS OFICIAL		
	Grau d'implantació	Cas normalitzat
MÀXIM	32	5 ADJUNTAR
		5 ADREÇA D'INTERÈS
		5 BUSCAR
		5 CD-ROM
		5 CERCA
		5 CLIC
		5 CLICAR
		5 DESAR
		5 DISC COMPACTE
		5 DISC DUR
		5 DOBLE CLIC
		5 EMMAGATZEMAR
		5 EMMAGATZEMATGE
		5 ENLLAÇAR
		5 ENREGISTRAR
		5 FER (UNA) TERTÚLIA
		5 FITXER ADJUNT
		5 FORMAT
		5 HIPERTEXT
		5 INTERFÍCIE
		5 LLISTA DE CORREU
		5 LLISTA DE DISTRIBUCIÓ
		5 MAXIMITZAR
		5 MINIMITZAR
		5 MULTIMÈDIA
		5 OFIMÀTICA
		5 PROCESSAMENT
		5 PROCESSAR
		5 PROGRAMARI LLIURE
		5 RATOLÍ ÒPTIC
		5 TERTÚLIA
		5 USABILITAT
ALT	7	4,5 ARROVA
		4,5 FITXER
		4 ADREÇA ELECTRÒNICA
		4 BIT PER SEGON
		4 BLOC
		4 PROCESSADOR DE TEXTOS
		4 USB

INTERMEDI	17	3,5	CORREU ELECTRÒNIC
		3,5	ESCÀNER
		3,5	NAVEGADOR
		3,5	TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ
		3,5	WEB
		3	ARANYA
		3	CERCADOR
		3	DOMINI
		3	EN LÍNIA
		3	FORA DE LÍNIA
		3	FÒRUM
		3	HIPERMÈDIA
		3	LLENGUATGE D'INTERROGACIÓ
		3	MAQUINARI
		3	NAVEGAR
		3	PROCESSADOR
		3	PROVEÏDOR D'INTERNET
BAIX	8	2,5	BÚSTIA ELECTRÒNICA
		2,5	GALETA
		2,5	INTERNET
		2,5	PROGRAMARI
		2	CORREU BROSSA
		2	EMPAQUETAR
		2	ENLLAÇ
		2	ICONA DE DRECERA
MÍNIM	8	1,5	BUSCA
		1,5	DOMINI DE PRIMER NIVELL
		1,5	DOMINI DE SEGON NIVELL
		1,5	ENREGISTRADOR DE CD
		1,5	PÀGINA INICIAL
		1,5	PROGRAMARI DE PROPIETAT
		1,5	RATOLÍ SENSE CABLE
		1,5	UNITAT DE DISQUETS
NUL	6	0,5	AGENT
		0,5	BAIXAR
		0,5	INTEGRACIÓ AUTOMÀTICA
		0,5	MINIAPLICACIÓ
		0,5	RATOLÍ DE BOLA
		0,5	SISTEMA DE FINESTRES

Annex 8

Grau d'implantació de les unitats documentades en el corpus no oficial

CORPUS NO OFICIAL		
	Grau d'implantació	Cas normalitzat
MÀXIM	29	5 ADJUNTAR
		5 ALLOTJAMENT
		5 ARANYA
		5 BUSCAR
		5 BYTE
		5 CERCA
		5 CLIC
		5 CLICAR
		5 CODI FONT
		5 DESAR
		5 DISC DUR
		5 DOMINI
		5 EMMAGATZEMAR
		5 EMMAGATZEMATGE
		5 ENLLAÇAR
		5 FER (UNA) TERTÚLIA
		5 FORMAT
		5 HIPERTEXT
		5 INTERFÍCIE
		5 INTERNAUTA
		5 MAQUINARI
		5 MAXIMITZAR
		5 MEMÒRIA CAU
		5 MINIMITZAR
		5 MULTIMÈDIA
		5 NAVEGAR
		5 ORGANITZADOR PERSONAL
		5 PROGRAMARI
		5 VIDEOCONFERÈNCIA
ALT	5	4,5 FITXER
		4 ADREÇA D'INTERÈS
		4 ADREÇA ELECTRÒNICA
		4 BÚSTIA ELECTRÒNICA
		4 MODERADOR -A
INTERMEDI	10	3,5 ARROVA
		3,5 CERCADOR
		3,5 CORREU ELECTRÒNIC
		3,5 LLISTA DE DISTRIBUCIÓ
		3 CONNECTOR
		3 EN LÍNIA
		3 ENLLAÇ
		3 GALETA
		3 NAVEGADOR
		3 TERTÚLIA

BAIX	10	2,5	BAIXAR
		2,5	FÒRUM
		2,5	LECTOR DE MISSATGES
		2,5	PROVEÏDOR D'INTERNET
		2,5	WEB
		2	CORREU BROSSA
		2	EMPAQUETAR
		2	FITXER ADJUNT
		2	INTERNET
		2	SERVIDOR DE LLISTES
MÍNIM	9	1,5	BLOC
		1,5	EMOTICONA
		1,5	FIL DE DISCUSSIÓ
		1,5	INUNDACIÓ
		1,5	MISSATGES
		1,5	TECLA DE DRECERA
		1	ETIQUETA
		1	INTRANET
		1	PÀGINA INICIAL
NUJL	9	0,5	ADMINISTRADOR –A DE WEBS
		0,5	AGENT
		0,5	BUSCA
		0,5	CÒDEC
		0,5	CONSULTA
		0,5	DIARI
		0,5	PENJAR
		0,5	PREGUNTES MÉS FREQUENTS
		0,5	PROGRAMARI DE PROVA

Annex 9

Comparació dels graus d'implantació que assolixen els casos normalitzats coincidents en els corpus oficial i no oficial¹

	CORPUS NO OFICIAL	CORPUS OFICIAL	CORPUS OFICIAL		CORPUS NO OFICIAL	
			GI	Cas normalitzat	GI	Cas normalitzat
MÀXIM	21	20	5	ADJUNTAR	5	ADJUNTAR
			5	ADREÇA D'INTERÈS	4	ADREÇA D'INTERÈS
			5	BUSCAR	5	BUSCAR
			5	CERCA	5	CERCA
			5	CLIC	5	CLIC
			5	CLICAR	5	CLICAR
			5	DISC DUR	5	DISC DUR
			5	EMMAGATZEMAR	5	EMMAGATZEMAR
			5	EMMAGATZEMATGE	5	EMMAGATZEMATGE
			5	ENLLAÇAR	5	ENLLAÇAR
			5	FER (UNA) TERTÚLIA	5	FER (UNA) TERTÚLIA
			5	FITXER ADJUNT	2	FITXER ADJUNT
			5	FORMAT	5	FORMAT
			5	HIPERTEXT	5	HIPERTEXT
			5	INTERFÍCIE	5	INTERFÍCIE
			5	LLISTA DE DISTRIBUCIÓ	3,5	LLISTA DE DISTRIBUCIÓ
			5	MAXIMITZAR	5	MAXIMITZAR
			5	MINIMITZAR	5	MINIMITZAR
			5	MULTIMÈDIA	5	MULTIMÈDIA
			ALT	4	4	5
4,5	ARROVA	3,5				ARROVA
4,5	FITXER	4,5				FITXER
4	ADREÇA ELECTRÒNICA	4				ADREÇA ELECTRÒNICA
INTERMEDI	9	11	4	BLOC	1,5	BLOC
			3,5	CORREU ELECTRÒNIC	3,5	CORREU ELECTRÒNIC
			3,5	NAVEGADOR	3	NAVEGADOR
			3,5	WEB	2,5	WEB
			3	ARANYA	5	ARANYA
			3	CERCADOR	3,5	CERCADOR
			3	DOMINI	5	DOMINI
			3	EN LÍNIA	3	EN LÍNIA
			3	FÒRUM	2,5	FÒRUM
			3	MAQUINARI	5	MAQUINARI
3	NAVEGAR	5	NAVEGAR			
3	PROVEÏDOR D'INTERNET	2,5	PROVEÏDOR D'INTERNET			

¹ En verd hem ombrejat els casos normalitzats que assolixen un grau d'implantació més elevat en el corpus oficial que en el no oficial (13); en vermell, els casos que hi assolixen un grau més baix (10).

BAIX	8	7	2,5	BÚSTIA ELECTRÒNICA	4	BÚSTIA ELECTRÒNICA
			2,5	GALETA	3	GALETA
			2,5	INTERNET	2	INTERNET
			2,5	PROGRAMARI	5	PROGRAMARI
			2	CORREU BROSSA	2	CORREU BROSSA
			2	EMPAQUETAR	2	EMPAQUETAR
			2	ENLLAÇ	3	ENLLAÇ
MÍNIM	2	2	1,5	BUSCA	0,5	BUSCA
			1,5	PÀGINA INICIAL	1	PÀGINA INICIAL
NUL	2	2	0,5	AGENT	0,5	AGENT
			0,5	BAIXAR	2,5	BAIXAR